

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
Заставнівської міської територіальної
громади Чернівецького району Чернівецької
області
на 2026 – 2030 роки

м.Заставна, 2025

ВСТУП.....	3
Розділ 1. ПІДХОДИ, ПРИНЦИПИ І МЕТОДОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ.....	4
1.1. Основні опорні документи та принципи аналізу.....	4
1.2. В основу підготовки Стратегії розвитку покладено такі основні принципи....	4
1.3. Діагностична частина соціально-економічного розвитку.....	5
1.4. Стратегічна частина соціально-економічного розвитку.....	5
Розділ II. СУЧАСНИЙ СТАН СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ ТА ЇЇ ПОТЕНЦІАЛ.....	5
2.1. Загальна інформація про громаду	5
2.2. Коротка історична довідка про населені пункти громади	6
2.3. Природно-ресурсний потенціал громади та стан навколишнього середовища.....	9
2.4. Економічний розвиток громади.....	11
2.5. Ринок праці в громаді.....	13
2.6. Інвестиційний потенціал громади.....	14
2.7. Надання публічних послуг населенню громади.....	16
2.8. Інфраструктура для розвитку туризму.....	24
2.9. Бюджетний стан громади.....	25
Розділ III. SWOT-АНАЛІЗ НАЙВАЖЛИВІШИХ ПРОБЛЕМ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ.....	27
3.1. Аналіз сильних сторін, можливостей розвитку, слабких сторін та загроз розвитку Заставнівської міської територіальної громади.....	27
3.1.1. Порівняльні переваги.....	35
3.1.2. Виклики	36
3.1.3. Загрози	37
Розділ IV. ГОЛОВНІ ЧИННИКИ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ.....	38
4.1. Сценарії розвитку Заставнівської ТГ.....	38
4.2. Стратегічне бачення розвитку Заставнівської територіальної громади до 2030 року.....	41
Розділ V. ПЕРЕЛІК СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ЦІЛЕЙ ЗАСТАВНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2030 РОКУ.....	42
4.1. Стратегічні, оперативні цілі та завдання.....	42
4.1.1. Стратегічна ціль №1: Конкурентоспроможна громада.....	45
4.1.2. Стратегічна ціль №2: Громада для безпечного і комфортного життя.....	54
4.1.3. Стратегічна ціль №3. Активна та приваблива громада	75
Розділ VI. Узгодженість Стратегії з програмними та Стратегічними документами органів влади вищого рівня	81
Розділ VII. Управління Стратегією	83
Показники оцінки реалізації Стратегії (індикатори досягнення результату).....	89

ВСТУП

З метою визначення пріоритетних завдань для вирішення проблем у розвитку громади, виконавчим комітетом Заставнівської міської ради було прийнято рішення розробити Стратегію розвитку Заставнівської територіальної громади до 2030 року (надалі Стратегія).

Стратегія розроблена відповідно до Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», постанови Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 року № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», постанови Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 року № 932 «Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів» є базовим програмним документом, який відображає бачення розвитку громади на перспективу, ставить стратегічні цілі, закладає принципи досягнення цих цілей та пропонує підхід до організації й управління процесом їх впровадження.

При розробці Стратегії необхідно було враховувати пропозиції, думки, бачення розвитку громади всіх верств населення. Тому була створена робоча група, в яку увійшли представники влади, бізнесу та громадськості.

На засіданнях робочої групи, поетапно формували Стратегію розвитку: аналізували сильні і слабкі сторони, можливості та загрози. Базуючись на результатах SWOT-аналізу з урахуванням конкурентного оточення та динаміки розвитку процесів було сформульовано Стратегічні цілі розвитку Заставнівської громади, які і визначатимуть напрямок розвитку на визначений період.

Стратегія розвитку Заставнівської міської територіальної громади до 2030 року спроектована на покращення умов життя мешканців громади, якості міського середовища та системи надання послуг. Основою для Стратегії стали конкурентні переваги громади, а також ті можливості, які відкриваються через зміни в її зовнішньому оточенні.

Очікуваними результатами втілення Стратегії повинні стати: збільшення кількості робочих місць, підвищення рівня доходів домогосподарств та комфортності середовища в частині якості надання послуг. Реалізація Стратегії передбачається в рамках стратегічного партнерства влади, громади та бізнесу, де кожен партнер зможе знайти своє місце і свої інтереси та внести відповідний вклад у розвиток громади.

Структура документу Стратегії містить два компоненти – «стратегічний», тобто систему стратегічних і оперативних цілей, досягнення яких повинно призвести до стратегічного бачення розвитку міста, та «операційний», що складається конкретних заходів з визначенням потенційних виконавців та фінансового забезпечення, необхідного для їх реалізації.

Отримавши новий досвід роботи органів місцевого самоврядування після завершення адміністративної реформи, та зважаючи на складні умови ведення економіки в умовах військової агресії російської федерації проти України, що привело до втрат людського капіталу і порушення економічних зв'язків, громаді важливо визначити власну візію та пріоритетні сфери соціально-економічного росту, що зможе гарантувати сталий розвиток громади.

Розділ 1. ПІДХОДИ, ПРИНЦИПИ І МЕТОДОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ

Основні підходи. Стратегія розвитку Заставнівської територіальної громади будується відповідно до стандартів ЄС, з урахуванням Стратегії розвитку Чернівецької області до 2027 року, на основі експертно-соціального підходу: через спільне (із залученням депутатського корпусу та громадськості) визначення бачення та напрямків розвитку територіальної громади, з урахуванням поданих конкретних проектів від відділів міської ради та територіальних старостинських округів, керівників підприємств, установ і підприємців, пропозицій громадських організацій та громадян.

1.1. Основні опорні документи та принципи аналізу:

- аналіз сучасного стану соціально-економічного розвитку Заставнівської територіальної громади з врахуванням показників по Чернівецькій області;
- аналіз інвестиційних можливостей територіальної громади.

На етапі аналізу соціальних та економічних процесів відповідно до рекомендацій ЄС зібрано та систематизовано дані, які в динаміці відображають основні показники розвитку території.

Соціальні та економічні процеси представлено за останні **три останніх** роки.

Інтегрованим показником, що комплексно відображає соціально-економічний розвиток, є індекс людського розвитку, який пропонується визначити основним індикатором реалізації Стратегії розвитку.

1.2. В основу підготовки Стратегії розвитку покладено такі основні принципи:

- **партнерство:** пошук консенсусу з метою досягнення найкращого результату для усіх суб'єктів;
- **принцип спільної участі представників влади та приватного сектору:** передбачає обов'язкову участь суб'єктів підприємництва, громадськості у реалізації проектів;
- **життєздатність:** передбачає, що проекти спрямовані на забезпечення розвитку порівняльних переваг, визначених за результатами SWOT-аналізу (розбудова можливостей, котрі послаблюють гостроту вад і проблем);
- **інтеграція:** спільні потреби окремих населених пунктів, секторів економіки та соціальної сфери впливають загалом на територіальний рівень. Досягнення будь-якої загальнотериторіальної мети матиме результат на місцевому рівні і, навпаки, вирішення проблеми на загальнотериторіальному рівні впливатиме на усунення місцевих проблем;
- **інновація:** важливий принцип визначення проектів для включення до Стратегії розвитку;

- **субсидіарність:** визначення стратегічних заходів, починаючи з секторів, здійснюється з використанням ресурсів розвитку громади.

Модель розробки Стратегії було обрано, виходячи з потреб об'єднаної територіальної громади.

Для опрацювання Стратегії розвитку Заставнівської територіальної громади на 2026-2030 роки була застосована така методологія:

1.3. Діагностична частина соціально-економічного розвитку

Описовий аналіз громади в різних сферах народного господарства: загальна характеристика об'єднаної громади, показники основних галузей економіки, людські і природні ресурси, соціальна сфера та її інфраструктура, туристична база, управління тощо.

1.4. Стратегічна частина соціально-економічного розвитку

Визначення місії, бачення і провідні цілі Стратегії розвитку Заставнівської громади;

визначення головних проблем і перспектив громади та SWOT-аналіз – визначення сильних сторін, слабких сторін, можливостей і загроз;

визначення пріоритетів розвитку та стратегічних цілей;

визначення операційних цілей і завдань;

визначення системи впровадження і моніторингу виконання Стратегії розвитку.

Розділ II. СУЧАСНИЙ СТАН СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ГРОМАДИ ТА ЇЇ ПОТЕНЦІАЛ

2.1. Загальна інформація про громаду

Заставнівська міська територіальна громада утворилася 2018 року, до її складу увійшли (окрім міста Заставна як адміністративного центру) спочатку Вербовецька сільська рада (с.Вербівці), а у 2021 році приєдналася Малокучурівська сільська рада (с.Малий Кучурів). З 2021 року територія Заставнівської громади, згідно з новим адміністративно-територіальним устроєм України, увійшла до складу Чернівецького (замість ліквідованого Заставнівського) району Чернівецької області. Заставна втратила статус районного центру. У громаді утворено Вербовецький та Малокучурівський старостинські округи.

Загальна площа громади – 75,827 км. кв. Кількість населення – 9393 осіб.

Громада порівняно з середніми показниками по Чернівецькій області та Чернівецьким районом є середньою за кількістю мешканців. Щільність населення порівняно з областю є високою і складає майже 124 особи на 1 кв.км.

Громада межує з Вікнянською, Юрковецькою, Веренчанською, Кадубовецькою та Горішньошерецькою територіальними громадами. Порівняно з сусідніми

громадами за кількістю населення є на другому місці після Юрковецької територіальної громади.

Таблиця 2. 1. Порівняння населення та площі Заставнівської громади з районом та областю, станом на 01.01.2025 року

Регіони	Площа, км ²	Площа у % до загальної площі області	Населення, осіб	Населення у % до загального населення області	Щільність населення
Громада	75,827	0,94	9393	1,03	123,8
Район	4126,3	50,96	143191	15,8	34,7
Область	8097,0	-	905200	-	111,79

Найбільшим населеним пунктом Заставнівської громади за кількістю населення є м. Заставна – 7586 осіб, село Малий Кучурів налічує – 1280 осіб у селі Вербівці мешкають – 527 осіб. Частка міського населення складає 80,8% від загальної кількості осіб, що проживають на території громади. Серед мешканців громади 5070 жінок і 4323 – чоловіки. Внутрішньо переміщених осіб проживає – 205 чол.

Таблиця 2. 2. Характеристика населених пунктів громади

№	Назва населеного пункту	Площа, км кв.	Населення, тис. осіб	Відстань з Заставни до центрів старостинських округів, км
1	Заставна	5,01	7586	х
2	Малий Кучурів		1280	8
3	Вербівці		527	11

Адміністративний центр громади – місто Заставна, розташована на відстані 30 км від обласного центру – Чернівці, та 4 км від автошляху державного значення Чернівці – Тернопіль. До м. Тернополя – 130 км., до Києва – 469 км. До кордону з Румунією (пункт пропуску «Порубне») 73 км., до польського кордону (пункт пропуску «Шегіні») 312 км, до кордону з Молдовою (пункт пропуску "Мамалига") – 83 км.

2.2. Коротка історична довідка про населені пункти громади

ЗАСТАВНА – місто, центр Заставнівської громади з 2018 року.

Виникнення містечка приходиться на часи Галицько-Волинської держави. Походження назви пов'язують з торговельним шляхом у цій місцевості, де при переправі через Совицю існували три давньоруських селища-застави на торговельному шляху з Василева до Чернівців, де з проїжджих збирали мито. Уперше місто згадується в 1589 році у тогочасній грамоті, що одне з володінь стольника Врінчана межує із Заставною. Вона входила до складу Османської імперії як частина Молдавського князівства. Дехто виводить назву міста зі словосполучення «за ставом».

У 1637 р. одна половина Заставни належала Юрашковичу, інша – Матіяшу. Від 1774 р. – у складі Австрійської імперії (з 1867 р. – Австро-Угорщина). У 1782 р. Заставна стала власністю Туркула. Тоді вона складалася з 196 дворів, у яких мешкало

1 035 осіб. У 1831 р. Заставну у спадкоємців Туркула купив Вартарасевич за 100 000 гульденів. У 1836 р. у містечку був уже 331 двір. У 1850 р. у Заставні відкрито олійню, пізніше – водяний млин. З другої половини ХІХ ст. селище розбудовується, набуває торговельно-ремісничого характеру. У 1866 р. тут мешкало 2622 особи. У 1905 р. Заставна стала повітовим центром, а в 1908 р. їй надали статус містечка.

На початку ХХ ст. у Заставні функціонували філія товариства «Руська бесіда» та музично-хорове товариство «Заставнівський Боян».

Розвитку економіки містечка сприяло будівництво залізниці Веренчанка–Вікно. Після розпаду Австро-Угорської імперії у складі Північної Буковини Заставна перейшла до Румунії.

Під час Першої світової війни у Заставні неодноразово змінювалася влада. У 1918 р. – окупація румунськими військами. У цей час Заставна втратила статус повітового міста і вважалася муніципією (міською громадою). У лютому 1919 р. у містечку запровадили стан облоги, який румунська влада не знімала протягом десяти років. Наприкінці червня 1940 р. Заставна увійшла до складу УРСР. З 1991 року – в складі незалежної України. Упродовж 1940-1962 рр. та з 1965 р. до 2020 р. була центром району.

На околицях Заставни виявили декілька груп курганів. Один із них обстежений у 1965 р. Тут розкопали поховання доби бронзи (ІІ тисячоліття до н. е.). В урочищах Базар і Вацький горб виявлено залишки ранньослов'янських поселень Черняхівської культури ІІ-ІІІ ст. У центрі міста в урочищах Яма та Вербівський Потік виявлено залишки трьох давньоруських селищ ХІІ-ХІІІ ст.

Сучасна Заставна – це компактне місто з розвиненою інфраструктурою, що гармонійно поєднує житлові, промислові та рекреаційні зони. Для відпочинку мешканців обладнано два парки, затишні сквери та мальовничі зони відпочинку на берегах ставків. З півночі на південь місто перетинає річка Совиця Заставнівська (Капилівка). Центральна площа є серцем міста, навколо якої діють ключові об'єкти життєзабезпечення жителів громади: ринок, два універмаги, декілька продовольчих магазинів та кафе, два відділення державних банків України, державні установи надання адміністративних послуг, Палац культури, тощо. Особливою окрасою є міський дендропарк.

ВЕРБІВЦІ — село у Заставнівській громаді Чернівецької області. Розміщене за 11 км на південний схід від центру громади та за 24 км на північ від обласного центру. Через село проходить автодорога, що з'єднує придністровські села з Чернівцями.

Вважається, що Вербівці заснували люди, які тікали від турецької неволі в глухі, лісисті місця. За переказами старожилів назва села походить від великої кількості верб і верболозу, що росли на берегах річки Вербівки. Ця невелика річка брала початок з урочища на південному сході села, яке має назву Жорниця. Село Вербівці розташоване в долині, центр якої перетинає яр з річечкою Вербівкою. Вона у північно-західній частині села утворює цілий каскад ставків, в яких вирощують коропів, товстолобиків, карасів та інші види риби.

Село Вербівці вперше згадується у письмових джерелах 1448 року. Найперші поселенці були землеробами і скотарями. Вербівці лежали на шляху, що сполучав придністровські і галицькі села з Чернівцями. Валки возів із різним товаром рухалися на Чернівецький ярмарок і навіть до Молдавії. Мимоволі й Вербівці втягувалися у

торгові відносини. Свідченням цього є знайдений на території села горщик із срібними та золотими монетами.

З 1774 р. село перебувало під владою австрійської адміністрації. Життя буковинців тоді регламентувалося законами, якими користувалася вся Австрія, були впорядковані численні податки та повинності залежних і вільних селян. У 1809 році жителі збудували для своїх потреб православному церкву, що свідчить про велику кількість населення. Злидні та безземелля змушували людей подаватися на заробітки до Канади і США. Станом на 1913 р. таких виявилось понад 55 осіб. Проте поступово село розросталося, збільшувалася кількість населення. Перша двокласна народна школа відкрилась тут у кінці XIX ст. й розміщувалася в хаті Михайла Венгринюка. З 1900 року, діти навчалися вже у двох хатах – Миколи Бабійчука та Василя Олійника. 1914 р. вербовецька громада вирішила збудувати нову більшу школу власним коштом. Двоповерхова школа вийшла гарна і простора, вкрита оцинкованою бляхою. Приміщення площею 202 квадратні метри мало чотирикласні кімнати з великими вікнами. Крім класів і кімнати для вчителів, на першому поверсі розташовувалися житлові приміщення для директора (2 кімнати, кухня і дві комори). Трохи вище від нової школи збудували також шкільну майстерню.

Коли Північна Буковина опинилася під владою Румунії, становище селян значно погіршилося. Важким тягарем лягли на них високі податки. Найкращі та найбільш родючі землі (300 га) належали поміщику Лісковецькому. Щоб прикупити хоч трохи землі для своїх дітей, сільські жителі знову виїжджають на заробітки до Канади і США. Під час другої еміграційної хвилі з села виїхало більше 40 осіб. Румунія вдалася до посилення національного гноблення. Вчителі в школі навчали дітей лише румунською мовою, дорослим забороняли співати українські пісні.

У червні 1940р. до села увійшли радянські війська, які встановили владу більшовиків. Через рік, на початку червня 1941р., «визволителі» репресували так званих куркулів (заможних селян), а їхнє майно конфіскували. Родини Іллі Шеленка і Ардакія Катани вивезли в Сибір. Тільки війна зупинила масові репресії. На початку липня 1941 р. в село повернулися румуни і оголосили масову мобілізацію. Багато хлопців, які відмовлялися йти до румунської армії, румуни використовували на важких фізичних роботах. 29 березня 1944 року радянські війська вигнали румунів з Вербівців. У боротьбі проти німецько-фашистських загарбників брали участь і 78 жителів села, 46 з них загинули на фронтах війни. В пам'ять про загиблих, односельчани встановили в 1965 році пам'ятник. Після війни в лісах, що розташовані на схід від села, діяли загони Української Повстанської Армії. Вояки УПА боролися проти більшовицьких окупантів української землі. Жителі села прямої участі в боротьбі з більшовиками не брали, але допомагали повстанцям одягом і продуктами.

Після війни найбільшим і найважчим випробуванням для вербівчан став голод 1946–1947 рр. Урожай 1946 р. виявився дуже мізерним, але й це більшовицькі активісти забрали в рахунок податків.

Серед відомих вихідців з села – український художник Євзебій Олександрович Ліпецький.

МАЛИЙ КУЧУРІВ – село Заставнівської громади Чернівецької області. Знаходиться за 22 км від обласного центру та за 7 км від м.Заставна. Через Малий Кучурів проходить автомобільний шлях, який сполучає Чернівці з придністровськими селами. На північ від села, серед пагорбів західної частини Хотинської височини бере початок річка Кучур (інша назва – Задубрівка; ліва притока Шубранця, басейн

Дунаю). Поблизу Малого Кучурова – ліс з карпатськими породами дерев (бук, дуб, граб, сосна) та великою кількістю урочищ (Глинники, Джунджа, Діброва, Кам'яний Яр, Касірчин Хрест, Кінець, Кругляк, Крутий Горб, Левада, Могила, Плита, Рептура, Солонці, Стінка, Цигла, Чотири Дуби, Ярок та ін.).

У 70-80 роки ХХ століття археологи знайшли на території села пам'ятки різних давніх культур, зокрема Черняхівської, Луки-райковецької, Лукашівської та інших. У 2008 році під час земляних робіт у Малому Кучурові знайшли срібний динарій, викарбуваний за часів римської імператора Трояна.

За народними переказами, назва села походить від прізвища поміщика Кучурміна, який ці землі віддав у спадок молодшому сину. Вперше згадується у писемних джерелах 1448 року. Перебувало під владою Османської імперії у складі Молдавського князівства. Від 1774 – у межах Австрії (від 1867 – Австро-Угорщини).

1885 року створили читальню «Руської Бесіди» (на її відкриття приїжджали Осип Маковей, Євген Пігуляк, Степан Смаль-Стоцький). У тому ж році відкрили 2-класну, згодом – 5-класну, 1905 – 7-класну (нині у цьому приміщенні навчаються учні 1–9 класів, функціонує дошкільна група) школи.

Після розпаду Австро-Угорської імперії 1918 р. у складі Північної Буковини Малий Кучурів відійшов до Румунії, 1940 р. – до УРСР. Жителі зазнали сталінських репресій, зокрема й за націоналістичну і патріотичну діяльність. На початку липня 1941 року село знову окупували румунські війська, які вбили багато жителів, переважно євреїв. 28 березня 1944 року сюди увійшли радянські війська. На фронтах 2-ї світової війни загинули 129 односельців, зокрема й 5 братів Негричів (на їхню честь назвали вулицю). До 1950-х рр. вели збройну боротьбу загони ОУН–УПА.

Збереглася дерев'яна Миколаївська церква, зведена 1813 року.

Серед видатних уродженців – громадсько-політичні діячі: педагог М.Спинул, педагог В.Горащук.

2. 3. Природно-ресурсний потенціал громади та стан навколишнього середовища

Заставнівська громада розташована у північно-західній частині Чернівецької області, у межиріччі річок Прута та Дністра. Поверхня – підвищена хвиляста, на сході – горбиста лісова рівнина, глибоко розчленована балками та ярами.

Територія Заставнівської громади – це лісостепова рівнина з середньою абсолютною висотою близько 230 м н.р.м. Найбільшою вершиною на території громади є височина поблизу с. Вербівці, висота якої над рівнем моря сягає 314 м.

Клімат на території громади зумовлений її розташуванням у помірних широтах, впливом гірської системи Карпат та протяжністю території з заходу на схід. Загалом він досить м'який та вологий, що дає можливість вирощувати високі врожаї сільськогосподарських культур, зокрема зернової та зернобобової, технічної, овочевої та кормової груп.

Стан навколишнього середовища у громаді загалом добрий, довкола немає шкідливих промислових підприємств. На всій території громади мешканці мають доступ до якісної питної води, підтримується належний стан водогону міста.

У ґрунтовому покриві переважають чорноземні ґрунти.

У структурі земельного фонду переважають землі сільськогосподарського призначення – 74,03 %. Рівень розораності 72,64 %, що менше середньоукраїнського показника – 80 %. Значною є частка пасовищ – 16,03 %, які, в основному, навколо села

Малий Кучурів і майже не використовуються. На території громади є 1238,4357 га лісу, з них 670,0781 га належать до державних лісів.

Таблиця 2.3. Структура земельного фонду в територіальній громаді

Назва	Площа, га	%
Загальна площа земель	7582,70	100
Сільськогосподарські землі, у тому числі:	5613,2026	74,03
сільськогосподарські землі, з них:		
рілля	4077,3316	72,64
багаторічні насадження	197,8831	3,53
сіножаті	307,5603	5,48
пасовища	899,9536	16,03
під господарськими будівлями і дворами	63,5603	1,13
під господарськими шляхами і прогонами	66,9137	1,19
землі, які перебувають у стадії меліоративного будівництва та відновлення родючості	-	-
Землі водного фонду, у тому числі:	280,8964	3,70
В оренді для вирощування риби	267,9377	95,38
Землі лісгосподарського призначення, у тому числі:	1238,4357	16,33
лісові землі	1199,9011	96,89
чагарники	38,5346	3,11
Забудовані землі, у тому числі:	367,0627	4,84
землі житлової та громадської забудови	318,2899	86,71
землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	48,7728	13,29
Землі рекреаційного призначення	20,4851	0,27
Землі природно заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	7,8851	38,49
Землі оздоровчого призначення	-	-
Землі історико-культурного призначення	-	-
Землі рекреації	12,60	61,51
Відкриті заболочені землі	62,6175	0,83

Річки Совиця та Кучур басейну Дунаю дали можливість спорудити каскад ставків. У громаді нараховується 145 ставків загальною площею 317,0497 га та орієнтовним об'ємом 172,0002 тис.куб.м, у тому числі, в адміністративних межах міста 72 ставків площею 192,2897 га, в адміністративних межах села Вербівці 30 ставків площею 59,8225 га, та с.Малий Кучурів відповідно 43 ставки площею 64,9375 га.

У численних ставкових водоймах громади розводять та вирощують такі види товарної риби, як: короп, товстолоб, білий амур, щука. Ці водойми використовують і для любительської риболовлі.

Серед корисних копалин провідне місце належить тут природним будівельним матеріалам і сировині для їх виробництва. Це – поклади осадового походження: вапняк, піски, камінь, глина. Крім цього, на території громади є розвідані значні

запаси глини, які підходять для виробництва цегли та кераміки. В адміністративних межах міста працюють два цегельні заводи, що виробляють декілька видів цегли та керамблоку. Більшість розвіданих родовищ цегельно-черепичної сировини не використовуються.

Таблиця 2.4. Корисні копалини на території Заставнівської територіальної громади

№	Назва природного ресурсу	Кількість	Характеристика якості	Місце розташування
1	Родовища глини	6	Видобування глини для виробництва цегли	Вул.Бажанського, 92 м.Заставна
2	Родовища суглинку, піску	9	Придатні для видобутку цегли керамічної марка «75»	Урочище «Ями» за межами м.Заставна

Людський потенціал та природний рух населення.

За останні 3 роки населення громади скоротилося на 270 осіб. За 2024 рік населення громади зменшилося на 113 осіб.

Міське населення протягом року зменшилося на 80 осіб, натомість сільське – зменшилося на 33 особи.

На початок 2025 року в громаді зареєстровано 9393 особи, що становило 6.6 % від загальної чисельності населення у Чернівецькому районі, та 1,04 % від загальної кількості мешканців області.

Серед населення громади станом на 01.01.2025 року проживало 5070 жінок і 4323 чоловіків. У складі населення на даний час проживають 225 вимушено переміщених осіб з зони бойових дій внаслідок російської агресії.

Народжуваність у громаді за 2022 -2024 роки складає відповідно 187 осіб, а смертність за ці роки складає 426 осіб. Проте, зазначених показників недостатньо для формування природного приросту населення.

До цього слід додати, що міграційні процеси негативно впливають на забезпечення трудовими ресурсами галузі економіки громади. Зокрема за останні три роки міграційний приріст населення громади становив 350 особи. До громади прибуло 350 особи, у тому числі 21 особа –з інших регіонів України, 2 особи –з інших держав. Серед загальної кількості вибулих – 78 особа, з яких в інші регіони України виїхало 8 осіб, в інші держави – 1 особа.

2.4. Економічний розвиток громади

Наявність суб'єктів бізнесу та їх динаміка. У 2024 року в громаді зареєстровано 183 суб'єктів – юридичних осіб усіх форм власності, з них 178 – суб'єкти підприємницької діяльності, 5 малих підприємств. Фізичних осіб-підприємців зареєстровано 478 (переважають торгівля, послуги і будівництво).

За 3 роки повномасштабної війни кількість юридичних осіб в громаді зменшилася на 5,2 %, суб'єктів підприємницької діяльності 5,3 %, фізичних осіб-підприємців на 4 %.

Таблиця 2.5. Зареєстровані суб'єкти господарської діяльності, од.

№	Показники	2024	2022	2024 % до 2022
1	Усі суб'єкти:	183	193	94,8
1.1	з них СПД - юридичні особи	178	188	94,7
1.2	з них малі підприємства	5	5	100
2.	Фізичні особи-підприємці	478	498	96,0
3.	Кількість малих підприємств	5	5	100
3.1	Середньорічна кількість найманих працівників на малих підприємствах	42	48	87,5

За сферами економічної діяльності суб'єкти підприємницької діяльності розподіляються так.

Таблиця 2.6. Розподіл підприємств за видами економічної діяльності

№	Вид економічної діяльності	Кількість
1	Виробництво цегли керамічної	2
2	Виробництво електроенергії	1
3	Виробництво хлібобулочних виробів	3
4	Торгівля	97
5	Вирощування сільськогосподарської продукції	18
6	Надання послуг	42

Сільськогосподарська галузь представлена чотирма великими сільськогосподарськими ПП «Західний Буг», ТОВ «Мрія Фармінг Буковина», ТОВ «Валявське», ТзОВ «Бук-Нім Агро» в обробітку яких на правах оренди 2350 га земельних угідь для товарного виробництва сільськогосподарської продукції, 4 фермерських господарств з середньою площею обробітку 126,18 га, 13 осіб займаються виробництвом товарної сільськогосподарської продукції на власних земельних ділянках. Основними культурами, що вирощуються на полях громади, крім особистих селянських господарств, є зернові (пшениця, ячмінь), зернобобові (соя), технічні (кукурудза, ріпак, соняшник) культури.

Площа земель водного фонду, що знаходиться в оренді юридичних і фізичних осіб, становить 267,9377 га.

На водних басейнах (ставках) 48 осіб займаються вирощуванням товарної риби, рибного малька, тощо. У місті Заставна є дві торгові точки, де круглорічно можна придбати свіжу рибу.

Промисловість громади представлена двома підприємствами промисловості з виробництва цегли, одним хлібоприймальним підприємством. Зокрема, це Товариство з обмеженою відповідальністю «Граніт», Заставнівське районне кооперативно-державне міжгосподарське монтажне об'єднання «Райагробуд».

На території м.Заставна діє оптовий продавець сільськогосподарської продукції ТОВ «Віюл-Зерно»

На території громади функціонує 59 закладів оптової та роздрібної торгівлі, з них 26 продуктових магазинів та 3 супермаркети, 5 закладів громадського харчування та 1 ринок. Торгово-розважальні центри відсутні.

Галузь торгівлі та громадського харчування представлена у всіх населених пунктах. Закономірно, що найбільша мережа цих закладів знаходиться у м.Заставна.

Таблиця 2.7. Характеристика сфери торгівлі та громадського харчування

Показник	Значення
Загальний обсяг торгової площі в громаді	2,6637 га
Кількість підприємств оптової та роздрібно торгівлі	59
Кількість зареєстрованих ринків	1
Площа зареєстрованих ринків	0,70 га
Кількість продуктових магазинів	26
Кількість інших магазинів	25
Кількість торгово-розважальних центрів	-
Кількість супермаркетів	3
Кількість закладів громадського харчування	5
Кількість підприємств оптової та роздрібно торгівлі	1

Мережа підприємств, які надають побутові послуги, представлена в громаді 7 салонами краси, 7 перукарнями та 2 майстернями з пошиву та ремонту одягу, 2 з ремонту взуття, 1з ремонту побутової техніки. Також функціонують 1 лікарня, 1 лікувальний центр сімейної медицини, 1 центр первинної медичної допомоги і 6 аптечних пунктів, 2 відділення банків, 2 поштових відділень, в тому числі і відділення «Нової пошти» та 4 поштомати «Нової пошти», 6 стоматологічних клінік, з них 6 приватних.

Таблиця 2.8. Заклади, які надають послуги населенню громади

№	Вид послуги	Кількість закладів
1.	Поштові відділення	2
2.	АЗС	2
3.	Аптечні пункти	6
4.	Відділення банків	2
5.	Кредитні спілки	1
6.	Перукарські послуги	8
7.	Пошив та ремонт одягу	2
8.	Ремонт взуття	2
9.	Ремонт побутової техніки	1
10.	ЗМІ	1
11.	Стоматологічні клініки	6
12.	Салон краси	10
13	Станції технічного обслуговування автомобілів	3

Для розміщення гостей у громаді облаштовані 2 готелі на 12 місць, які протягом року завантажені лише на 5 %.

2.5. Ринок праці в громаді

За оцінками міської ради кількість населення у працездатному віці 3750 осіб, з них зайнятих поза межами власних домогосподарств 2230 осіб. Якщо врахувати, що рівень економічної активності населення в Україні становить біля 70 %, то можна стверджувати, що рівень фактичного безробіття в громаді становить 22-26 %.

Кількість місцевих мешканців та мешканок, які виїжджають щодня на роботу за межі громади 18 % (від працездатного населення).

Однак, офіційно непрацюючих мешканців та мешканок фактично набагато більше. Широко розповсюджене явище неформальної зайнятості у присадибному господарстві. На додаткові можливості реалізації неформальної зайнятості населення впливає наявність у сільських населених пунктах умов для вирощування сільськогосподарських культур, худоби та птиці, виробництва молока, яєць і мяса. з метою їх подальшого продажу, що відіграє велику роль у фінансовому забезпеченні родинних бюджетів та задоволення міських жителів цими продуктами.

Значним є також масштаб трудової міграції – мешканці та мешканки громади працюють у Польщі, Італії, Німеччині та інших країнах. Ця міграція має як сезонний, так і більш тривалий характер. За далеко неповними розрахунками за кордоном працюють більше 2000 осіб, що складає 28% від загальної кількості дорослого населення громади.

Найбільшими роботодавцями у громаді в основному є заклади та установи освіти, культури, охорони здоров'я, які фінансуються з місцевих та державного бюджетів, аграрні підприємства.

2.6. Інвестиційний потенціал громади

Заставнівська громада має сприятливі умови для розвитку сільського господарства. Зокрема, є хороші можливості для диверсифікації і переробки аграрної продукції. На території Заставнівської громади є вільні приміщення земельні ділянки для ведення господарської діяльності.

На території громади є можливість розвивати альтернативну енергетику, насамперед з використанням сонця і вітру. Цей досвід уже у громаді є. Наявність у громаді південних схилів, які не задіяні у сільськогосподарському виробництві дають можливість будівництва промислових станцій з виробництва електроенергії з використанням сонячної енергії. Крім цього, постійні вітрові потоки, що проходять через територію громади, можуть бути використані для вітрової енергетики.

За останні роки на території громади відкрилися декілька нових об'єктів обслуговування населення. Зокрема, почав свою роботу торговий комплекс по вул. Незалежності в м. Заставна, де розмістилися: новий продуктовий магазин «Класік», 3 перукарні, масажний кабінет та майстерня пошиву та ремонту одягу. В інших точках міста розпочали роботу продуктові магазини «Добрий кошик», 2 магазини фірми «ТАНО», 2 магазини м'ясних продуктів, 2 нових продуктових магазинів фірми «Мальва», магазин побутових товарів «Аврора», магазин текстильник виробів, 2 квіткових магазини, які надають послуги здоставки замовлень, та кафе «Сієста».

У сфері медицини на території міста розпочала роботу Клініка сімейної медицини, 2 нових стоматологічних кабінети, кабінет компютерно-томографії щелепно-лищевої діагностики та центр розвитку дитини, нове відділення аптеки «Здорова родина».

У сфері обслуговування автомобілів розпочали роботу 3 автомийки для одночасного обслуговування 10 автомобілів та 1 АЗС.

У сфері надання логістичних послуг «Нова пошта» розмістила 7 поштомотів, «Укрпошта» 1 поштомот, «Міст пошта» 1 поштомот в зручних точках міста.

У центрі міста Заставна по вул. Незалежності проводиться робота по будівництву адміністративної будівлі фінансово-кредитної установи.

У с. Малий Кучурів розпочало роботу кафе та магазин продуктових товарів.

Таким чином, у громаді накопичений досвід залучення інвестицій у створення інфраструктурних об'єктів сфери побутових послуг, торгівлі, громадського харчування, логістики, що створюють належні умови для залучення інвестицій у виробничу сферу та туристичну галузь.

Таблиця 2.9. Наявні на території громади вільні земельні ділянки, призначені для ведення господарської діяльності (крім с/г призначення)

Адреса, стислий опис, призначення	Власність	Площа, кв. м
Земельна ділянка вул. Бажанського, 62 Б, м. Заставна, кадастровий номер 7321510100:03:007:0021 (розміщення торгового комплексу)	комунальна власність	0.3308 га
Земельна ділянка Чернівецька область, Чернівецький район, м. Заставна мікрорайон Сонячний (розміщення торгового комплексу)	комунальна власність	0,25 га
Земельна ділянка Чернівецька область, Чернівецький район, м. Заставна мікрорайон Сонячний (будівництво автомийки)	комунальна власність	0,15 га
Земельна ділянка Чернівецька область, Чернівецький район, за межами с.Вербівці, траса Т2602 кадастровий номер 7321582800:02:002:0009 (зелений туризм, або сільський (екологічний) туризм, оглядовий майданчик)	комунальна власність	39,4703 га
Земельна ділянка Чернівецька область, Чернівецький район, за межами с. Малий Кучурів, траса Т2602 кадастровий номер 7321585600:02:004:0044, (розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій)	комунальна власність	5.9177 га
Земельна ділянка Чернівецька область, Чернівецький район, за межами с. Малий Кучурів, траса Т2602 кадастровий номер 7321585600:01:004:0021, (розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів енергогенеруючих підприємств, установ і організацій)	комунальна власність	1.9605 га
Земельна ділянка вул. Грушевського, м. Заставна (розміщення ринку сільськогосподарської продукції)	комунальна власність	0,25

2.7. Надання публічних послуг населенню громади

2.7.1. Житлово-комунальні послуги

Таблиця 2.10. Характеристика житлового фонду громади

Показники	
% помешкань, підключених до комунального водопостачання	27,45
% помешкань, підключених до комунальної системи водовідведення (каналізації)	11,0
% помешкань, підключених до центрального опалення	0

Рівень централізованого водопостачання в громаді складає 65%, яке функціонує тільки у місті. Забір води до міської водомережі здійснюється з водомагістралі Дністер – Чернівці. На балансі та обслуговуванні місцевого комунального підприємства Заставнівське МКУ ВТП перебуває 23 км водомереж (на обслуговуванні 75 км водомереж), що постачають воду до 2272 абонентів. Якість питної води повністю відповідає ДСТУ «Вода питна». Постійно проводиться знезараження засобом «хлорне вапно». Стан підвідної траси на ділянці Юрківці – Заставна, а також деяких міських мереж водопостачання потребують заміни. До 45% перебуває у передаварійному стані.

До централізованого водовідведення підключено 914 абонентів або це 35% міського населення домогосподарств, що користуються цією послугою. Для запобігання нанесення шкоди природному середовищу у 2019 році за кошти бюджету, бізнесу та громадян було побудовано додатково 3160 м траси для централізованого водовідведення, що дало можливість підключити до цієї мережі 21 індивідуальних приватних господарств та 5 інших об'єктів.

Обсяг поточної каналізаційної системи в громаді 135 м.куб./добу.

Однак, міські очисні споруди стали непридатними для виконання своєї функції і потребують повної реконструкції з значними капітальними вкладеннями, які виділити з місцевого бюджету не можливо через недостатність коштів.

Потреби у централізованому водопостачанні чи водовідведенні у сільських населених пунктах немає.

Таблиця 2.11. Стан мережі водопостачання в громаді

Показники	2022	2023	2024
Протяжність мереж водопостачання, км	73	73	73
Протяжність мереж водовідведення, км	14,48	14,48	14,48
Споживання питної води, тис. м ³ – всього	115,2	100,6	113,2
у тому числі:			
- населення	93,4	79,0	84,5
- підприємства	21,8	21,6	28,7

Частка підключених житлових помешкань до мережі водовідведення становить лише 27,1 %. Протяжність мереж 14,48 км, які знаходяться в задовільному стані. 913 абонентів(40,2 %), які користуються централізованим водопостачанням не підключені до мереж централізованого водовідведення, а користуються місцевими

ямами збору каналізаційних стоків(вигрібними ямами), що впливає на забруднення ґрунтових вод, та може привести до екологічної катастрофи.

Поводження з твердими побутовими відходами на території громади.

Змішані ТПВ (твердих побутових відходів) з контейнерів, транспортуються за допомогою сміттєвозів і захоронюються (метод зштовхування та ущільнення) на міському полігоні у м. Заставна та сміттєзвалища сіл. Вербівці та Малий Кучурів з 01 липня 2025 року. Роздільне збирання твердих побутових відходів на території Заставнівської громади не здійснюється. У місті Заставна розміщено понад 50 спеціалізованих контейнерів для збирання змішаних ТПВ. Протягом року об'єми збирання відходів складають 22 тис.м³. Централізоване видалення відходів здійснюється на всій території громади.

Потужність міського полігону ТПВ становить 55 тис. т., наповненість якого складає 30 %. У селі Вербівці сміттєзвалище заповнене майже повністю і потребує закриття та рекультивації земель. Відсоток заповнення сміттєзвалища у селі Малий Кучурів складає –40 %, а його потужність становить 0,55 тис.т.

2.7.2. Стан дорожньої інфраструктури на території громади

Мережа доріг загального користування автодоріг 33,85 км, з них 27,29 км з твердим покриттям. Дороги національного та регіонального значення в громаді: М-19 (Доманове – Ковель – Чернівці – Теремблече)– державного значення, Т-26-02«Чернівці – Заставна - /М-19/ - обласного значення, 026052 Заставна – Малий Кучурів та 026053 Заставна - /М-19/ - місцевого значення. Протяжність комунальних доріг у громаді 82,7км з яких з твердим покриттям 9 км, з яких 30 % у незадовільному стані. Відсутність об'їзної дороги біля міста Заставна привело до незадовільного стану 2 км вулиць центру міста, що з'єднують дороги обласного значення. Утримання цих вулиць в належному стані потребує значних фінансових затрат, проте у місцевому бюджеті недостатньо коштів, які можна було б виділити на капітальний ремонт цих вулиць. Назріла потреба у будівництві об'їзної дороги.

2.7.3. Громадський транспорт, послуги пасажирських перевезень.

Автобусні перевезення у громаді здійснюється приватними перевізниками. Наявні регулярні рейси протягом дня до м. Чернівці та населених пунктів громади. Щоденно діє майже 18 прямих рейсів з м. Заставни до Чернівців. Крім цього, через м.Заставну щоденно проходять 33 рейси, які з'єднують автобусним сполучення центр громади з населеними пунктами громади, населеними пунктами інших громад, м.Чернівці та м.Кіцмань.

2.7.4. Безпека населення громади

У громаді облаштовано до використання 3 протирадіаційних укриття в м.Заставна, 1 в с.Малий Кучурів та 5 найпростіших укриттів. Для повідомлення населення про повітряну небезпеку у місті Заставна працює спеціальний пристрій служби цивільної оборони. З метою оперативного повідомлення правоохоронних органів про небезпеку для дітей у всіх закладах освіти є тривожні кнопки.

На території міста Заставна функціонує одна частина ДСНС, що обслуговує як населені пункти громади, так і інші населені пункти сусідніх територіальних громад.

У м. Заставна створена поліцейська станція у рамках державної програми «Поліцейський офіцер громади», для роботи якого придбано спеціальний автомобіль та виділяються кошти на його утримання та експлуатацію.

2.7.5. Послуги зв'язку та доступ до мережі Інтернет

У громаді функціонують 2 поштових відділення, зокрема «Укрпошти» та «Нової пошти». Інтернет зв'язок забезпечують різноманітні провайдери. Охопленість інтернетом складає майже 80 % населення, а доступ до сфери комунікацій на території громади забезпечено повністю. Для покращення мобільного зв'язку на території громади встановлено 5 антен покриття різних мобільних провайдерів.

2.7.6. Освітні послуги і розвиток шкільної, дошкільної та позашкільної освіти у громаді

До мережі закладів загальної середньої освіти громади входять: Комунальний заклад загальної середньої освіти «Заставнівський ліцей», Заставнівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів, Малокучурівська гімназія та Вербовецька філія I ступенів Комунального закладу загальної середньої освіти «Заставнівський ліцей з загальною кількістю учнів станом на 01.09.2025 року – 1083. Закладів дошкільної освіти – 3 (м.Заставна – 159 дітей, с.Малий Кучурів – 31 дитина, с.Вербівці – 12).

У 2024/2025 н.р. в закладах загальної середньої освіти Заставнівської міської ради навчалось 1185 учнів в 56 класах; інклюзивне навчання організовано в 21 класі для 23 учнів, педагогічний патронаж організовано для 2 учнів.

Фактична наповнюваність учнів в класі – 21 особа.

Штат педагогічних працівників у закладах загальної середньої освіти складає 120 осіб.

За останніх 2 роки 49 випускників закладів загальної середньої освіти Заставнівської міської ради склали національний мультипредметний тест під час основної сесії, з усіх 54 випускників, які взяли участь у сесії НМТ. Максимальний бал під час основної сесії НМТ набрали 2 учні комунального закладу загальної середньої освіти «Заставнівський ліцей».

За підсумками участі учнів закладів освіти Заставнівської міської ради в обласних та Всеукраїнських учнівських олімпіадах і конкурсах у 2024 та 2025 роках 18 учнів стали переможцями, посівши I – II – III місця.

Таблиця 2.12. Загальноосвітні навчальні заклади

Показники	2022 - 2023 н.р	2023 - 2024 н.р.	2024- 2025 н.р.
Кількість загальноосвітніх навчальних закладів, одиниць	3	3	3
Кількість учнів у загальноосвітніх навчальних закладах, осіб	1215	1217	1185
Фактична середня наповнюваність учнів у класі			21
Кількість вчителів у загальноосвітніх навчальних закладах, осіб	126	120	120

На території міста Заставна також функціонує Вище професійне училище, що фінансується з обласного бюджету, де навчаються щорічно в середньому 437 учнів та учениць. У 2024 -2025 начальному році тут навчається 446 осіб, а процес навчання забезпечується 42 викладачами та майстрами-педагогами. В училищі готують спеціалістів за 8 –ми професіями, а саме: тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва категорій «А-1», «А-2», «В-1»; слюсар з ремонту сільськогосподарської техніки; водій автотранспортних засобів категорій «В» та «С-1», робітник з комплексного обслуговування і ремонту будинків; електрогаза зварювальник; слюсар з ремонту колісного транспорту; кухар-кондитер; перукар-модельєр (манікюрщик).

До матеріальної бази училища належать дві відокремлені навчальні комплекси з навчальними класами, гуртожитками, допоміжними приміщеннями. Завантаженість цих потужностей складає 75 %, що створює можливості для залучення інвестицій з метою ефективного і раціонального використання матеріальної бази.

Дошкільна освіта

У діючому закладі дошкільної освіти м.Заставна на 01.09.2025 року перебувало 159 дошкільнят у 6 групах. Наповнюваність вихованців в одній групі складає в середньому 27 дітей. З 01.09.2025 року у Малокучурівській гімназії, до складу якої входять групи дошкільної освіти, сформовано ще одну групу дітей віком до півтора років. У Вербовецькому дошкільному підрозділі функціонує 1 група з 12 дошкільнят. У зв'язку зі збільшенням контингенту дітей, що відвідують дошкільну установу, у перспективі необхідно буде відкривати новий дошкільний заклад, який декілька років назад був закритий, але повністю збережений і готовий до прийому дошкільнят.

У діючому дошкільному закладі м.Заставна є пристосоване укриття, яке потребує покращення умов перебування.

Таблиця 2.13. Дошкільні навчальні заклади

Показники	2022 - 2023 н.р	2023 - 2024 н.р.	2024- 2025 н.р.
Кількість дошкільних закладів, одиниць	3	3	3
Кількість дітей в дошкільних закладах, осіб	200	202	215
Завантаженість дошкільних закладів (дітей на 100 місць)	89	90	96

Позашкільна освіта.

Позашкільна освіта Заставнівської громади представлена двома закладами: Школою мистецтв та Дитячо-юнацькою спортивною школою.

Вихованцями позашкільного комунального закладу «Заставнівська школа мистецтв» є 206 дітей шкільного віку, які навчаються гри на фортепіано, духових (труба, кларнет, флейта, сопілка, саксофон) та струнних інструментах (скрипка, бандура, гітара), займаються вокалом та образотворчим мистецтвом. Протягом 2023 – 2025 років учні Школи мистецтв здобували перемогу на конкурсах різних рівнів, а

саме: територіального рівня – 92 лауреати, обласного – 63, Всеукраїнського – 47, міжнародного – 32, демонструючи любов до мистецтва та свою майстерність.

У дитячій спортивній школі займаються 279 вихованців у 23 групах, у відділеннях: баскетбол, бокс, боротьба вільна, волейбол, гандбол, футбол, теніс настільний.

За останні 3 навчальні роки все більше вихованців дитячо-юнацької спортивної школи стають переможцями змагань та підвищують свій спортивний рівень.

Таблиця 2.14. Кількість вихованців, з них розрядників і кандидатів у майстри спорту

Навчальний рік	Юнацькі розряди III-II-I	III-II розряд	I розряд	Кандидат у майстри спорту України
2022 -2023	85	89	25	0
2023-2024	103	93	25	0
2024-2025	127	102	25	1

Навчальний процес забезпечують 9 тренерів (Вища категорія – 1, Перша категорія –1, Друга категорія – 6).

Матеріальна база ДЮСШ є задовільною. Однак, для покращення умов та залучення більшої кількості вихованців, потрібно вирішити питання забезпечення відповідного теплового режиму у зимовий період, який не відповідає нормам, а у основній залі, де проводяться заняття з футболу та волейболу, підлога потребує капітального ремонту.

2.7.7. Мережа закладів охорони здоров'я і рівень надання медичних послуг.

На території громади діє заклад із надання первинної медичної допомоги – комунальне некомерційне підприємство «Вікнянський центр ПМСД» Вікнянської сільської ради, центр якої знаходиться у с.Вікно, що за 18 км від підприємства. Заклад забезпечує первинною медичною допомогою мешканців Заставнівської ТГ.

До ЦПМСД входять як структурні підрозділи, два медичні пункти тимчасового базування (с.Вербівці, с.Малий Кучурів).

Крім цього, у місті Заставна з 2023 року почала діяти приватна клініка – ФОП Місько В.В, яка обслуговує 4002 чоловік всіх верств населення. Медичні послуги у клініці надають 3 лікарі сімейної медицини, 3 середні медичні працівники.

Також на території міста Заставна знаходиться КНП «Заставнівська багатoproфільна лікарня» Юрковецької сільської ради .

КНП «Заставнівська багатoproфільна лікарня» Юрковецької сільської ради Чернівецької області надає спеціалізовану медичну допомогу жителям Заставнівської територіальної громади та жителям сусідніх громад. До складу лікарні входять 9 стаціонарних структурних підрозділів на 183 ліжок та поліклінічне відділення.

За останні роки покращилось матеріально-технічне забезпечення закладу. Протягом 2018 – 2021 років був проведений капітальний ремонт та реконструкція стаціонарних відділень медичної допомоги, у 2019 та 2021 роках замінено старий та встановлено нові ліфти.

Однією з важливих проблем у сфері охорони здоров'я є те, що в ході адміністративної реформи, з вини керівників районних органів виконавчої влади та

місцевого самоврядування було порушено законодавство щодо передачі об'єктів спільної власності територіальних громад Заставнівського району місцевим територіальним громадам. Це привело до неефективного управління комунальними об'єктами, судової тяганини та руйнації окремих майнових комплексів і установ.

2.7.8. Мережа закладів культури і спорту та їх послуги.

Діяльність установ культури Заставнівської міської ради спрямована на задоволення потреб людини у розвитку своєї особистості, творчого потенціалу, збереження і примноження національного скарбу-фольклору, збереження історико-культурної спадщини, естетичного виховання і навчання дітей, потреб у спілкуванні.

Для задоволення культурних, естетичних та духовних потреб населення в ТГ функціонують: Комунальний заклад «Палац культури та мистецтв» у місті Заставні, Будинок культури села Малий Кучурів, Центр дозвілля села Вербівці, 3 бібліотеки.

На базі установ культури громади функціонують 2 аматорські колективи: Зразковий театр юного глядача «Мандрівник», Народний ансамбль пісню і танцю «Веселка» та активно працюють такі гуртки як:

1. Хореографічна студія «Пролісок»,
2. Гурток декоративного мистецтва «Натхнення»,
3. Вокальна студія Палацу культури,
4. Любительське оздоровче об'єднання «Заставна» з настільного тенісу,
5. Гурток виконання художнього слова,
6. Гурток естрадного співу.

У аматорських колективах та гуртках щорічно беруть участь в середньому від 200 до 300 осіб.

До послуг населення на території громади, крім дитячо-юнацької спортивної школи, де є великий спортивний зал та зал для занять з боксу і боротьби, шкільних спортзалів і пришкільних спортивних майданчиків, облаштовано міський стадіон на 1130 глядацьких місць, стадіон у с.Малий Кучурів, спортивно-ігровий дитячий майданчик у с.Вербівці

Пріоритетними напрямками роботи закладів культури Заставнівської ТГ залишається національно-патріотичне виховання, розвиток художньої самодіяльності, народної творчості, популяризація народної спадщини, робота з молоддю та дітьми, розвиток аматорського мистецтва.

Таблиця 2.15. Місткість споруд культурно-спортивного призначення

Назва об'єкту	Скільки відвідувачів вміщує
Комунальний заклад «Палац культури та мистецтв»	700
Будинок дозвілля	220
Заставнівська публічна бібліотека	25
Міський стадіон	1130
Спортивна площадка с.Вербівці	120
Стадіон с. Малий Кучурів	300

2.7.9. Соціальні послуги та соціальний захист населення.

Станом на 01.01.2025 р. у Заставнівській ТГ діє комунальна установа «Центр надання соціальних послуг» Заставнівської міської ради» (далі – Центр), який

створено рішенням міської ради від 04 грудня 2020 року №21/2-2020. Центр надає такі послуги:

- Догляд вдома;
- Соціальна адаптація;
- Екстренне (кризове) втручання;
- Консультування;
- Соціальний супровід сімей/осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах;
- Соціальний супровід сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти, позбавлені батьківського піклування;
- Представництво інтересів;
- Соціальна профілактика;
- Інформування;
- Посередництво;
- Соціальна адаптація ветеранів війни та демобілізованих осіб;
- Соціальна інтеграція та реінтеграція;
- Фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних.

Чисельність виявлених осіб, які потребують надання соціальних послуг складає 93 особи, з них 93 особи отримали соціальні послуги (100%).

Відділ охорони здоров'я та соціального захисту населення здійснює прийом документів для надання усіх видів соціальних допомог, пільг, субсидій; забезпечує оформлення надання одноразової адресної допомоги незахищеним, малозабезпеченим громадянам, особам з інвалідністю, учасникам АТО/ООС, Захисникам і Захисницям та членам сімей загиблих (померлих) Захисників і Захисниць, веде реєстр надавачів соціальних послуг.

Так як з початком війни Заставнівська територіальна громада приймала осіб, що вимушено були переміщені з територій, на яких велись бойові дії та тимчасово окупованих територій, відділ фактично виступав ХАБом для переселенців. Адже, крім того, що всім необхідно було отримати довідку ВПО, яка дозволить: отримувати щомісячну адресну допомогу; переоформити соціальні виплати, пенсію; влаштувати дитину в садок/школу; отримати доступ до медичного обслуговування і багато іншого, постала необхідність включити послугу щодо здійснення компенсації витрат за тимчасове розміщення ВПО, які перемістилися у період воєнного стану.

З метою удосконалення сфери надання соціальних послуг та впровадження інноваційних моделей створено: Координаційну раду з питань запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, мобільну бригаду соціально – психологічної допомоги особам, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі.

Відділ співпрацює з громадськими організаціями, які функціонують на території громади, зокрема такими як: ГО «За добробут Заставнівщини», ГО «Заставнівська районна федерація гандболу», ГО «Гандбольний клуб «Заставна».

Для удосконалення надання якісних соціальних послуг, з 100% охопленням всіх верств населення, необхідно сформувати єдиний реєстр споживачів соціальних послуг, незалежно від категорії та віку користувача.

З метою забезпечення належної поваги та адаптації до умов мирного життя, необхідно створити спеціалізований простір «Ветеранський Хаб», для підтримки

ветеранів та членів їх сімей, надання їм психологічної, юридичної, соціальної та освітньої допомоги.

Служба у справах дітей Заставнівської міської ради створена 1 липня 2021 року. Основним завданням та повноваженням служби є захист прав дітей, забезпечення права дитини на життя, освіту, охорону здоров'я, сімейне виховання та всебічний розвиток.

У 2025 році в Службі на первинному обліку перебуває 5 дітей-сиріт та 6 дітей, позбавлених батьківського піклування, всі діти влаштовані в родини під опіку. Згідно графіку, затвердженого виконавчим комітетом Заставнівської міської ради, здійснюється перевірка умов проживання і виховання дітей у сім'ях опікунів, піклувальників.

Вживаються заходи із виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах. В Службі на обліку перебуває 15 дітей даної категорії. Також Службою проводиться збір документів, необхідних для надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. Від початку повномасштабного вторгнення росії на територію України 22 дітям ВПО надано статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, і відповідно підготовлено стільки ж проєктів рішень органу опіки та піклування.

Всі відомості про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, та яким надано статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, внесені до Єдиної інформаційно-аналітичної системи «Діти».

За потреби та в межах компетенції, начальник служби у справах дітей бере участь, у судовому розгляді за участю неповнолітніх та малолітніх з метою забезпечення прав та інтересів дітей.

2.7.10. Адміністративні послуги

Центр «Дія» Заставнівської міської ради був створений рішенням сесії від 14.06.2023 року №577/36-2023. За цей час вдалося запровадити надання мешканцям громади 188 видів послуг. Зокрема, Центром «Дія» надано 2474 послуги (станом на 01.09.2025 року).

У своїй діяльності при наданні адмінпослуг Центр втілює інклюзивні практики та дотримується доброчесності, що передбачає забезпечення рівних прав доступу для всіх категорій населення, в тому числі вразливих груп, дотримується принципів гендерної рівності й недопущення проявів будь-якої дискримінації під час надання адмінпослуг.

До 2030 року планується розширення переліку адміністративних послуг, які надаються через Центр Дія Заставнівської міської ради, з метою актуалізації послуг відповідно до потреб мешканців громади, а також виконання урядового розпорядження від 16.05.2014 року №523-р «Деякі питання надання адміністративних послуг через центри надання адміністративних послуг» щодо вдосконалення системи надання адміністративних послуг.

До переліку буде включено низку нових послуг, зокрема з питань оформлення паспортів, соціального захисту, статусу постраждалих від Чорнобильської катастрофи та послуг для ветеранів.

Таблиця 2.16 . Види та кількість наданих послуг ЦНАП Заставнівської міської ради за 2024 рік та 8 місяців 2025 року.

№ з.п	Послуги пов'язані з:	Надано за:		Примітка
		2024 рік	8 міс.2025р.	
1	Державною реєстрацією актових записів, всього	171	358	
	<i>В т.ч. - про народження</i>	48	104	
	<i>про шлюб</i>	2	7	
	<i>Про смерть</i>	121	247	
2	державною реєстрацією нерухомого майна	0	10	
3	державною реєстрацією бізнесу та громадських формувань	0	260	
4	Єдиним державним реєстром ветеранів війни	0	20	
5	Єдиним державним реєстром у сфері будівництва (ЄДЕССБ)	7	11	
6	Послуги ДЗК	119	764	
7	Інші	51	174	

2.8. Інфраструктура для розвитку туризму

На сьогоднішній день на території Заставнівської міської територіальної громади функціонує розгалужена мережа об'єктів культурної спадщини, природні цікавих об'єктів для розвитку туристичної галузі. Для належних умов перебування і проживання туристів є необхідна супутня інфраструктура.

З метою задоволення потреб населення громади та гостей торгівельну діяльність у громаді здійснюють: міський ринок, 86 закладів торгівлі (продуктові та промислові), в тому числі 7 закладів харчування (кафе, бари, піцерії, ресторани), два готелі та 7 аптек.

На території громади працює 3 автозаправних станцій.

У Заставні діють філії найбільших в Україні банків: «Ощадбанк» і «Привабанк».

Географічне розташування Заставнівської територіальної громади дозволяє розвивати велосипедний, піший культурно пізнавальний, і екскурсійний туризм.

Для популяризації туризму цікавими є рядлокацій, а саме: оглядовий майданчик в с.Вербівці, звідки відкриваються неймовірні краєвиди та вихід в с.Малий Кучурів на гористо-лісову територію, яка займає більше 2 тис. га. Тут розташовані найвищі вершини не лише рівнинної частини України, але і усієї Східно-Європейської рівнини – гори «Бердо» (515 м.н.р.м.)

Населені пункти Заставнівської територіальної громади є місцем проживання видатних історичних постатей. Заставна є батьківщиною видатного українського художника світовим ім'ям Миколи Івасюка (1865 – 1937). Творчість Миколи Івасюка увічнила героїчну боротьбу українського народу. Його батальні полотна, жанрові картини та портрети відомих діячів української культури стали важливою частиною національного мистецького надбання. Захоплення історією України стало його мистецькою місією, а його картини вважають символами національної пам'яті.

Широке визнання здобули іконостаси Миколи Івасюка в Заставні, Кіцмані, буковинських селах, портрети, твори побутового жанру, а особливо – історичні картини. Над головним полотном свого життя – «В'їзд Богдана Хмельницького до Києва» площею 24 кв. м художник працював 20 років. В м. Заставна збереглася його родинна хата, а по вул. О. Кобилянської встановлене погруддя художника. Враховуючи зазначене, художні проекти, присвячені популяризації творчості Миколи Івасюка, завжди будуть актуальними для гостей громади та для всіх поціновувачів його таланту.

В громаді діє етнографічний музей «Джерело», створений при закладі загальної середньої освіти «Заставнівський ліцей» (м. Заставна, вул. Самоврядування, 5), присвячений етнографії та побуту Заставнівщини.

Громада багата великою кількістю об'єктів історико-архітектурної спадщини. На території міста Заставна знайдені поселення трипільської, черняхівської та давньоруської культур, на захід та на північ від міста розташовуються курганні групи. В селах Вербівці та Малий Кучурів розташовані селища трипільської, голіградської, західно-подільської скіфської, липицької, черняхівської, слов'янської, лукашівської та давньоруської культур.

Великий туристичний потенціал громади майже не використовується, а тому є можливість для розвитку на перспективу цього напрямку послуг та забезпечення додаткових надходжень до міського бюджету.

2.9. Бюджетний стан громади

Основним завданням органів місцевого самоврядування є формування й реалізація місцевої економічної та соціальної політики розвитку адміністративно-територіального утворення (громади), надання на рівні державних стандартів громадських послуг її мешканцям, ефективне виконання делегованих повноважень органів державної влади, що в остаточному результаті має слугувати задоволенню інтересів та забезпечити комфортні умови проживання її жителям.

Досягнення цих завдань неможливо уявити без фінансового ресурсу – власних надходжень бюджету громади та офіційних трансфертів, які надходять із державного та місцевих бюджетів.

З початком введення воєнного стану відповідно до змін, що вносилися законодавчими актами до Бюджетного кодексу України та законів про Державний бюджет на 2022, 2023 та 2024 роки, дещо змінювалася структура доходів бюджету громади. Зокрема, зміни стосувалися акцизного податку з пального (запровадження пільгового оподаткування на визначений період), збільшення з 60 % до 64 % зарахування до місцевих бюджетів ПДФО та вилучення з жовтня 2023 року цього податку з доходів з грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу (див. структуру доходів бюджету за 2022-2024 роки).

Починаючи з 2019 року, на території Заставнівської міської громади відслідковувалась реєстрація та перереєстрація на територію інших громад окремих установ, організацій (КНП «Заставнівська багатопрофільна лікарня» Юрковецької сільської ради, КНП «Вікнянський ЦПМСД» Вікнянської сільської ради, окремі структурні підрозділи Чернівецької районної державної адміністрації, КУ «Трудовий архів територіальних громад», КНП «Вікнянський центр надання соціальних послуг»), які фактично розташовані в місті Заставна, всупереч вимогам податкового,

бюджетного законодавства. Це спричинило негативний вплив та суттєво зменшило надходження ПДФО до бюджету громади.

Таблиця 2.17. Доходи бюджету Заставнівської міської територіальної громади за джерелами наповнюваності за 2022 - 2024 роки

№ з/п	Найменування згідно з класифікацією доходів бюджету громади	Доходи бюджету громади (тис.грн.) за період			Частка показника у загальному обсязі доходів громади (%) за період		
		2022 рік	2023 рік	2024 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
1	Податкові надходження, з них:	81 410,6	39 155,5	43 334,0	67,0	39,1	44,4
1.1	податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості, в тому числі:	69 457,6	23 602,6	23 155,4	57,2	23,6	23,7
1.1.1	ПДФО з військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу	51 164,6	4 325,4	0,00	42,1	4,3	0,0
1.2	рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	132,5	59,5	18,9	0,1	0,1	0,1
1.3	внутрішні податки на товари та послуги(акциз)	1 630,4	2 527,9	4 025,5	1,3	2,5	4,1
1.4	місцеві податки, в тому числі:	10 151,4	12 919,5	16 080,2	8,4	12,9	16,5
1.4.1	податок на майно	3 573,5	4 911,2	5 855,3	3,0	4,9	6,0
1.4.2	єдиний податок	6 577,9	8 008,3	10 224,9	5,4	8,0	10,5
1.5	інші податки та збори	38,7	46,0	54,0	0,0	0,0	0,0
2	Неподаткові надходження (доходи від власності та підприємницької діяльності, адміністративні збори та держмити, власні надходження бюджетних установ тощо)	4 470,2	5 877,7	4 887,3	3,7	5,9	5,0
3	Доходи від операцій з капіталом	1 873,3	439,8	0,0	1,5	0,4	0,0
4	Офіційні трансферти, всього	33 714,9	54 506,6	49 335,1	27,8	54,6	50,6
4.1	базова дотація з державного бюджету	7 737,6	0,00	12 493,0	6,4	0,0	12,8
4.2	додаткова дотація з держбюджету (на здійснення повноважень ОМС у зв'язку з повномасштабною збройною агресією)	0,00	30 089,5	0,00	0,0	30,1	0,0
4.3	субвенції з державного бюджету на здійснення видатків у сфері освіти (освітня субвенція, інклюзія та інші);	24 337,6	23 334,1	32 863,6	20,0	23,4	33,7
4.4	субвенції з місцевих бюджетів (обласного та бюджетів територіальних громад)	482,7	414,0	3 679,2	0,4	0,4	3,8
4.5	дотації з місцевих бюджетів (обласний бюджет)	1 157,0	669,0	299,3	1,0	0,7	0,3
	Всього доходів бюджету громади	121 469,0	99 979,6	97 556,5	100,0	100,0	100,0

Починаючи з 2019 року, на території Заставнівської міської громади відслідковувалась реєстрація та перереєстрація на територію інших громад окремих установ, організацій (КНП «Заставнівська багатопрофільна лікарня» Юрковецької сільської ради, КНП «Вікнянський ЦПМСД» Вікнянської сільської ради, окремі структурні підрозділи Чернівецької районної державної адміністрації, КУ «Трудовий архів територіальних громад», КНП «Вікнянський центр надання соціальних послуг»), які фактично розташовані в місті Заставна, всупереч вимогам податкового, бюджетного законодавства. Це спричинило негативний вплив та суттєво зменшило надходження ПДФО до бюджету громади.

Разом з тим, головним джерелом наповнюваності бюджету громади залишається загальнодержавний податок на доходи фізичних осіб, частка якого у структурі доходів знизилася з 57,2% у 2022 році до 23,6% у 2023 році, що зумовлено вилученням «військового» ПДФО відповідно до змін законодавства на період військового стану.

Другу позицію займають місцеві податки і збори (податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, єдиний податок, плата за землю, транспортний податок), які встановлюються рішеннями місцевих рад відповідно та в межах граничних розмірів ставок, визначених Податковим Кодексом України.

Тому, збільшення частки місцевих податків і зборів у складі доходів є фактором зміцнення бюджету громади і маркером посилення фінансової самостійності громади.

За три попередні роки в структурі доходів бюджету громади (з врахуванням міжбюджетних трансфертів) частка місцевих податків і зборів у середньому складала 12,6%, а у власних доходах бюджету – 24,4 %.

Показник надходжень від місцевих податків і зборів є одним із показників, які враховуються при оцінюванні фінансової спроможності територіальної громади.

Розділ III. SWOT-АНАЛІЗ НАЙВАЖЛИВІШИХ ПРОБЛЕМ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

3.1. Аналіз сильних сторін, можливостей розвитку, слабких сторін та загроз розвитку Заставнівської міської територіальної громади

SWOT-аналіз Заставнівської міської територіальної громади проведено з урахуванням стану та тенденцій розвитку громади, актуальних проблемних питань галузей господарського комплексу та соціальної сфери.

Назва SWOT є похідною з англійської мови і означає:

- S – Strengths / Сила (переваги, сильні сторони внутрішнього характеру);
- W – Weaknesses/ Слабкість (проблеми, слабкості внутрішнього характеру);
- O – Opportunities/Можливість (шанси, можливості зовнішнього характеру);
- T – Threats / Загроза (загрози зовнішнього характеру).

Аналіз SWOT здійснювався на етапі розробки Аналітичної частини – аналізу умов розвитку громади у 2024 році, а також під час засідань Робочої групи. Він розроблений з урахуванням вивчення запитів жителів та визначає ключові стратегічні питання – на середньо- та довгострокову перспективу:

- сильні сторони – це її існуючі особливості, які містять основу для розвитку;
- слабкі сторони – це існуючі особливості, які ускладнюють умови для розвитку;
- можливості – це існуючі особливості, умови сприятливі для розвитку громади, що є або можуть виникнути в майбутньому;
- загрози – це існуючі особливості, умови, несприятливі та навіть небезпечні для розвитку громади, що є або можуть виникнути в майбутньому.

*Таблиця 3.1. SWOT-аналіз для суспільної сфери
(суспільство, людський капітал)*

СИЛЬНІ СТОРОНИ (ПЕРЕВАГИ)	СЛАБКІ СТОРОНИ (ПРОБЛЕМИ)
Активність частини місцевої спільноти. Частина мешканців та мешканок громади демонструють високий рівень залученості до суспільної діяльності та вдосконалення місцевих структур. Можна також зауважити готовність населення громади до роботи задля суспільного блага (особливо, якщо це стосується майбутнього дітей)	Демографічна криза; депопуляція та старіння громади: громада бореться з негативними демографічними явищами, такими як старіння населення громади, а також відтік молоді, особливо сільської, що негативно впливає на суспільний розвиток.
Міцні суспільні зв'язки: є відчуття спільності, наприклад, респонденти відзначають високий рівень добросусідства та співпраці в рамках місцевих ініціатив.	Недостатнє фінансування соціальна інфраструктура: якість життя населення знижується через російсько-українську війну і недостатнє фінансування сфери, пов'язаної з місцями відпочинку, спортом і публічними послугами.
Доступність освіти та навчальних закладів: у громаді є навчальні заклади належного рівня. Розвинена мережа закладів освіти, культури, наявність можливості дітей для підвозу учнів з сільської місцевості до міських шкіл.	Дефіцит кваліфікованих працівників: обмежена кількість робочих місць у громаді змушує мешканців, особливо молодь, мігрувати з метою пошуку роботи, що, враховуючи нинішню ситуацію в країні, підвищує ризик їхнього постійного виїзду.
Соціальна опіка та підтримка: система і мережа соціальної підтримки і охорони здоров'я, включаючи доступ до базової медичної допомоги та соціальної допомоги, яка доступна для жителів, але потребує подальшої модернізації.	Недостатній рівень належної підтримки ветеранів/ветеранок та їх родин в процесах повноцінної адаптації до цивільного життя, що може спричинити суспільну напруженість і конфлікти.
Географічне розташування: дозволяє легко дістатися до інших регіонів України, що сприяє, серед іншого,	Недостатній рівень розбудови спроможності громади формувати та впливати на політику безпеки за місцем

розвитку суспільних і господарських контактів, торгівлі та туризму.	проживання. Створення системи організаційних підходів забезпечення безпеки.
Історична спадщина: багата історія громади, що сягає IX століття, є потенціалом для суспільного розвитку, заснованого на культивуванні традицій і спадщини, розвитку культурного та історичного туризму.	Відсутність туристичних об'єктів та туристичних маршрутів. Недостатній рівень сприяння розвитку зеленого туризму, пошуку інвестицій для розвитку туристичної галузі.
Потенціал ВПО: нові мешканці, які знайшли прихисток у громаді, становлять додатковий потенціал для економічного, культурного, суспільного розвитку	Наявність представників ВПО становить додатковий виклик для забезпечення житлом, покращення соціальної, медичної сфери громади, а також потребує заходів з інтеграції та адаптації ВПО у місцеву спільноту
Добре розвинута мережа громадського транспорту: повсякденне функціонування численних маршрутів пасажирських автоперевезень дозволяє мігрувати як і всередині громади, так і до обласного центру чи сусідніх громад.	Залежність від зовнішніх джерел фінансування: бюджет громади сильно залежить від зовнішніх трансфертів
	Недостатньо розвинені інститути громадянського суспільства
МОЖЛИВОСТІ (ШАНСИ)	ЗАГРОЗИ (ТРУДНОЩІ)
Децентралізація та зростання залучення громадян: Зміни, внесені до Державної стратегії регіонального розвитку, спрямовані на «подальший розвиток інституційного та фінансового потенціалу органів місцевого самоврядування – найближчої до громадян влади, здатної оперативно реагувати на їхні потреби» та «синхронізацію політики регіонального розвитку з іншими галузевими. (секторальними) політиками».	Продовження міграції мешканців та мешканок: якщо воєнні дії, а також пов'язані з цим політична, економічна та соціальна ситуація не покращиться, триваючий відтік молоді та кваліфікованих працівників/працівниць і зростаюча диспропорція між народжуваністю та смертністю можуть призвести до подальшого скорочення кількості населення громади, що може призвести до системної, багатогранної кризи.
Національна та міжнародна підтримка: можливість використання національних і міжнародних програм	Політична та економічна нестабільність: війна та економічна криза можуть негативно вплинути на

<p>підтримки, грантів та фондів може допомогти розширити та модернізувати соціальну інфраструктуру, медичні та освітні послуги. Якщо ситуація покращиться, додатковим шансом для розвитку може стати Державна стратегія регіонального розвитку, яка передбачає заходи з відбудови, реконструкції інфраструктури з урахуванням вимог безпеки.</p>	<p>інвестиції в соціальну сферу, що обмежить можливості покращення якості життя населення. Відсутність інвестицій: відсутність нових інвестицій може призвести до зростання безробіття, що погіршить соціальну ситуацію та загострить соціальні та міграційні проблеми</p>
<p>Розвиток зеленого та культурного туризму: інвестиції в туризм можуть залучити нові соціальні групи та покращити економічну ситуацію, що зрештою підвищить суспільний добробут, хоча цей варіант стане реальним лише після остаточного припинення бойових дій.</p>	<p>Невикористання резервів збільшення бюджетних надходжень: постійна втрата місцевих податків і надходжень від комунальної власності, бізнесу та працівників установ, що перебувають на території громади, але сплачують податки в інші територіальні громади, може призвести до високого рівня дефіциту бюджету та подальшого скорочення інвестицій</p>

Таблиця 3.2. SWOT-аналіз для економічної сфери

СИЛЬНІ СТОРОНИ (ПЕРЕВАГИ)	СЛАБКІ СТОРОНИ (ПРОБЛЕМИ)
<p>Аграрний потенціал: громада має значні земельні ресурси сільськогосподарського призначення, що сприяє розвитку сільського господарства, особливо у вирощуванні зернових, зернобобових і технічних культур, фруктів та овочів. Також розвинений фермерський сектор.</p>	<p>Низька підприємницька активність: обмежена кількість місцевих підприємств, особливо в інноваційному та технологічному секторах, відсутність товарів, що експортуються, зменшує можливості економічного розвитку. Небажання створювати сільськогосподарські кооперативи з переробки сільгосппродукції через відсутність державної підтримки цього процесу, відсутність взаємної довіри та побоювання формальних, юридичних, фінансових та податкових труднощів.</p>
<p>Наявність на території громади вільних земельних ділянок («грінфілдів») для вкладення</p>	<p>Відсутність: - підприємств з іноземними інвестиціями та підприємств, які виробляють</p>

інвестицій.	<p>продукцію на експорт;</p> <p>- «браунфілдів» (парк створований на основі існуючих виробничих майданчиків, щодо яких проводиться реконструкція чи капітальний ремонт.</p>
<p>Природні ресурси для розвитку виробництва будівельних матеріалів (глина пісок, вапняк).</p>	<p>Відсутність переробної промисловості: відсутність агропереробних підприємств знижує ефективність сільськогосподарської галузі і не дає можливості виробляти конкурентну продукцію та вийти з нею на зовнішні ринки</p>
<p>Наявність об'єктів відновлюваних джерел енергії: уже здійснені інвестиції у відновлювані джерела енергії, такі як виробництво електроенергії з енергії сонця, можуть підтримати місцеву економіку, приносячи додатковий прибуток і підвищуючи енергетичну незалежність.</p>	<p>Негативний вплив війни призвів до скорочення кількості суб'єктів господарювання та зниження інвестиційної привабливості.</p>
МОЖЛИВОСТІ (ШАНСИ)	ЗАГРОЗИ (ТРУДНОЦІ)
<p>Підтримка національних та міжнародних фондів: можливість отримання коштів від міжнародних організацій та програм допомоги, які можуть бути використані для розвитку інфраструктури та підтримки місцевих підприємств, а також у рамках міжнародних програм відбудови.</p>	<p>Нестабільна політична ситуація та війна: триваюча війна та політична, економічна та державна фінансова нестабільність можуть негативно вплинути на інвестиції, готовність йти на економічні ризики та сповільнити економічний розвиток громади.</p>
<p>Розвиток сектору переробки сільськогосподарської продукції: збільшення попиту на сільськогосподарську продукцію та її переробку може залучити інвесторів та створити нові робочі місця у харчовій промисловості.</p>	<p>Відтік кваліфікованих кадрів: призов до армії та еміграція працездатного населення, особливо молоді та освічених людей, у пошуках кращих умов життя та праці, може призвести до ослаблення місцевої економіки та спаду підприємницької активності</p>
<p>Використання території для розвитку туризму (після закінчення війни): багата історія громади та прекрасні ландшафти</p>	<p>Фінансова криза: обмежені бюджетні можливості громади, викликані не сповна використанням наявної податкової бази</p>

створюють потенціал для розвитку туризму, особливо в сферах зеленого та культурного туризму, який може стати додатковим джерелом доходу для мешканців і наповнення бюджету.	та відсутністю інвестицій, що можуть вплинути на здатність реалізації ключових економічних проєктів.
Децентралізація та зростання рівня залучення громадян: реформа децентралізації в Україні надає громадам більше можливостей для управління своїми фінансами та економічного розвитку.	Зміни клімату: можуть негативно вплинути на сільське господарство, яке є одним із основних секторів економіки громади

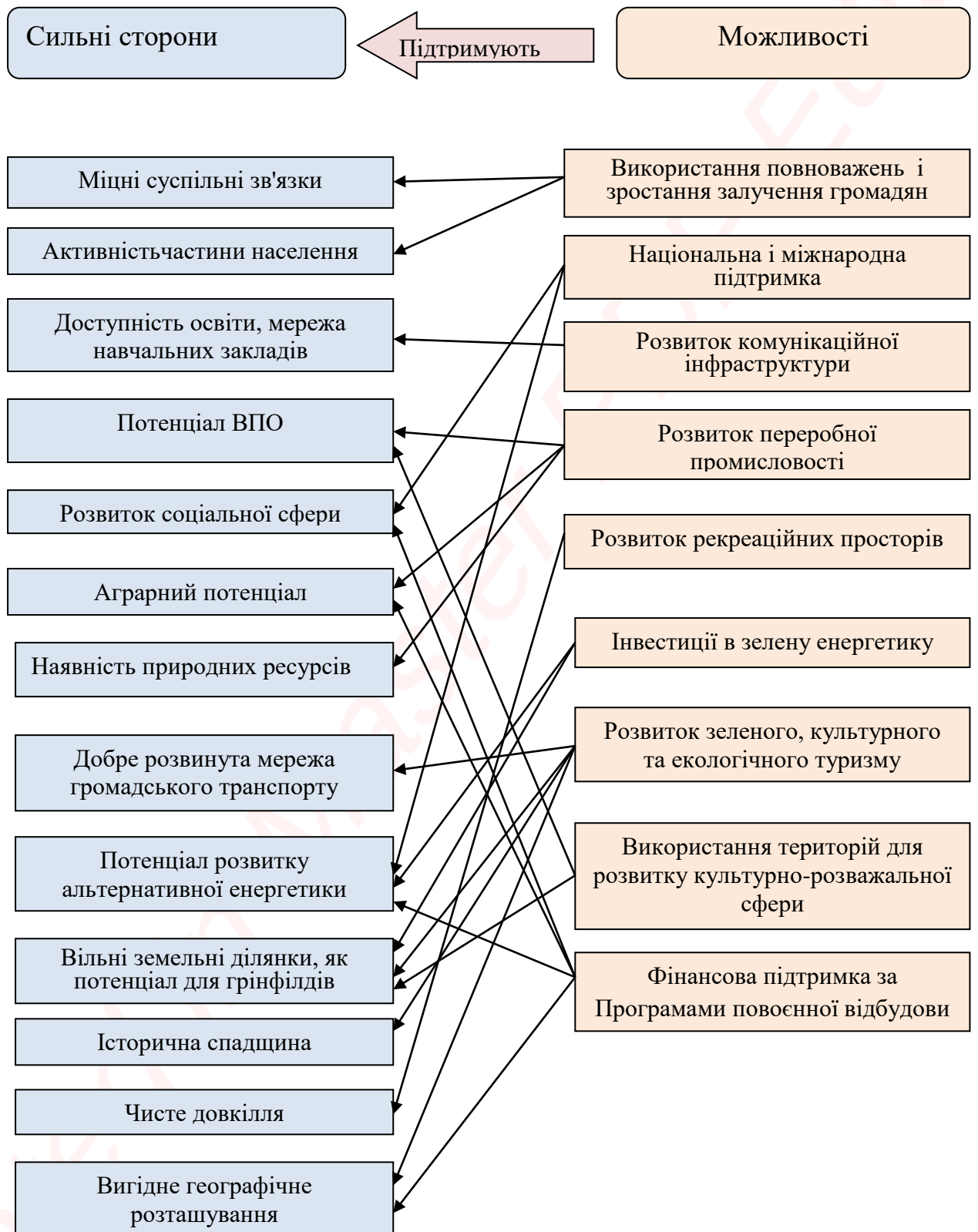
Таблиця 3.3. SWOT-аналіз для просторово-екологічної сфери

ПРОСТОРОВИЙ РОЗВИТОК	
СИЛЬНІ СТОРОНИ (ПЕРЕВАГИ)	СЛАБКІ СТОРОНИ (ПРОБЛЕМИ)
Зручне географічне розташування: Застанівська громада добре розташована з точки зору доступу до обласного центру (Чернівці), що сприяє розвитку транспорту та торгівлі.	Обмежений розвиток та використання громадського простору: відсутність відповідних рекреаційних і громадських місць, таких культурно-розважальних центрів, молодіжних кафе, дитячих ігрових майданчиків, недостатнє використання міського стадіону, кінотеатру обмежує якість життя мешканців, особливо молоді і можливості соціальної інтеграції.
Потенціал сільськогосподарських земель та земель водного фонду. громада має великі сільськогосподарські та водні території, що сприяє розвитку сільського господарства, а також потенційного туризму та сталого управління природними ресурсами	Недостатній рівень управління просторовим розвитком: відсутність ефективного просторового планування та довгострокової стратегії просторового розвитку може призвести до хаотичної забудови, непродуманих інвестицій та інфраструктурних проблем у майбутньому.
МОЖЛИВОСТІ (ШАНСИ)	ЗАГРОЗИ (ТРУДНОЦІ)
Розвиток комунікаційної інфраструктури: можливість отримання коштів на модернізацію доріг та	Шкідливі впливи на навколишнє середовище можуть призвести до деградації природних територій, що

<p>транспортної інфраструктури за національними та міжнародними програмами підтримки, що значно покращить доступність громади та залучить інвесторів.</p>	<p>негативно вплине на якість життя мешканців та потенціал громади.</p>
<p>Розвиток рекреаційних просторів: інвестиції в розвиток зелених зон, парків і місць відпочинку можуть покращити якість життя мешканців та мешканок і залучити туристів.</p>	<p>Недостатня модернізація інфраструктури та необлаштованість туристичних об'єктів: відсутність модернізації дорожньо-транспортної інфраструктури на окремих ділянках та не облаштованість об'єктів туристичної галузі призведе до погіршення привабливості громади як для мешканців, так і для інвесторів.</p>
<p>Використання територій для розвитку культурно-розважальної сфери: природний потенціал, історія та відкриті простори дають можливість розбудувати культурно-розважальні комплекси, що може вплинути на економічне зростання в громаді після закінчення війни.</p>	<p>Хаотична урбанізація: без належного просторового планування (містобудівної документації) існує ризик неконтрольованого розвитку громади, що призведе до проблем з інфраструктурою та просторовою єдністю.</p>
ЕКОЛОГІЯ	
СИЛЬНІ СТОРОНИ (ПЕРЕВАГИ)	СЛАБКІ СТОРОНИ (ПРОБЛЕМИ)
<p>Багатство природних ресурсів: громада має великі зелені території, включно з горбистими і непридатними для виробництва посівних культур, що сприяє охороні навколишнього середовища та розвитку екотуризму. Ці території також можуть бути джерелом ресурсів для місцевої промисловості.</p>	<p>Недостатня система поводження з твердими побутовими відходами: недоліки в інфраструктурі переробки та управління відходами становлять проблему в контексті охорони навколишнього середовища.</p>
<p>Чисте довкілля: стан навколишнього природного середовища в громаді як відносно добрий, що є основою для розвитку ініціатив, пов'язаних із збереженням природи та, в майбутньому, екологічного туризму.</p>	<p>Забруднення води та неефективна система каналізації: недостатня інфраструктура водопостачання та каналізації призводить до проблем із якістю води та забрудненням, що може негативно вплинути на здоров'я мешканців міста Заставна та природне</p>

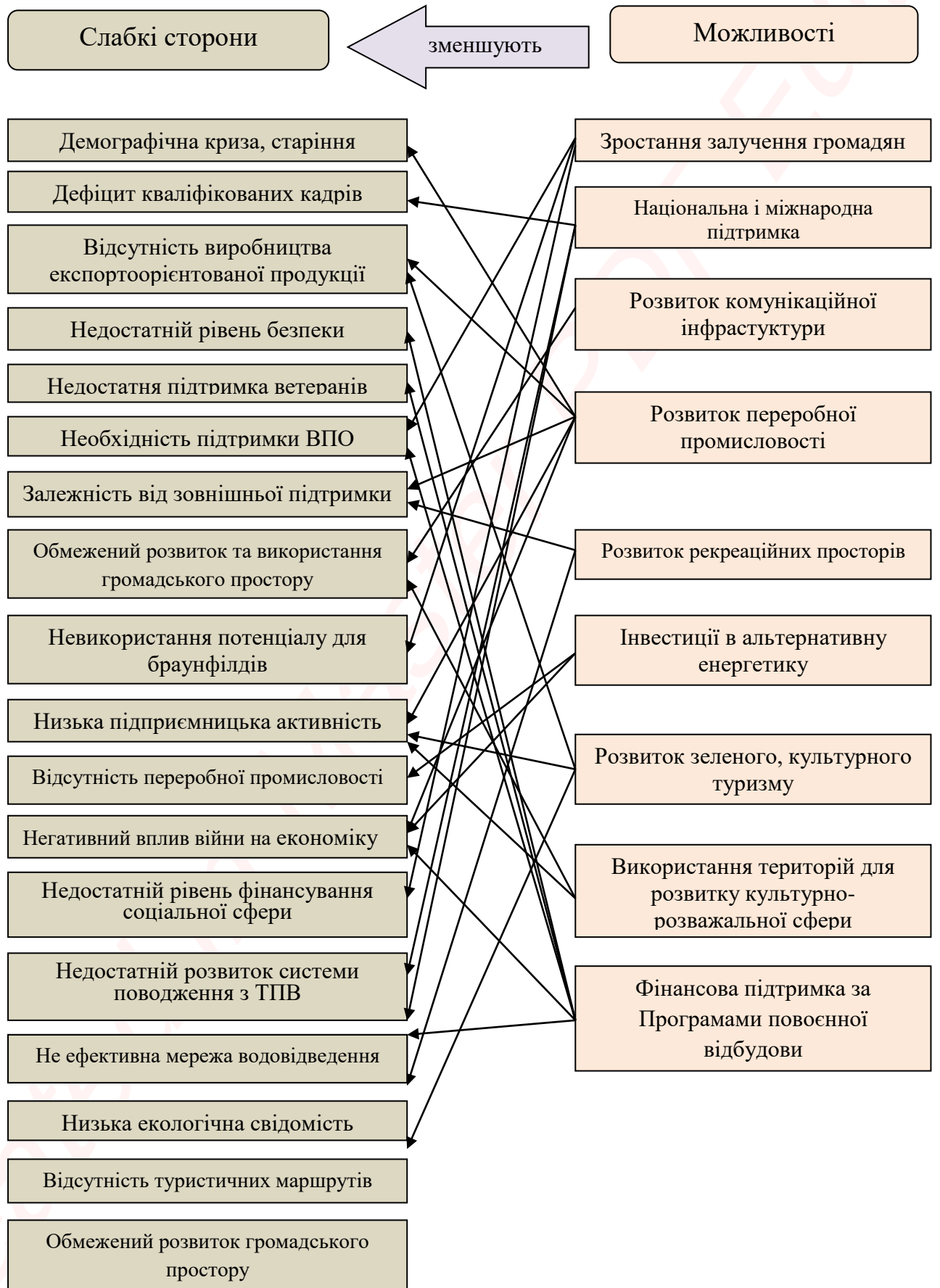
	середовище, а також на здійснення виробничих процесів.
Потенціал для розвитку відновлюваної енергетики: наявність сонячних електростанцій та інші види відновлюваної енергії сприятимуть зменшенню викидів CO ² та покращенню сталого розвитку громади та можуть сприяти отриманню інвестицій	Низька екологічна свідомість мешканців, незважаючи на просвітницькі кампанії щодо захисту навколишнього середовища перешкоджає і буде перешкоджати реалізації проектів, пов'язаних із захистом навколишнього середовища та сталим розвитком
МОЖЛИВОСТІ (ШАНСИ)	ЗАГРОЗИ (ТРУДНОЦІ)
Інвестиції в зелену енергетику та відновлювані джерела енергії: збільшення інтересу до відновлюваної енергії, в тому числі енергії сонця і вітру, створює можливості для розвитку місцевої економіки (зокрема через субсидії, гранти та приватні інвестиції), одночасно захищаючи навколишнє середовище.	Забруднення води та погіршення навколишнього середовища: недостатня інфраструктура водопостачання та каналізації та неправильне поводження з відходами можуть призвести до подальшого забруднення ґрунтових вод та погіршення стану.
Розвиток екологічного туризму: громада має потенціал для розвитку зеленого туризму, який може залучати туристів, які цікавляться природою та екологією.	Зміна клімату: зміни кліматичних умов, включаючи посухи, інтенсивні та нестійні опади і нові погодні умови можуть негативно вплинути на сільське господарство, водні ресурси і екосистеми громади.
Можливість отримання фінансової підтримки: доступ до міжнародних та національних фондів екологічних проектів, розвиток відновлюваних джерел енергії та покращення екологічної інфраструктури може допомогти в реалізації екологічно чистих та пов'язаних зі зміною клімату проектів.	Відсутність інвестицій в екологічну інфраструктуру: якщо відповідні дії та інвестиції в екологічну інфраструктуру не будуть вжиті, громада може зіткнутися зі зростаючими проблемами, пов'язаними з відходами, забрудненням води та повітря.

Порівняльні переваги

Врахування зовнішніх і внутрішніх факторів, що загрожують реалізації сильних сторін громади та ще більшому послабленню слабких сторін розвитку громади, допоможе об'єктивно зважити потенціал її соціально-економічного розвитку та оцінити реальність розробленої Стратегії.

Виклики

Розділ IV. ГОЛОВНІ ЧИННИКИ СТРАТЕГІЧНОГО ВИБОРУ

4.1. Сценарії розвитку Заставнівської ТГ

Сценарне моделювання є важливою методологічною базою стратегічного вибору. Сценарій – деяка послідовність подій, які можуть відбутися в майбутньому із значною долею ймовірності за певних умов. Такі умови, чи фактори, поділяються на внутрішні та зовнішні.

В основі кожного сценарію мають бути покладені базові сценарні припущення, за яких можуть виникати ті чи інші фактори впливу.

Негативний вплив воєнних дій на території України та неможливість наразі визначити наслідки російської агресії унеможливають розроблення реалістичних прогнозів економічного і соціального розвитку територіальної громади та, як наслідок, бюджетних показників на середньостроковий період.

Так, характерною ознакою поточного стану є високий ступінь невизначеності, як з погляду часового проміжку й інтенсивності військових дій, припущень щодо зовнішньоекономічної кон'юнктури (волатильність цін на світових товарних ринках, уповільнення зростання ключових торговельних партнерів). Значна невизначеність щодо ключових припущень макроекономічного розвитку обумовлює наявність різних сценаріїв прогнозу зі значним ступенем відхилення. Високі ризики ускладнюють процес прогнозування та знижують точність прогнозів. Адже все залежить від того, як розвиватимуться події на фронті, наскільки ефективними будуть реформи, міцним діалог влади з бізнесом і суспільством, наскільки сервісно надаватимуться державні послуги, чи матиме місце тиск на бізнес у будь-яких його формах. Точно відповісти, як саме розвиватиметься економіка України та громади наступні декілька років, неможливо, оскільки сам розвиток чи зміни визначатимуться військовими та політичними факторами. Можливо лише окреслити сценарії. А зважувати їх за ймовірністю та ризиками реалізації доцільно в процесі виконання Стратегії в залежності від змін зовнішніх та внутрішніх умов.

Основні прогнозні показники є попередньо-орієнтовними та надалі можуть бути скориговані на основі уточнення статистичних даних, зміни поточної військової, соціально-економічної ситуації та сценарних умов функціонування економіки з урахуванням внутрішніх і зовнішніх ризиків та загроз розвитку.

Враховуючи те, що для Заставнівської ТГ ще мало даних для визначення закономірностей динаміки соціально-економічних процесів, повноцінне формулювання сценаріїв у 2025 році неможливе. Таким чином, наведені нижче елементи сценарного моделювання відображають, в першу чергу вплив на громаду зовнішніх факторів.

Основними сценаріями розвитку є: інерційний (песимістичний) та модернізаційний (оптимістичний).

Інерційний сценарій розвитку

Інерційний (песимістичний) сценарій розвитку Заставнівської ТГ формується за комплексу припущень, що тривалий у часі (горизонті планування) баланс зовнішніх і внутрішніх факторів впливу на стан громади як соціально-економічної системи залишається незмінним, тобто послідовність станів системи змінюється за інерцією: громада рухається по інерції, суспільно-економічний стан країни не сприяє розвитку.

Базові припущення – національний рівень:

1. Війна із російською федерацією триватиме, що тягне за собою втрату фінансових, людських ресурсів та збільшення видатків на утримання армії.
2. Держава продовжує фінансувати субсидії замість впровадження енергоощадливих технологій та альтернативних видів палива.
3. ВВП країни не зростає.
4. Рівень корупції в країні залишається значним, що негативно впливає на підтримку держави зі сторони ЄС та США.
5. Стабільність національної валюти підтримується виключно траншами міжнародних фінансових установ.
6. Внаслідок низької народжуваності, відтоку населення в центри громад, міста та закордон стрімко знижується кількість сільського населення.
7. Інвестиційна привабливість України залишається на низькому рівні, рівень залучення інвестицій не зростає через побоювання інвесторів, у зв'язку з нестабільністю економічних та політичних процесів в державі.
8. Інфляційні процеси продовжують зростати, а рівень доходів населення збільшується неадекватно темпам інфляції.
9. В умовах значного підвищення тарифів на комунальні послуги підвищується вірогідність збільшення рівня неплатежів населення, що призводить до поглиблення кризи в ЖКГ.
10. Економіка держави продовжує великою мірою перебувати в тіні. Податкове навантаження на суб'єктів малого та середнього бізнесу становить більше 50%.
11. Надмірні навантаження на місцеві бюджети не дають можливостей для розвитку громад, що руйнує реформу децентралізації.

Базові припущення інерційного сценарію – місцевий рівень:

1. Поглиблення демографічної кризи.
2. Невідповідність ринку праці наявним вакансіям у Заставнівській ТГ, відносно низькі заробітні плати призводять до високого рівня реального безробіття, внаслідок чого мешканці громади їдуть на більш оплачувану роботу за кордон.
3. Через значне скорочення кількості молоді шкільного і дошкільного віку місцева влада змушена постійно реорганізовувати навчальні заклади.
4. Громада на сучасному етапі не в змозі використати туристичний потенціал, маючи відносно хороший потенціал та розвинену туристичну інфраструктуру.
5. Рівень реальної бюджетної забезпеченості громади дещо покращується внаслідок створення територіальної громади.
6. Мережа закладів соціальної інфраструктури потребує постійних ресурсів.
7. Коштів на модернізацію об'єктів комунальної інфраструктури не вистачає, внаслідок чого погіршується екологічна ситуація.
8. Спостерігається покращення у рівні надання адміністративних послуг.
9. Рівень громадянської свідомості, особливо екологічної, в громаді залишається низьким.
10. Інвестиційний та підприємницький клімат у громаді не розвивається або зростає дуже повільно.

Результат інерційного сценарію:

- демографічна ситуація на найближчі роки залишається нестабільною, погіршуючись в сільських територіях громади, що є причиною постійної реорганізації навчальних закладів в селах громади;

- через невідповідність ринку праці наявним вакансіям у Заставнівській ТГ відбувається зменшення підприємницької активності та ріст рівня реального безробіття, результатом чого є відтік працездатного населення за кордон.

- в результаті незначного збільшення дохідної частини бюджету через виявлення резервів у сфері оподаткування та платного використання об'єктів комунальної власності дещо покращується стан соціальної інфраструктури громади та якість надання адміністративних послуг;

- реальний сектор економіки громади, що сформований в основному завдяки з декількох промислових та сільськогосподарських підприємств не приносить значних надходжень до місцевого бюджету, через відсутність суттєвих інвестицій в модернізацію і технологічні процеси цих підприємств;

- нові переробні підприємства так і не створюються, а підприємства, що зупинили свою роботу, не відновлюються, тому дефіцит робочих місць продовжує зростати;

- малий бізнес і далі займає нішу посередництва, торгівлі і послуг;

- відсутні дієві механізми комунікації на рівні «влада – громадськість»;

- ціла низка закладів соціальної сфери (школи, клуби, бібліотеки) через нерозуміння потреби перетворення та низьку соціальну активність населення, занепадають.

Модернізаційний сценарій розвитку

Модернізаційний (оптимістичний) сценарій розвитку будується на припущеннях, за яких формуються найсприятливіші зовнішні (міжнародні і національні) та внутрішні (ті, які громада здатна створити самостійно) фактори впливу: громада активно використовує можливості в умовах швидкого суспільно-економічного розвитку країни.

Базові припущення - національний рівень:

1. Через тиск країн ЄС і США на агресора та допомогу Україні, війна в Україні припиняється, стабілізується фінансування на оборону та підтримку армії.

2. ВВП країни починає зростати.

3. Національна грошова одиниця стабілізується внаслідок економічного зростання.

4. Інвестиційний клімат покращується завдяки приходу нових інвесторів. З'являється попит на промислові зони в сільській місцевості, внаслідок чого створюється велика кількість робочих місць.

5. Внаслідок проведення ефективних реформ, у державі зменшується рівень корупції, відбувається детінізація бізнесу, стабілізується інфляція зменшуються тарифи на енергоносії.

Базові припущення – місцевий рівень:

1. Громада формує власний сталий розвиток.

2. Громада проводить інвентаризацію своїх активів, розробляє інвестиційний паспорт та схему просторового планування території всієї ТГ, формує та реалізовує Стратегію, створює та просуває бренд громади.

3. Заставнівська ТГ стає однією з найбільш активних у сфері розкриття інвестиційного потенціалу територій завдяки вдалому географічному розташуванню. Завдяки активній промоційній діяльності на території громади створиться індустріальний парк, заходять стратегічні інвестори для розбудови культурно-розважальних та відпочивальних центрів, створюючи нові робочі місця. Навколо

стратегічних інвесторів формуються послугово-логістичні кластери підприємств малого й середнього бізнесу.

4. Місцева влада дотримується стратегічних пріоритетів розвитку, завдяки приросту підтримці малого і середнього бізнесу власні наповнення до бюджету зростають.

5. Покращується комунальна інфраструктура внаслідок надходжень додаткових коштів до бюджету в рамках фінансової децентралізації.

6. Громада ефективно використовує туристичний потенціал.

7. Громада ефективно використовує державні субвенції на соціально – економічний розвиток.

8. Є розуміння, як ефективно використовувати заклади соціальної інфраструктури (закриті дошкільні та позашкільні установи, кінотеатр, повне відновлення роботи клубів та бібліотек).

9. Збільшується громадянська активність мешканців громади.

Що відбувається:

- громада здійснює сталий розвиток на основі коротко та довгострокового стратегічного планування;

- вигідне розташування громади сприяє залученню стратегічних інвесторів у пріоритетні галузі економіки та сільського господарства;

- навколо стратегічних інвесторів активізується малий та середній бізнес в результаті чого кількість робочих місць зростає, доходи населення збільшуються;

- активно розвивається туризм внаслідок чого Заставнівська ТГ входить в число популярних буковинських і національних туристичних маршрутів. Створюються нові заклади харчування, готелі і рекреаційні зони;

- активне залучення державних субвенцій та місцевих коштів разом із чітким планом модернізації закладів соціальної інфраструктури в середньостроковій перспективі дозволять значно підвищити рівень комфорту та покращити рівень життя у громаді;

- демографічна ситуація вирівнюється, молодь вибирає Заставнівську громаду, як місце, де хоче будувати власне майбутнє.

4.2. Стратегічне бачення розвитку Заставнівської територіальної громади до 2030 року

Висновки з аналітичного розділу, а також оцінка факторів, що впливають на стратегічний розвиток, дають підґрунтя сформулювати стратегічне бачення Заставнівської МТГ. Стратегічне бачення розвитку територіальної громади – бажана/уявна перспектива соціально-економічного та інноваційного розвитку територіальної громади в довгостроковому періоді з урахуванням її унікальних особливостей (громада майбутнього в очах жителів).

Стратегічне бачення враховує специфічні ознаки громади та визначає бажаний для жителів громади образ в перспективі до 2030 року, окреслює узгоджений, різносторонній та оптимістичний погляд на те, як територіальна громада має виглядати в майбутньому.

Заставнівська міська територіальна громада – інвестиційно та туристично приваблива територія в центрі колишнього Заставнівського району, яка має добре розвинену мережу автодоріг та автосполучення з обласним центром та містами Кіцмань Чернівецької і Заліщики Тернопільської областей. Економічно дієва громада з

розвинутою інноваційно-орієнтованою промисловістю, особливо галузі переробки сільськогосподарської продукції, орієнтованої на західні ринки, розвинутою логістичною, транспортною інфраструктурами та підприємництвом. Екологічно чиста, комфортна, безпечна для проживання, відпочинку та оздоровлення. Громада з високим рівнем життя, стійким ростом добробуту її мешканців та гарними умовами для освіти, відпочинку і дозвілля, а життя та праця мешканців є безпечними та комфортними. Громада з високим рівнем взаємодії з громадськістю, з високим рівнем культури і духовно-патріотичної свідомості, де спільна взаємодія направлена на вирішення проблем та становлення свідомості/розуміння того, що безпосередньо мешканці громади є активними та свідомими учасниками процесу формування життєвого простору в громаді.

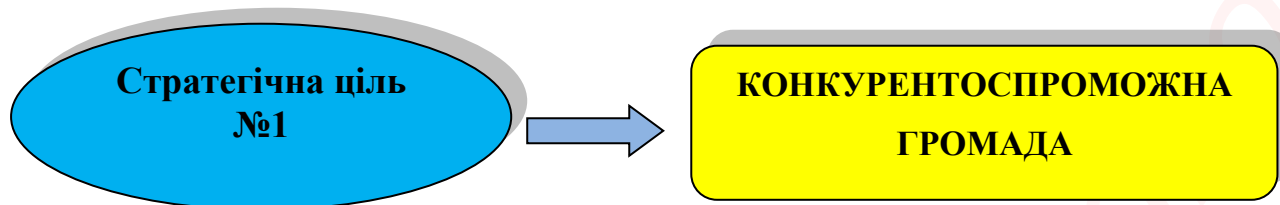
Розділ V. ПЕРЕЛІК СТРАТЕГІЧНИХ ТА ОПЕРАТИВНИХ ЦІЛЕЙ ЗАСТАВНІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ ДО 2030 РОКУ

4.1. Стратегічні, оперативні цілі та завдання

Стратегічна ціль	Оперативна ціль	Завдання
I. Конкурентоспроможна громада	<i>1.1. Розвиток підприємництва – ключ до економічного зростання громади</i>	1.1.1. Створення сприятливих умов для започаткування та ведення бізнесу в громаді
		1.1.2. Популяризація культури підприємництва та місцевого бізнесу
		1.1.3. Ресурсно-інформаційна підтримка розвитку малого та середнього підприємництва
	<i>1.2. Підвищення потенціалу сільських територій</i>	1.2.1. Розвиток і підтримка сільського та крафтового господарства, фермерства, кооперації, вторинної зайнятості в сільській місцевості
		1.2.2. Стимулювання виробників сільськогосподарської продукції до переробки власної продукції
	<i>1.3. Ефективне планування та розвиток потенціалу природних ресурсів громади</i>	1.3.1. Просторове планування території громади
		1.3.2. Підтримка ефективного використання ресурсів для фінансової стабільності громади
		1.3.3. Управління комунальним майном

	1.4. Створення сприятливого клімату для залучення інвестицій	<p>1.4.1. Формування інвестиційно-привабливих земельних ділянок</p> <p>1.4.2. Поширення інформації про інвестиційну привабливість громади, презентація її потенціалу та інвестиційних проектів</p> <p>1.4.3. Впровадження механізмів інвестиційного маркетингу</p>
2. Громада для безпечного і комфортного життя	2.1. Якісна освіта для всіх	<p>2.1.1. Комфортний освітній простір і реалізація освітньої реформи</p> <p>2.1.2. Використання інноваційних інструментів в освітньому процесі</p> <p>2.1.3. Створення умов для рівного доступу здобувачів освіти</p> <p>2.1.4. Забезпечення закладів освіти кваліфікованими кадрами</p>
	2.2. Здорове суспільство	<p>2.2.1. Доступна та якісна медична допомога первинної та вторинної ланок</p> <p>2.2.2. Профілактична медицина і збільшення обстежень населення</p>
	2.3. Соціальна відповідальність	<p>2.3.1. Реалізація сімейної та гендерної політики</p> <p>2.3.2. Соціальна адаптація і підтримка осіб різних пільгових категорій</p> <p>2.3.3. Підвищення якості надання соціальних послуг у громаді</p> <p>2.3.4. Підтримка та інтеграція внутрішньо переміщених осіб (ВПО)</p> <p>2.3.5. Забезпечення підтримки ветеранів</p>
	2.4. Офіс послуг	<p>2.4.1. Запровадження додаткових соціальних послуг, орієнтованих на потреби мешканців громади</p> <p>2.4.2. Створення відкритих інформаційних середовищ сфери надання адміністративних послуг</p> <p>2.4.3. Вдосконалення системи адміністративних послуг</p> <p>2.4.4. Цифровізація</p>
	2.5. Дозвілля (спорт, культура, простори, активності)	<p>2.5.1. Підвищення якості та доступності культурних послуг.</p> <p>2.5.2. Розширення можливостей задоволення спортивних потреб, дозвілля та здорового способу життя мешканців громади.</p>
	2.6. Комфортний	2.6.1. Розвинена дорожньо-транспортна

	<i>життєвий простір (дороги, водопостачання, освітлення, благоустрій)</i>	інфраструктура
		2.6.2. Підвищення ефективності житлово-комунального господарства
		2.6.3. Модернізація системи освітлення населених пунктів громади
		2.6.4. Благоустрій території громади
		2.6.5. Вдосконалена інформаційно-телекомунікаційна інфраструктура
	<i>2.7. Безпечне середовище</i>	2.7.1. Забезпечення цивільного захисту і громадської безпеки
		2.7.2. Зменшення екологічного навантаження на довкілля
		2.7.3. Створення енергоефективної та ресурсощадливої громади
3. Активна та приваблива громада	<i>3.1. Співпраця на місцевому, регіональному, державному та міжнародному</i>	3.1.1. Розширення і підтримка співпраці на регіональному рівні та між громадами
		3.1.2. Налагодження співробітництва на державному та міжнародному рівнях
	<i>3.2. Прозорість та ефективність управління</i>	3.2.1. Формування механізмів розвитку у жителів лідерських якостей, мобілізації мешканців до вирішення місцевих проблем
		3.2.2. Підвищення ефективності та прозорості роботи місцевих органів влади
	<i>3.3. Розвиток активного громадського молодіжного простору</i>	3.3.1. Створення громадського молодіжного середовища
		3.3.2. Підтримка молодіжних ініціатив, поліпшення умов для самореалізації молоді, активізація патріотичного виховання серед учнівської молоді громади.
	<i>3.4. Туризм та культурна спадщина</i>	3.4.1. Розвиток туристичної інфраструктури, брендінгу і промоції
		3.4.2. Маркетингова діяльність у сфері туризму
		3.4.3. Збереження і популяризація місцевих пам'яток архітектури та історико-культурної спадщини
		3.4.4. Розвиток зеленого туризму

Оперативна ціль 1.1.
Розвиток підприємництва – ключ до економічного зростання громади

Завдання для виконання оперативної цілі 1.1

1.1.1. Створення сприятливих умов для започаткування та ведення бізнесу в громаді

Малий бізнес займає важливе місце в соціально-економічному розвитку Заставнівської громади. У структурі малих підприємств за видами економічної діяльності, як і раніше, переважають сфери діяльності невиробничого характеру, особливо ті, які мають відносно швидкий оборот засобів.

Бар'єрами для розвитку підприємництва є недосконалість нормативно- правової бази, відсутність традицій підприємницької справи, нестабільність економічного ситуації, відсутність фінансових ресурсів для розвитку тощо.

Завдання, спрямовані на розвиток і підтримку малого та середнього підприємництва, підвищення зацікавленості і, як наслідок залучення мешканців громади до створення власного бізнесу, створення правових, організаційно-економічних умов для його розвитку, насамперед передбачає здійснення на рівні громади таких заходів:

- спрощення системи реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності отримання інших дозвільних документів через розширення переліку послуг та цифровізацію Центру надання адміністративних послуг;

- забезпечення надання інформаційно-консультативної допомоги щодо ведення підприємницької діяльності підприємцям-початківцям та незайнятому населенню.

1.1.2. Популяризація культури підприємництва і місцевого бізнесу

Досягненням цієї мети передбачене виконанням таких заходів: подальшу популяризацію ролі підприємництва, активну співпрацю з громадськими об'єднаннями підприємців, соціального підприємництва та соціальної відповідальності суб'єктів підприємництва; забезпечення розвитку та культури підприємництва, у тому числі для окремих соціально вразливих категорій населення.

1.1.3. Ресурсно-інформаційна підтримка розвитку малого та середнього підприємництва

Забезпечення конструктивного діалогу між бізнесом і владою Стратегія передбачає здійснення таких заходів:

- залучення представників підприємницьких структур, громадських організацій підприємців до обговорення чинних та проєктів нормативно- правових актів (регуляторних актів) у сфері господарської діяльності;

- координація співпраці суб'єктів підприємництва з професійно-технічним училищем, розміщеного на території міста з метою забезпечення відповідності системи освіти їх потребам;

- забезпечення суб'єктів підприємництва наявними земельними ділянками та вільними приміщеннями комунальної власності для ведення бізнесу.

Очікувані результати:

- забезпечення зайнятості населення шляхом створення нових робочих місць, самозайнятості;

- наповнення місцевого бюджету;

- насичення ринку споживчих товарів та послуг;

- вирішення соціально-побутових проблем;

- підвищення підприємницької культури населення.

- підвищення якості та розширення переліку адміністративних послуг для суб'єктів малого і середнього підприємництва;

- забезпечення надання фінансової підтримки для співфінансування участі у грантах, проєктах, програмах, які будуть сприяти всебічному розвитку територіальної громади;

- підвищення обізнаності мешканців громади, що мають накопичений капітал, щодо можливостей створення бізнесу чи інвестування у розвиток підприємств у громаді;

- забезпечення системної організації та проведення семінарів, круглих столів, бізнес-тренінгів з питань розвитку малого і середнього підприємництва, реалізації державної регуляторної політики, вдосконалення системи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, податкового законодавства;

- утворення об'єктів інфраструктури підтримки підприємництва;

- створення сприятливих умов для започаткування нових та розвитку існуючих малих та середніх підприємств – місцевих товаровиробників;

- створення нових робочих місць.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- кількість створених суб'єктів підприємницької діяльності у поточному році, од.;

- кількість фізичних осіб-підприємців, які зареєстровані в громаді, од.;

- кількість суб'єктів малого і середнього підприємництва у розрахунку на 1 тис. осіб наявного населення, од.;

- динаміка сплати єдиного податку до місцевого бюджету % (порівняно з попереднім роком).

Оперативна ціль 1.2.

Підвищення потенціалу сільських територій

Завдання для виконання оперативної цілі 1.2

1.2.1. Розвиток і підтримка сільського та крафтового господарства, фермерства, кооперації, вторинної зайнятості в сільській місцевості

Операційна ціль та завдання спрямовані на підтримку стійкого економічного зростання на основі підвищення конкурентоздатності місцевих

сільськогосподарських товаровиробників та якості управління. Допомога з боку органів місцевого самоврядування може відбуватися:

- у спільній підготовці бізнес-проектів, у тому числі з переробки сільськогосподарської продукції для реалізації її на території громади та створення нових робочих місць, що сприятиме отриманню не тільки державної підтримки, але й залученню інвестиційних коштів;

- розвиток крафтового бізнесу – одне із головних завдань громади. Крафтова продукція має хороший потенціал для успіху на місцевому та міжнародному ринках. У майбутньому, за умови підтримки місцевої влади та активних зусиль виробників, вона може стати одним із важливих важелів розвитку громади. Оскільки крафтовики не тільки знайомлять туристів із культурою та гастрономічними цікавинками, а й сприяють розвитку сільських територій та пробуджують цікавість до продуктів регіону;

- організація форумів, фестивалів та ярмаркова діяльність. Важливо, щоб делегації з громади брали участі у міжнародних візитах до інших країн та регіонів України для вивчення досвіду функціонування громад;

- створення сільськогосподарських кооперативів має велике значення для розвитку сільгоспвиробництва, оскільки це дозволить членам організації зберегти свою економічну незалежність та отримати усі переваги великого бізнесу, зокрема: використання сучасних технологій, мінімізації витрат, доступ до зовнішнього фінансування та консультаційні послуги висококваліфікованих фахівців.

У Стратегії передбачається реалізація таких заходів з виконання цього завдання:

- сприяння обміну досвідом, вирішення юридичних, фінансових та інших питань;
- організацію навчання, інформаційно-методичну підтримку створення та діяльності фермерських і крафтових господарств; сільськогосподарських кооперативів зі зберігання, переробки та реалізації власної продукції;

1.2.2. Стимулювання виробників сільськогосподарської продукції до переробки власної продукції

Ключовою складовою у розбудові аграрної сфери громади є комплексний розвиток, спрямований на стабільне забезпечення розвитку сільськогосподарського виробництва, сільського підприємництва, поліпшення умов праці та проживання населення, збереження довкілля, відновлення та стале використання природних ресурсів. Однак, в сучасних реаліях руйнуються ланцюги постачання, падає можливість експортувати продукцію. Крім того обмеження, введені внаслідок військової агресії РФ, створюють додаткові складнощі для сільгосптоваровиробників, зокрема малих фермерських господарств, крафтових господарств та ускладнюють їх доступ до ринків. Метою є створення передумов для стимулювання розвитку підприємництва на сільських територіях, визначення основних пріоритетів та шляхів їх реалізації, спрямованих на стимулювання розвитку малих і середніх виробників сільськогосподарської продукції, покращення умов господарювання у сільській місцевості, підвищення добробуту сільського населення.

Заходи на виконання завдання:

- організація інформаційно-аналітичної мережі, що забезпечуватиме фермерам та їх партнерам можливість комунікації з питань придбання і використання виробничих ресурсів, реалізації продукції;

- сприяння створенню сільськогосподарських кооперативів зі зберігання, переробки та реалізації власної продукції через надання відповідну допомогу у будівництву нових та реконструкції вільних приміщень, що не використовуються, для утримання тварин та птиці, овочесховищ та фруктосховищ.

Очікувані результати:

- посилення конкурентоспроможності місцевих товаровиробників агропромислового сектору;
- підвищення рівня товарності виробленої продукції, а також рівня отриманих доходів сільськими мешканцями;
- розширення сфери застосування праці і забезпечення зайнятості сільського населення, розвиток інфраструктури;
- збільшення обсягів сільськогосподарського виробництва;
- створення нових малих підприємств у сільській місцевості;
- підвищення рівня зайнятості сільського населення в громаді;
- покращення якості життя в сільській місцевості через збільшення доходів в аграрній галузі;
- розширення видів діяльності сільського населення.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- кількість місцевих товаровиробників, які відкрили бізнес у сільській місцевості за рік;
- кількість сільського населення, яке працевлаштоване за рік;
- кількість проєктів (грантів), реалізованих в сільській місцевості.

Оперативна ціль 1.3

Ефективне планування та розвиток потенціалу природних ресурсів громади

Завдання для виконання оперативної цілі 1.3

1.3.1. Просторове планування території громади

Створення та оновлення картографо – геодезичної основи для подальшої розробки містобудівної документації, розробка комплексного плану просторового розвитку території, внесення змін до Генерального плану міста задля створення повноцінного життєвого середовища територіальної громади передбачає узгоджене прийняття рішень щодо цілісного (комплексного) просторового розвитку населених пунктів як єдиної системи розселення і території за їхніми межами.

Розроблення Комплексного плану просторового розвитку території дозволить визначити пріоритети в управлінні територією громади та сформувані політику її просторового розвитку на перспективу.

Комплексний план просторового розвитку визначає планувальну організацію, функціональне призначення території, основні принципи і напрями формування єдиної системи громадського обслуговування населення, дорожньої мережі, інженерно-транспортної інфраструктури, інженерної підготовки і благоустрою, цивільного захисту території та населення від небезпечних природних і техногенних

процесів, охорони земель та інших компонентів навколишнього природного середовища, формування екомережі, охорони і збереження культурної спадщини та традиційного характеру середовища населених пунктів, а також послідовність реалізації рішень, у тому числі етапність освоєння території.

Заходи для реалізації завдання операційної цілі:

Розробка містобудівної діяльності громади – розробка комплексного плану просторового розвитку території громади:

- актуалізація містобудівної документації;
- виготовлення топографічних планів на усю територію громади;
- виготовлення топографічної основи генеральних планів населених пунктів;
- розвиток містобудівного кадастру. Наповнення державного геопорталу містобудівного кадастру;
- внесення геопросторових даних розробленої документації з просторового планування до баз геоданих містобудівного та Державного кадастрів.

Розвиток земельних відносин:

- проведення інвентаризації земель комунальної власності громади;
- оновлення планово-картографічних (в паперовому та електронному вигляді) та формування бази земельних ресурсів, кадастру;
- обґрунтування майбутніх потреб та визначення переважних напрямів використання територій;
- урахування державних, громадських і приватних інтересів під час планування забудови та іншого використання територій;
- обґрунтування розподілу земель за цільовим призначенням та використання територій для містобудівних потреб;
- забезпечення раціонального розселення і визначення напрямів сталого розвитку міста Заставна та сільських населених пунктів Заставнівської міської територіальної громади;
- визначення і раціональне розташування територій житлової та громадської забудови промислових, рекреаційних, природоохоронних територій і об'єктів;
- обґрунтування та встановлення режиму раціонального використання земель та забудови територій, на яких передбачена перспективна містобудівна діяльність;
- визначення, вилучення (вкуп) і надання земельних ділянок для містобудівних потреб на основі містобудівної документації в межах, визначених законом;
- визначення територій, що мають особливу екологічну, наукову, естетичну, історико-культурну цінність, встановлення передбачених законодавством обмежень на їх планування, забудову та інше використання;
- охорона довкілля та раціональне використання природних ресурсів;
- регулювання забудови міста Заставна та сільських населених пунктів Вербівці і Малий Кучурів Заставнівської міської територіальної громади та використання території Заставнівської міської ради.

1.3.2. Підтримка ефективного використання ресурсів для фінансової стабільності громади

Раціональне використання природних ресурсів забезпечує сталий економічний розвиток громади гармонізацію взаємодії суспільства і природного середовища, раціоналізацію використання природно-ресурсного потенціалу, економічні механізми екологобезпечного природокористування.

Суб'єктом права власності на землю є територіальна громада, яка реалізує це право безпосередньо або через органи місцевого самоврядування. За таких умов територіальна громада може забезпечувати оптимальне регулювання і кращий контроль та управління земельних ресурсів та водного фонду, що в свою чергу покращить надходження до місцевих бюджетів. Це додаткові надходження для розвитку садочків, шкіл, медичної інфраструктури, ще більша реалізація державних соціально-економічних програм. Також це нові інвестори та більші доходи завдяки електронним аукціонам.

Досить серйозною проблемою на сьогоднішній день є брак ефективного механізму контролю за земельними ресурсами на місцевому рівні.

При реалізації даного завдання передбачається здійснення таких заходів:

- провести інвентаризацію земельних ресурсів та земель водного фонду з метою визначення шляхів їх подальшого ефективного використання;
- забезпечити повноту передачі в оренду земельних ресурсів та водних об'єктів;
- налагодити постійний контроль за надходженням грошових ресурсів від плати за користування земельними та водними ресурсами;
- забезпечити здійснення індексації нормативно-грошового оцінювання природних ресурсів та застосування її при нарахуванні орендної плати за земельні ресурси;
- визначити площу вільних земельних ділянок для можливого створення грінфілдів, будівництва розважально-відпочивальних комплексів, екологічного туризму тощо.

1.3.3. Управління комунальним майном

Територіальна громада, через органи місцевого самоврядування, є власником рухомого та нерухомого майна, коштів та інших об'єктів, які використовуються для задоволення потреб громади. Облік майна передбачає ведення реєстру об'єктів комунальної власності, а також процедури взяття на облік безхазяйного майна, приватизації, передачі об'єктів комунальної власності в оренду. У зв'язку з допущеними порушеннями при передачі майна спільної власності територіальних громад при ліквідації Заставнівської районної ради, є необхідність вжити заходів щодо повернення ряду об'єктів, що знаходяться на території міста Заставна, у комунальну власність Заставнівської міської ради, що дасть можливість ефективно використовувати ці об'єкти на благо громади, забезпечить їх збереження та стане додатковим джерелом наповнення бюджету громади.

Заходи виконання завдання оперативної цілі:

- провести інвентаризацію об'єктів нерухомого майна комунальної власності Заставнівської міської територіальної громади;
- забезпечити ефективне використання об'єктів нерухомого майна комунальної власності, скласти перелік об'єктів (реєстрів) нерухомого майна, які підлягають приватизації, та складання їх опису;
- здійснення реєстрації прав власності на об'єкти нерухомого майна, що прийняті у комунальну власність;
- вивчити наявність та забезпечити, в разі виявлення, прийняття у комунальну власність Заставнівської міської територіальної громади безхазяйного майна;

- забезпечити повернення у комунальну власність майна, що знаходиться на території міста Заставна, але незаконно передані у власність сусіднім територіальним громадам;
- утримання об'єктів комунальної власності в належному стані для подальшого ефективного використання.

Очікувані результати:

- додержання норм містобудівного та земельного законодавства при регулюванні використання територій шляхом забезпечення дотримання рішень затвердженої містобудівної документації;
- збільшення темпів залучення і освоєння інвестицій та містобудівного освоєння територій громади;
- виготовлення паспортів водних об'єктів;
- впорядкування ситуації з орендою земельних ресурсів та водних об'єктів;
- збільшення обсягів надходжень до місцевого бюджету;
- налагодження та здійснення ефективного контролю за надходженням грошових ресурсів від плати за користування земельними та водними ресурсами;
- поновлення здійснення індексації нормативного оцінювання природніх ресурсів в грошовому еквіваленті та визнання коефіцієнту індексації;
- удосконалення бюджетного планування;
- надходження до міського бюджету коштів за рахунок продажу майна комунальної власності;
- збільшення надходжень до міського бюджету коштів від передачі об'єктів комунальної власності в оренду;
- прийняття у комунальну власність територіальної громади безхазяйного майна, що дасть можливість забезпечити житлом ВПО.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- кількість проведених інвентаризацій за рік;
- кількість договорів оренди земельних ділянок, які використовувалися без правових підстав;
- кількість проведених інвентаризацій земель, що знаходяться на території громади;
- рівень деградації земель (% до загальної площі);
- площа парків, лісосмуг, водних рекреаційних об'єктів на території громади;
- частка парків, лісів (лісосмуг), водних об'єктів із проведеним благоустроєм (збір сміття, маркування, паркування тощо);
- кількість нових насаджень (дерев, кущів, зелених острівків тощо) за рік;
- відсоток залісненості водоохоронних зон (%);
- кількість водних об'єктів на території громади, що упорядковані;
- кількість виготовлених паспортів водних об'єктів, укладених договорів оренди, додаткових угод за рік
- обсяг надходжень до місцевого бюджету від оренди земельних ресурсів та комунального майна, грн.;
- обсяг надходжень до місцевого бюджету від продажу об'єктів нерухомого майна, грн.
- кількість об'єктів комунального майна, по яких проведено технічну інвентаризацію, оцінку і реєстрацію права власності, од.

Оперативна ціль 1.4.
Створення сприятливого клімату для залучення інвестицій

Завдання для виконання оперативної цілі 1.4

1.4.1. Формування інвестиційно привабливих земельних ділянок

Залучення інвестицій є ключовим фактором для відновлення, стимулювання економічного зростання та розвитку Заставнівської територіальної громади. Формування інвестиційно привабливих ділянок дасть змогу сформувати системний підхід до інвестиційної діяльності, підвищення ефективності публічного інвестування, створення сприятливих умов для залучення приватних інвестицій.

Одним із об'єктів інвестиційної діяльності є земля. Зростає інтерес до використання земельних ресурсів у сільських зонах. Об'єктом інвестиційної діяльності є також нерухоме майно, зокрема земельна ділянка або територія (сукупність земельних ділянок), що перебувають у власності територіальної громади, юридичних та фізичних осіб. Залучення інвестицій безпосередньо пов'язане з інвестиційною привабливістю об'єкта інвестування.

Разом з тим Заставнівської міська територіальна громада працює над залученням нових компаній, як вітчизняних, так й іноземних інвесторів, діяльність яких може відбуватися як в нових, так і в традиційних секторах економіки. Для покращення інвестиційно привабливості **заходи реалізації** будуть спрямовані на:

- формування бази інвестиційно привабливих вільних земельних ділянок для передачі в оренду для створення грінфілдів, будівництва розважально-відпочивальних комплексів, екологічного туризму, любительської риболовлі тощо.
- створення сприятливого, інвестиційно привабливого середовища у громаді;
- скласти перелік інвестиційно привабливих територій для браунфілдів;
- створення умов для економічного зростання, інвестування в людський капітал бізнесом, підвищення ступеня кваліфікації працівників через навчання у місцевому закладі професійно-технічної освіти.

1.4.2. Поширення інформації про інвестиційну привабливість громади, презентація її потенціалу та інвестиційних проєктів

Динамічний розвиток регіону значною мірою залежить від належної оцінки наявного потенціалу та ефективного використання конкурентних переваг, здатності залучати інвестиції. Необхідно розуміти, що робота з інвестором передбачає: досконале володіння інформацією щодо місцевого економічного розвитку, технологічного рівня та ринкової конкурентоспроможності, стратегічних напрямів та перспектив, а також враховування специфіки кожного потенційного інвестора. Успішна робота представників влади з інвесторами є запорукою формування сприятливого інвестиційного клімату громади, одним із факторів залучення додаткових інвестиційних ресурсів у його розвиток.

Для створення сприятливого клімату для інвесторів в громаді необхідно вжити комплекс **організаційних та практичних заходів**, які забезпечать виконання оперативної цілі та Стратегії в цілому, зокрема таких, як:

- визначення найбільш інвестиційно-привабливих видів економічної діяльності на території кожної адміністративно-територіальної одиниці та їх актуалізація (не рідше 1 разу в рік);
- підготовка інвестиційних пропозицій та їх презентація, пропагування і розповсюдження серед потенційних інвесторів через ЗМІ, проведення презентаційно-іміджевих заходів тощо;
- прийняття місцевих комплексних програм підвищення конкурентоспроможності територій та формування їх позитивного іміджу громади, забезпечення їх належного фінансування із залученням коштів місцевих бюджетів;
- забезпечення прозорості прийняття інвестиційних проектів у сфері місцевого виробництва, сервісу, нерухомості й сільського господарства.

1.4.3. Впровадження механізмів інвестиційного маркетингу

Використання інвестиційного маркетингу дозволить стабілізувати, регулювати інвестиційний механізм, дасть поштовх для підвищення активності, ефективності, покращення кінцевих результатів на ринку інвестицій, сприятиме більш якісному між організаційному зв'язку між суб'єктами ринку. Гнучка, дієва система управління дає можливість отримати конкурентні переваги, раціонально використати ресурси, сформувати інвестиційну привабливість.

Основним маркетинговим інструментом громади є інвестиційний паспорт. Він виступає найбільш повним інформаційним джерелом для інвестора, який розміщується на офіційному вебпорталі громади, поширюється під час зустрічей, інвестиційних заходів, надсилається за потреби різноманітними каналами зв'язку в тому числі й електронними.

Промоція інвестиційного потенціалу посідає чільне місце в роботі органів місцевого самоврядування і полягає у формуванні і збереженні стійкого інтересу інвесторів до своїх територій, максимальному сприянні і підтримці інвестицій.

Заходи на виконання завдання:

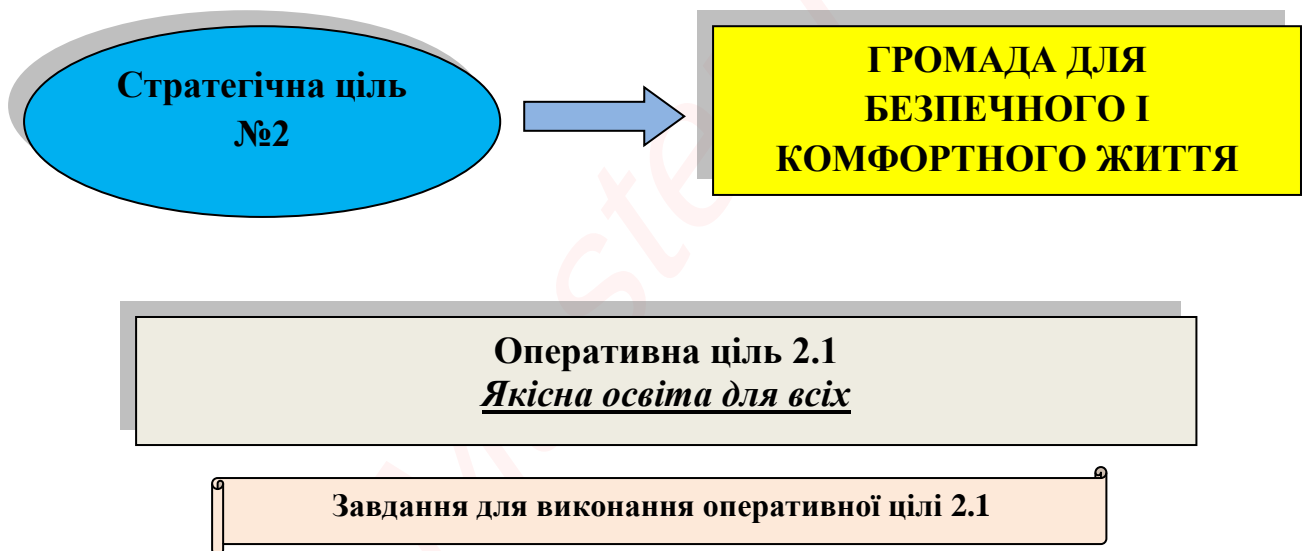
- формування інвестиційної пропозиції щодо земельних ділянок та вільних виробничих площ, що має містити базову інформацію про об'єкт інвестування та його ключові переваги, відобразити напрям, масштаб і обсяг необхідної інвестиції;
- створення та актуалізація реєстру земельних ділянок та об'єктів промислової нерухомості, вільних виробничих та офісних приміщень (які пропонуються для оренди) ;
- забезпечення пропозиції інвестиційних майданчиків (яка має містити кадастровий номер, фотографії, актуальний план розвитку та схему зонування, що демонструє цільове призначення земельної ділянки).

Очікувані результати:

- створення умов для формування привабливого інвестиційного клімату;
- розроблення презентації громади та проведення їх промоції на різноманітних іміджевих заходах;
- формування і ведення бази даних інвестиційних проектів, реалізація яких здійснюється за участі іноземних інвесторів;
- проведення підвищення кваліфікації, обміну передовим досвідом фахівців, відповідальних за виконання повноважень у сфері інвестиційної діяльності.

Індикатори виконання оперативної цілі :

- інвентаризація земельних ділянок та вільних виробничих площ;
- аналіз наявних ресурсів громади та потенційних обсягів публічних інвестицій на середньострокову перспективу, локацій для інвестування, інфраструктурних та логістичних можливостей;
- сформована база даних, інвестиційно привабливих ділянок;
- створення інвестиційного паспорта;
- кількість інвесторів, зацікавлених в інвестуванні проєктів, од.;
- кількість презентацій, іміджевих заходів, од.;
- кількість презентаційних розробок, од.;
- кількість підготовлених інвестиційних проєктів, які пройшли конкурсний відбір на залучення коштів із різних джерел фінансування;
- темп зростання обсягу капітальних інвестицій, %;
- залучено інвестицій в економіку громади, тис.грн.

2.1.1. Комфортний освітній простір і реалізація освітньої реформи

На сучасному етапі розвитку суспільства, що характеризується змінами у всіх його сферах, особливо гострими постають питання якісного навчання підростаючого покоління та осіб з особливими освітніми потребами. **Основними заходами** для виконання завдання створенні комфортного освітнього простору в громаді є:

- завершення процесу створення нової мережі закладів освіти громади, яка б реально враховувала освітні запити громади, забезпечувала ефективне використання фінансових, матеріально-технічних та кадрових ресурсів;
- забезпечення системності та безперервності надання освітніх послуг (дошкільна, загальна середня та позашкільна освіта);
- покращення матеріально-технічної бази закладів освіти громади та підготовка до роботи в умовах НУШ ;
- забезпечення потреб учнів навчальних закладів гарячим харчуванням, належним медичним обслуговуванням, дотримання вимог температурного режиму;

- здійснення заходів щодо енергозбереження у закладах освіти;
- підвищення рівня фізичного виховання та культури здорового способу життя;
- підвищення рівня громадської безпеки в закладах освіти громади та створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації;
- забезпечення підтримки інклюзивного навчання на всіх рівнях.

2.1.2. Використання інноваційних інструментів в освітньому процесі

З огляду на вимоги сьогодення галузь освіти потребує нових сучасних методів та засобів вдосконалення освітнього процесу. З цією метою проведено реорганізацію навчальних закладів, у ході яких утворено на території громади: ліцей і гімназію у м.Заставна, гімназію у с.Малий Кучурів та початкову школу у с.Вербівці. На даний час уже впроваджено інноваційні інструменти у сферу освіти:

- модернізовано зміст та вдосконалено організацію всіх ланок освіти;
- запроваджено цифрові щоденники для реєстрації успішності учнів;
- здійснено організацію інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами профільного навчання в старшій школі;
- триває забезпечення закладів освіти сучасними комп'ютерними комплексами;
- продовжується впровадження реформи Нової української школи, інтернет безпеки та медіаграмотності учнів.

Заходи на виконання завдання оперативної цілі Стратегії:

- запровадження електронних навчальних платформ;
- створення інтерактивних засобів (платформи для створення інтерактивних тестів, вікторин та робочих аркушів);
- запровадження онлайн-сервісів для розробки візуальних матеріалів;
- створення цифрових журналів для розміщення домашніх завдань і ефективної комунікації між учителями, учнями та батьками.

2.1.3. Створення умов для рівного доступу здобувачів освіти

Спроможна освітня мережа визначається як сукупність закладів, дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, що за рахунок ефективного використання наявних ресурсів (кадрових, інфраструктурних, матеріально-технічних, фінансових тощо) забезпечує доступність, якість надання освітніх послуг, відповідно до стандартів і нормативів, встановлених державою, та реагує на запити учасників освітнього процесу. Існує проблема фінансової спроможності забезпечення наявної мережі, через низьку фактичну наповнюваність шкіл сільської місцевості, що забезпечує рівний доступ до якісної освіти на всіх її рівнях для всієї громади.

Забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами на освіту, створення умов для рівного доступу кожної дитини до якісної освіти незалежно від стану її здоров'я – одне з пріоритетних стратегічних завдань.

Створення безбар'єрного освітнього простору передбачає поєднання двох складових, які передбачають виконання таких **заходів**, а саме:

- створення у загальноосвітніх навчальних закладах умов для забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень з урахуванням індивідуальних потреб дітей, можливостей, здібностей та інтересів;
- створення інклюзивного освітнього середовища;

Важливе значення в освітньому процесі надається позашкільній освіті. Новий формат позашкільної освіти повинен бути зосереджений на конкретній дитині з її освітніми і психолого-фізіологічними потребами, адже це є запорукою успішного інтелектуального, творчого та фізичного розвитку молодого покоління осучаснення форм роботи закладів позашкільної освіти відповідно до потреб учасників освітнього процесу;

- забезпечення доступності здобуття позашкільної освіти, в тому числі на базі закладів загальної середньої освіти міської територіальної громади, відповідно до інтересів та індивідуальних можливостей здобувачів освіти громади;
- забезпечення безперебійного та безпечного підвезення учнів з сільських поселень до міських навчальних закладів шляхом постійного оновлення автопарку для перевезення учнів.

2.1.4. Забезпечення закладів освіти кваліфікованими кадрами

Сфери реалізації даного напрямку передбачає: здійснення заходів щодо реорганізації системи управління, фінансування освіти; кадровий менеджмент та забезпечення можливостей для професійного зростання педагогів; підвищення кваліфікації педагогічних працівників; підвищення мотивації педагогічних працівників до педагогічної діяльності; створення ефективної системи профорієнтації; забезпечення підготовки кадрів у сфері інклюзивної освіти; забезпечення підготовки кадрів необхідних для розбудови безбар'єрного простору.

Заходи для реалізації Завдання Стратегії:

- підвищення кваліфікації та професійного зростання педагогічних працівників, створення ефективної системи профорієнтації, забезпечення підготовки кадрів у сфері інклюзивної освіти;

Очікувані результати:

- облаштування приміщень та територій закладів з урахуванням вимог пожежної безпеки, охорони праці та безпеки життєдіяльності;
- підвищення рівня психологічного комфорту та протидія булінгу;
- удосконалення системи організації харчування в закладах освіти, яка забезпечує формування культури здорового, збалансованого споживання їжі та питної води;
- підвищення рівня екологічної безпеки, дотримання температурного режиму для комфортності навчання та умов праці в закладах освіти громади;
- забезпечення сучасного рівня викладання дисциплін;
- забезпечення відповідності результатів навчальних досягнень здобувачів освіти встановленим стандартам;
- створення безпечного, інклюзивного, розвивального освітнього простору, що мотивує до навчання;
- підготовка фахівців, які спеціалізуються у питаннях безбар'єрності, доступності, інклюзії;
- формування та розвиток спроможної освітньої мережі, що забезпечує рівний доступ до якісної освіти на всіх її рівнях для всієї громади;
- розвиток системи освітніх послуг;
- підвищення професійного рівня кадрів;
- зосередження висококваліфікованих спеціалістів у закладах освіти громади, в т. ч., які задовольняють запити осіб з ООП;

- зростання частки грантового фінансування освітніх проєктів.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- рівень охоплення закладами дошкільної освіти дітей віком 3-5 років, у % до загальної кількості дітей такого віку;
- кількість дітей з особливими освітніми потребами, охоплених інклюзивним навчанням, % до загальної кількості дітей, які того потребують;
- питома вага дітей, охоплених позашкільною освітою безпосередньо у закладах освіти, % до загальної кількості дітей шкільного віку;
- рівень забезпеченості укриттями, протипожежним інвентарем та сигналізацією, наявність кнопки тривоги тощо;
- стан охоплення учнів гарячим харчуванням, % до загальної кількості;
- рівень кадрового забезпечення навчального процесу;
- стан використання інноваційних інструментів у навчальному процесі;
- наявність чи відсутність фактів насильства та дискримінації;
- обсяг фінансування для зміцнення матеріально-технічної бази;
- кількість переможців обласних та Всеукраїнських олімпіад з навчальних предметів;
- місце у рейтингу зовнішнього незалежного оцінювання серед закладів загальної середньої освіти у Чернівецькій області.

Оперативна ціль 2.2. Здорове суспільство

Завдання для виконання оперативної цілі 2.2

2.2.1. Доступна та якісна медична допомога первинної та вторинної ланок

Незадовільний стан здоров'я населення характеризується низьким рівнем народжуваності, високою смертністю, від'ємним природним приростом і демографічним старінням. Головні проблеми, які потребують першочергового вирішення у галузі охорони здоров'я Заставнівської міської територіальної громади це:

- погіршення загального стану здоров'я населення громади;
- низький рівень системних профілактичних медичних оглядів (як наслідок виявлення хвороб на пізніх стадіях);
- недостатній рівень матеріально-технічного забезпечення лікувально-профілактичних закладів громади, в тому числі необхідним лікувально-діагностичним обладнанням.

Стратегічним напрямком діяльності закладів охорони здоров'я громади є задоволення потреб населення Заставнівської територіальної громади та прилеглих територій в доступній, безпечній та якісній вторинній спеціалізованій медичній допомозі, повному забезпеченні хворих за Програмою «Доступні ліки».

На сучасному етапі безбар'єрність у медицині не просто зручність, а необхідність, яка забезпечує рівний доступ до здоров'я для всіх, це створення простору, де кожна людина має рівні можливості отримати медичну допомогу. Для вирішення цієї проблеми і забезпечення реалізації завдання оперативної цілі потрібно **здійснити ряд заходів**, а саме:

- фізичну доступність: зручні входи, пандуси, ліфти, широкі коридори, спеціально облаштовані туалети, навігаційні таблички;
- комунікаційну доступність: можливість отримати інформацію простою мовою, на зрозумілому рівні, з можливістю супроводу для людей з порушенням слуху, зору чи мовлення;
- цифрову доступність: зручний сайт, адаптований для людей з порушеннями зору, простий запис до лікаря онлайн;
- соціальну чутливість персоналу: навчання медичних працівників принципам толерантності, емпатії та інклюзії.

2.2.2. Профілактична медицина і збільшення обстежень населення

ЦПМСД як первинна ланка та міська лікарня, як вторинна ланка покликані приділяти увагу підвищенню якості медичних послуг з раннього виявлення та профілактики захворювань, запобіганню травматизму, а також захисту громадян від загроз здоров'ю, таких, як епідемії. Громада також приймає участь в матеріальному забезпеченні розширення напрямків сучасної діагностики.

КНП «Заставнівська багатопрофільна лікарня» Юрковецької сільської ради залишилася територіальною лікарнею, яка є основною для пацієнтів Заставнівської міської територіальної громади, забезпечує доступність для них якісної вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги пацієнтам незалежно від місця реєстрації та проживання.

Актуальним є поступове зміщення пріоритетів з лікування хвороб на їх профілактику та із стаціонарної допомоги на амбулаторно-поліклінічну, проведення інформаційної кампанії серед населення щодо зміни ролі лікаря первинної медичної допомоги на роль агента сім'ї у питаннях профілактики та лікування, як наслідок, потреба у розширенні переліку обстежень.

Найважливішими складовими завданнями Стратегії розвитку громади є:

- попередження захворюваності жителів громади є організація профогляду працівниками галузі освіти та медицини;
- проведення медичного огляду дошкільнят та школярів якобов'язкової процедури для перевірки стану здоров'я дітей та їх готовності до безпечного та комфортного перебування в закладах освіти;
- забезпечення своєчасного проведення щеплення та вакцинації дітей і підлітків;
- організація виїзних бригад лікарів у населені пункти для профілактичних оглядів мешканців та мешканок;
- організація ефективної системи профілактики захворювань та громадського здоров'я через популяризацію занять фізичною культурою та спортом;
- роз'яснююча робота серед населення сімейними лікарями та сільськими медичними працівниками щодо здорового способу життя та профілактики хвороб;
- повне фінансове і медикаментозне забезпечення хворих жителів громади за Програмою «Доступні ліки».

Заходи на виконання завдання Стратегії з цього напрямку є:

- приведення у відповідність до чинного законодавства підпорядкування комунальних медичних закладів Заставнівській громаді, на території якої вони знаходяться;
- забезпечення лікувальних закладів сучасним обладнанням, впровадження інформаційних технологій;
- збільшення кількості пакетів медичних послуг;
- створення простору, де кожна людина має рівні можливості отримати медичну допомогу (фізичну доступність, цифрову доступність);
- організація щорічного профогляду окремими категоріями працівників;
- соціальна чутливість персоналу: навчання медичних працівників принципам толерантності, емпатії та інклюзії.

Очікувані результати:

- поліпшення стану здоров'я всіх верств населення, зниження рівнів захворюваності, інвалідності, смертності, продовження активного довголіття і тривалості життя;
- поступове зміцнення пріоритетів з лікування хвороб на їх профілактику та з стаціонарної допомоги на амбулаторно-поліклінічну;
- організація ефективної системи профілактики захворювань та громадського здоров'я через популяризацію занять фізичною культурою та спортом;
- забезпечення матеріально-технічної бази комунальних закладів охорони здоров'я;
- дотримання в медичних закладах громади принципу безбар'єрності;
- розширення кола лікарів, які володіють навичками спілкування з різними групами пацієнтів;
- активна співпраця з громадськими організаціями, які представляють інтереси людей з інвалідністю, ветеранів та ВПО.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- позитивна динаміка щодо кількості пакетів медичних послуг, од;
- збільшення кількості новонароджених, %;
- зниження рівня смертності, %;
- здійснення щеплень дітей, % від загальної кількості
- забезпеченість реабілітаційними заходами осіб, % від загальної кількості, які їх потребують;
- кількість охопленого населення медичними обстеженнями з метою профілактики, % від усього населення;
- повнота фінансового та медикаментозного забезпечення населення за Програмою «Доступні ліки», % від необхідного.

Оперативна ціль 2.3. Соціальна відповідальність

Завдання для виконання оперативної цілі 2.3

2.3.1. Реалізація сімейної та гендерної політики

Людина і її потенціал є основою розвитку громади та визначальним чинником підвищення інноваційності і конкурентоздатності економіки. Відтак стійкість регіонального розвитку залежить від розвитку людського потенціалу, врахування особливостей та потреб жінок та чоловіків різних груп.

Тому забезпечення нової якості життя, збереження і нагромадження людського потенціалу є важливим стратегічним пріоритетом, що обумовило вибір цієї стратегічної цілі.

Сімейне виховання дає можливість забезпечити дитині нормальний фізичний, моральний, інтелектуальний та соціальний розвиток, дає змогу їй стати повноцінним членом суспільства. Суспільні форми виховання не можуть замінити дитині сім'ю і це давно підтверджено практикою.

Реалізація сімейної та гендерної політики потребує проведення в громаді таких **стратегічних заходів**, зокрема:

- забезпечення своєчасного виявлення та обліку окремих категорій населення (в тому числі сімей з дітьми), які перебувають у складних життєвих обставинах і потребують сторонньої допомоги, проведення оцінки потреб осіб, сімей та дітей у отриманні соціальних послуг;
- здійснення виїздів та проведення роботи з сім'ями, в яких здійснено насильство, або є реальна загроза його здійснення;
- проведення корекційної роботи з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику (індивідуальні та групові заняття);
- забезпечення надання базової соціальної послуги догляду та виховання дітей в умовах наближених до сімейних (послуги патронату над дитиною);
- забезпечення надання базової соціальної послуги посередництва (медіації);

Для тимчасового догляду, особливо в період військового стану законодавством передбачено нову форму – патронат над дитиною.

В громаді спеціалісти відповідних служб проводять інформаційно-просвітницьку роботу в організаціях та установах, серед різних верств населення, щодо запровадження послуги з патронату у нашій громаді.

Наразі активно проводиться індивідуальні консультації населення щодо створення патронатних сімей, адже послуга патронату – це офіційне працевлаштування у себе вдома.

Послуга соціального супроводу сімей, у яких виховуються діти-сироти і діти позбавлені батьківського піклування, передбачає допомогу у створенні та підтримці позитивного соціально-психологічного клімату в сім'ї, адаптацію дитини в нових умовах, створення належних умов для забезпечення індивідуальних потреб кожної дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування, у розвитку та вихованні, захист майнових, житлових та інших прав дитини, сприяння навчанню та розвитку дитини, допомогу у зміцненні родинних та суспільно корисних зв'язків, у створенні та забезпеченні умов для пріоритетного права на усиновлення, підготовку дитини до виходу із сім'ї, в тому числі до самостійного життя.

Забезпечення гендерної рівності можна досягти тоді, коли чоловіки та жінки мають рівні права, можливості, відповідальність за:

- роботу, яка надає фінансову незалежність;

- догляд за дітьми та домом;
- участь у політичній, організаційній або іншій соціальній діяльності.

2.3.2. Соціальна адаптація і підтримка осіб різних пільгових категорій

Громада відповідно до можливостей формує соціальну та економічну політику щодо захисту прав та інтересів осіб з функціональними обмеженнями чи розумовими вадами.

Сучасність вимагає посиленої уваги до проблем людей з особливими потребами, здатних повноцінно сприймати, розуміти та примножувати матеріальні й духовні цінності. Важливим є формування громадської думки у необхідності ціннісного, толерантного ставлення до цієї категорії людей. Серед актуальних проблем становлення особистості особливо відчутними і гострими є питання, пов'язані з інтегруванням різних категорій громадян (в тому числі молоді) з функціональними обмеженнями в сучасне соціалнесередовище.

З метою забезпечення реалізації цього завдання у стратегічному вимірі фахівці соціальних служб громади мають **здійснити такі заходи:**

- надання інформації з питань соціального захисту населення;
- у координації з іншими службами – навчання, формування соціальних навичок, умінь;
- допомога у зміцненні/відновленні родинних та суспільнокорисних зв'язків, організації денної зайнятості та дозвілля;
- для соціального становлення молоді, всебічного захисту та розвитку дітей проведення роботи щодо популяризації сімейних форм виховання дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування;
- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи про існуючу підтримку держави сімей, які взяли на виховання та спільне проживання дитину-сироту, дитину, позбавлену батьківського піклування.

2.3.3. Підвищення якості надання соціальних послуг у громаді

Виникнення різних труднощів у соціально-побутовій, психологічній адаптації до нових умов життя, диктує необхідність вироблення і реалізації специфічних підходів, форм і методів, особливих технологій соціальної роботи з особами різних вікових категорій, що потребують соціальної підтримки та захисту. Пріоритетом в цьому напрямку буде створення умов для розвитку мережі надавачів соціальних послуг для всіх пільгових категорій громадян:

- осіб, які опинились в скрутних життєвих обставинах або похилого віку;
- одиноких та самотньо проживаючих осіб похилого віку та осіб з інвалідністю; дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування;
- сімей загиблих захисників і захисниць України та учасників АТО;
- військовослужбовців, які брали участь у бойових діях під час російської воєнної агресії, та інших категорій осіб з особливими потребами.

Наразі залишаються проблеми інвалідності, які пов'язані з наявністю чисельних соціальних та фізичних бар'єрів, які не дозволяють особам з обмеженими фізичними можливостями активно включатись до життя суспільства й повноцінно брати участь у ньому. Тому нагальними є вдосконалення, розширення та покращення якості надання соціальних послуг в громаді шляхом:

- вчасного виявлення, забезпечення та надання соціальних послуг громадянам;
- індивідуального та комплексного підходу до кожного, хто потребує допомоги;

- забезпечення постійного моніторингу відповідності попиту та пропозицій у наданні соціальних послуг;
- забезпечення соціальних послуг шляхом ведення єдиної бази надавачів та отримувачів послуг, аналізу запиту та забезпечення мешканців громади (чоловіків та жінок) соціальними послугами;
- дотримання основних принципів надання соціальних послуг: повага до гідності отримувача соціальної послуги; професійність, адресність та індивідуальний підхід, своєчасність, доступність.

Заходи для реалізації завдання:

- розширити спектр базових соціальних послуг, що надаються в громаді для сімей та дітей, які потрапили у складні життєві обставини, людям похилого віку та особам з інвалідністю;
- досягти стовідсоткового рівня охоплення соціальними послугами осіб, які їх потребують.

2.3.4. Підтримка та інтеграція внутрішньо переміщених осіб (ВПО)

Проблема соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб становить серйозний виклик для країни та громади зокрема. Збройна агресія росії проти України призвела до значного збільшення кількості сімей, що опинилися в складних життєвих обставинах.

У зв'язку з триваючим збройним конфліктом питання інтеграції та надання підтримки внутрішньо переміщеним особам є одним із пріоритетних завдань, які потребують пошуку та розв'язання довгострокових проблем.

На даний час існує ряд бар'єрів щодо підтримки та інтеграції ВПО:

- недовіра з боку ВПО до місцевої влади: переселенці часто не відчують підтримки з боку органів влади, що знижує їхню готовність до інтеграції та участі в житті громади;
- упередженість серед частини місцевого населення: стереотипи та негативні настрої щодо переселенців можуть призводити до соціальної напруги та конфліктів;
- плутанина в юридичних статусах: наприклад, відсутність прописки може позбавляти ВПО права голосу або доступу до певних послуг, що створює додаткові труднощі;
- обмежений доступ до ресурсів і послуг: нестача житла, робочих місць чи медичних послуг для переселенців може погіршувати їхнє становище та викликати соціальну ізоляцію.

Адаптація та інтеграція ВПО вимагає створення в громаді безбар'єрного середовища.

В даний час громада надала внутрішньо переміщеній особі приміщення для відкриття швейної майстерні, деякі з них працевлаштовані у комунальних закладах або у приватних бізнесових структурах. Однак, наразі ще гостро постає потреба у створенні додаткових умов для працевлаштування та зайнятості ВПО. З цією метою розширюються можливості доступу до інформації про послуги та програми, які пропонуються державними органами особливо центром зайнятості та міською владою.

Заходи для забезпечення реалізації завдання такі:

- забезпечення ВПО житлом, належними медичними, комунальними та адміністративними послугами.

- можливість працевлаштування або відкриття/відновлення власної справи на новому місці проживання;
- підвищення інформованості внутрішньо переміщених осіб про можливості працевлаштування, житлові умови та соціальні послуги, включаючи психологічну підтримку та допомогу з догляду за дітьми.

2.3.5 Забезпечення підтримки ветеранів

Пріоритетними завданнями для громади є надання допомоги та підтримки ветеранам у розв'язанні їх нагальних проблем, адаптації у цивільному середовищі, забезпечення належними умовами життя, доступ до охорони здоров'я, участь у всій сферах діяльності громади.

З цією метою необхідне здійснення таких заходів:

- створення належних умов проживання для ветеранів шляхом реєстрації осіб, що його потребують та реконструкції вільних приміщень комунальної власності під житло для ветеранів;
- підвищення рівня громадської участі через залучення ветеранів до роботи в органах місцевого самоврядування або громадських організаціях;
- сприяння зайнятості та економічній інтеграції ветеранів через створення умов для розвитку їх потенціалу шляхом: організація спільних культурних заходів, таких як фестивалі, ярмарки чи майстер-класи, для взаємодії різних груп населення; проведення тренінгів та курсів перепідготовки на базі місцевого профтехучилища для ветеранів з урахуванням потреб ринку праці;
- розроблення і запуск соціальної програми реабілітації для ветеранів;
- створення інформаційного порталу з даними про послуги та можливості для ветеранів.

Очікувані результати:

- гарантовані виплати на проживання, пенсії, допомоги у разі втрати годувальника чи працездатності;
- забезпечення власним житлом у разі потреби, відповідно до встановлених нормативів;
- доступ до освітніх, медичних, адміністративних, соціальних послуг, таких як психологічна підтримка та реабілітація;
- розробка програм підтримки для найбільш вразливих категорій (люди з інвалідністю, багатодітні сім'ї, ВПО, ветерани тощо);
- організація культурних заходів (фестивалів, ярмарків), за участю переселенців, які можуть представити свою культуру та традиції;
- використання арт-терапії для покращення психологічного стану переселенців, ветеранів і їхньої інтеграції через творчість;
- підтримка ініціатив, які сприяють взаєморозумінню між ВПО, ветеранами та місцевими жителями;
- сприяння створенню робочих місць для переселенців, ветеранів та підтримка їхнього працевлаштування через навчання, перепідготовку та підвищення кваліфікації;
- організація програм психосоціальної реабілітації;
- забезпечення доступу до інформації про права та можливості;
- створення інформаційних платформ із даними про вакансії, житло чи соціальні послуги.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- кількість ВПО, залучених до громадських заходів (наприклад, щорічне зростання на %);
- рівень участі місцевих жителів у заходах разом із ВПО (збільшення кількості учасників на % щороку);
- кількість працевлаштованих ВПО, ветеранів порівняно з попереднім роком;
- обсяг бюджетних коштів, витрачених для надання допомоги ветеранам російсько-української війни та ВПО;
- кількість осіб з числа ветеранів війни та ВПО забезпечені комунальним чи приватним житлом;
- число відкритих бізнесів за участю переселенців, ветеранів у громаді;
- кількість дітей ВПО, які відвідують школи та дитячі садки в громаді;
- рівень охоплення переселенців профілактичними медичними оглядами;
- кількість осіб, які отримали психологічну допомогу;
- створення інформаційного порталу з даними про послуги та можливості для переселенців;
- кількість дітей, сімей з дітьми, яких взято на облік протягом року;
- кількість чоловіків та жінок, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику, з якими проведено корекційну роботу;
- кількість хлопчиків та дівчат, влаштованих до сімейних форм виховання;
- кількість кандидатів у прийомні батьки-вихователі та патронатні батьки;
- кількість ДБСТ, прийомних сімей та патронатних сімей; кількість сімей, які отримали послугу посередництва (медіації);
- рівень охоплення соціальним обслуговуванням громадян, що перебувають у складних життєвих обставинах, %;
- рівень охоплення сімейними формами виховання дітей, які протягом року набули статусу дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування.

Операційна ціль 2.4

Офіс послуг

Завдання для виконання оперативної цілі 2.4

2.4.1. Запровадження додаткових соціальних послуг, орієнтованих на потреби мешканців громади

Для певних груп послуг, таких як отримання першого паспорта громадянина, реєстрація місця проживання тощо, фізичне обслуговування може бути критично необхідним і з точки зору поваги до потреб цих громадян, і з точки зору публічних інтересів. Прогнозування попиту на отримання певних видів послуг зумовлює запровадження додаткових адміністративних послуг. Виконання зазначеного завдання необхідно здійснити шляхом – розширення переліку послуг в частині сервісних послуг Міністерства внутрішніх справ (реєстрації транспортних засобів, тощо).

2.4.2. Створення відкритих інформаційних середовищ сфери надання адміністративних послуг

Незважаючи на прогрес у напрямку розвитку адміністративних послуг, залишається проблемою формування високого рівня довіри мешканців до діяльності місцевої влади. Людям важко переналаштовуватися на нові підходи роботи місцевої влади, нові критерії в обслуговуванні, нові можливості при отриманні адміністративних та інших послуг.

Заходи для виконання завдання:

- провести інформаційну кампанію, розмістити біг-борди, які інформують про послуги, що надаються в ЦНАП, про графік та умови отримання адміністративних послуг.
- запровадження електронних послуг, які за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій дадуть можливість дистанційного доступу суб'єкта звернення: до повної, актуальної та достовірної інформації про адміністративну послугу; для завантаження, заповнення та друку електронних заяв та інших документів, необхідних для отримання адміністративної послуги; подання суб'єктом звернення заяви та інших документів, необхідних для отримання адміністративної послуги, в електронній формі; забезпечення виконання всіх процедур, передбачених порядком надання адміністративної послуги, в електронній формі.

2.4.3. Вдосконалення системи адміністративних послуг

У Заставнівській територіальній громаді пріоритетним напрямком є створення умов, які забезпечують гідний рівень життя людей, який досягається наданням якісних адміністративних послуг.

Вдосконалення системи адміністративних послуг передбачає здійснення **таких заходів** :

- планування (прогнозованого попиту на їх отримання та особливих вимог законодавства до процедур надання окремих груп послуг);
- розвиток інфраструктури (віддалених робочих місць);
- підвищення кваліфікації та психологічну підготовку фахівців ЦНАПу;
- забезпечення безбар'єрності надання адміністративних послуг;
- надання доступу до адміністративних та соціальних послуг через інтернет (подача заяв на субсидії, оплата комунальних послуг, отримання довідок тощо);
- спрощення процедури отримання адміністративних послуг і поліпшення якості їх надання.

2.4.4. Цифровізація

Процес впровадження в громаді цифрових технологій та інструментів дає можливість покращити життя мешканців, підвищити ефективність роботи органів місцевого самоврядування та забезпечення прозорості.

Заходи для реалізації завдання стратегії:

- забезпечення інформування суб'єктів звернень про вимоги та порядок надання адміністративних послуг, що надаються через адміністратора;
- підвищення рівня захисту персональних даних;

- створення інклюзивних цифрових продуктів, послуг та освітнього середовища, а також розвиток цифрової грамотності серед людей з інвалідністю та осіб, які їх оточують;
- впровадження електронного документообігу.

Очікувані результати реалізації оперативної цілі:

- отримання жителями громади якісних та наближено до місця проживання адміністративних послуг;
- підвищення ефективності використання бюджетних коштів, зростання дохідної частини місцевих бюджетів;
- розширення переліку адміністративних послуг, що надаються в електронній формі;
- підвищення доступності та ефективності надання послуг;
- популяризація сервісів надання адміністративних електронних послуг серед мешканців;
- формування позитивного іміджу та високого рівня довіри мешканців до діяльності місцевої влади через призму надання адміністративних послуг;
- отримати спрощений доступ до цифровізованих та аналогових адміністративних послуг.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- питома вага адміністративних послуг, які надаються в електронному вигляді, %;
- питома вага адміністративних послуг, які надаються віддалено, %;
- середньорічна кількість послуг на одного жителя громади, од.;
- збільшення кількості онлайн-послуг, од.;
- покращення цифрової грамотності населення;
- впровадження електронного документообігу;
- розвиток електронної комерції та цифрових навичок у громадян.

Оперативна ціль 2.5

Дозвілля (спорт, культура, простори активності)

Завдання для виконання оперативної цілі 2.5

2.5.1. Підвищення якості та доступності культурних послуг

Позитивна динаміка економічного розвитку можлива також і за умови нарощування діяльності та потенціалу у сфері туризму, культури, об'єктів культурної спадщини, поліпшенні соціально-дорожньої інфраструктури, підвищенні професійного рівня представників закладів культури, тощо.

З метою підвищення доступності культурних послуг в громаді та задоволення споживчого ринку громади в розвагах заходами Стратегії передбачено підтримка та розвиток парків та скверів громади, ремонт будівель сфери культури та дозвілля.

Заходи реалізації завдання:

- поживлення мистецького життя громади;
- створення нових культурних продуктів;
- збереження самобутньої культури;
- впровадження заходів безбар'єрності та поліпшення умов перебування у культурно-освітніх закладах.

2.5.2. Розширення можливостей задоволення спортивних потреб, дозвілля та здорового способу життя мешканців громади

Спорт має велике значення у формуванні духовного та фізичного розвитку. Заняття спортом не лише зміцнюють здоров'я, а й підвищують нервово-психічну активність, стійкість до емоційних стресів, підтримує розумову працездатність, професійно прикладні навички людини. Для занять фізичною культурою і спортом в громаді не достатньо спортивних об'єктів.

З метою вирішення питань фізичного вдосконалення та зміцнення здоров'я населення, збереження спортивних традицій, пропагування здорового способу життя, збільшення кількості та підвищення якості спортивних заходів, максимальної реалізації здібностей обдарованої молоді у дитячо-юнацькому, резервному спорті, виникає потреба у поліпшенні умов відповідних спортивних споруд та утримання стадіонів, футбольних полів і спортивних майданчиків, будівництво, ремонт та реконструкція.

Забезпечення реалізації цього завдання передбачає **здійснення таких заходів:**

- створення місць для активного відпочинку, зокрема парків для фізичної активності та спорту на свіжому повітрі, облаштування безпечних велосипедних і пішохідних доріжок;
- пошук інвесторів для розбудови сучасних культурно-мистецьких та культурно-розважальних закладів та просторів задля стимулювання громадської активності;
- сприяння розвитку фізичної культури та спорту в громаді, молоді, шляхом підтримки молодіжних ініціатив, розвитку лідерських якостей, творчих здібностей молоді;
- ремонт та реконструкція зміцнення матеріально-технічної бази діючих спортивних об'єктів та будівництво нових з обов'язковим створення можливосте безбар'єрного доступу;
- придбання та облаштування багатофункціонального спортивного майданчика, який буде складатися з баскетбольного, волейбольного, гандбольного та футбольного полів зі штучним покриттям для Комунального закладу «Заставнівська міська дитячо-юнацька спортивна школа»;
- капітальний ремонт діючих та облаштування нових відкритих спортивних майданчиків зі штучним покриттям для баскетболу, волейболу, футболу на території закладів освіти Заставнівської громади;
- створення маршрутів та облаштування об'єктів у сфері спортивного туризму, поширення інформації про туристичний потенціал громади на регіональному рівні.

Очікувані результати від реалізації оперативної цілі:

- створення умов для творчого розвитку особистості з урахуванням гендерного аспекту;

- забезпечення задоволення культурного дозвілля, мистецьких, інформаційних потреб населення;
- забезпечення підтримки та розвитку творчого потенціалу громади;
- залучення мешканців до участі у спортивних та оздоровчих заходах з метою забезпечення здорового способу життя, осіб за рік ;
- розвиток спортивної інфраструктури;
- створення сприятливих умов для реалізації права всіх мешканців громади, в тому числі пільгових категорій громадян, щодо можливостей занять фізичною культурою та спортом;
- підвищення ролі фізичної культури та спорту в громаді, рівень поінформованості населення з питань здорового способу життя;
- забезпечення отримання рівних можливостей для культурного, мистецького та/або креативного вираження, провадження культурної та творчої діяльності, доступу до культурних послуг, культурних цінностей, об'єктів культурної спадщини та інформації про них;
- розроблено, затверджено запровадження чіткого і прозорого механізму адаптації об'єктів культурної спадщини відповідно до вимог щодо доступності;
- покращено умови доступу до культурної інфраструктури та послуг для маломобільних груп, людей з інвалідністю та іншими потребами.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- збільшення кількості гуртків художньої самодіяльності за рік, одиниць;
- збільшення кількості читачів у бібліотеках за рік, чол;
- збільшення кількості концертів, вистав, культурних масових заходів, проведених для населення громади за рік, %;
- рівень охоплення культурними послугами жителів громади, % від загальної чисельності;
- кількість проведених культурних, спортивних заходів обласного, Всеукраїнського рівня, од.;
- рівень залучення дітей та молоді у спортивних та оздоровчих заходах, %;
- рівень охоплення громадян, бажаючих займатись фізичною культурою та спортом, %;
- спортивні досягнення європейського та світового значення , од.
- кількість заходів по забезпеченню доступності до закладів, які забезпечують дозвілля, та зон відпочинку.

Операційна ціль 2.6

Комфортний життєвий простір (дороги, водопостачання, освітлення, благоустрій)

Завдання для виконання оперативної цілі 2.6

2.6.1. Розвинена дорожньо-транспортна інфраструктура

Метою реалізації заходів є приведення стану соціальної, дорожньої та інших видів інфраструктури у відповідність до державних норм та стандартів, розбудова системи транспортних сполучень всередині громади.

Розробка проектів ремонту доріг та тротуарів на всій території громади, й подальше будівництво доріг та тротуарів, пішохідних переходів, місць для паркування автотранспорту, дорожніх знаків, зупинок з навісами. Провести моніторинг необхідності з визначенням потреби та місця встановлення камер спостереження, встановлення обмежувачів швидкості, велосипедних доріжок, місць паркування для осіб з обмеженими можливостями.

Для створення сприятливих умов для безбиткової діяльності підприємств житлово-комунального господарства передбачається провести такі **заходи на виконання даного завдання:**

- виконати комплекс робіт із забезпечення ефективної експлуатації, утримання та приведення в належний технічний стан автомобільних доріг загального користування місцевого значення;
- вирішити питання будівництва об'їзної дороги у м.Заставна.

2.6.2. Підвищення ефективності житлово-комунального господарства

Забезпечення населення якісними житлово-комунальними послугами є одним з визначальних показників соціальної характеристики населених пунктів. Тому першочергова увага зосереджена на створенні можливостей для ефективного водопостачання та водовідведення.

Для приведення водопровідно-каналізаційного господарства міста в належний стан та для забезпечення мешканців громади сталим водопостачанням на водовідведенням належної якості, а також для збереження навколишнього природного середовища і запобігання порушень екологічного балансу в громаді необхідно здійснити ряд **заходів:**

- забезпечити населення громади якісною питною водою;
- зменшити кількість втрат питної води через зменшення кількості аварій на централізованих водопровідних мережах громади шляхом реалізації Проєкт «ПКД на реконструкцію хімводоочистки та водогону «Юрківці – Заставна», встановлення лічильників побутових та у багатоквартирних будинках для обліку спожитої води;
- провести реконструкцію каналізаційних очисних споруд, для досягнення якості очищення до нормативів ГДС на скидання очищених стічних вод та попередження аварійної ситуації із скидом неочищених каналізаційних стоків у річку Капелівка, притока річки Совиця Кіцманська, басейн річки Прут, та дотримання норм екологічної безпеки, запобігання негативного впливу життєдіяльності людей та на навколишнє природне середовище;
- зменшити витрати енергії для обслуговування централізованої водопровідно-каналізаційної мережі шляхом заміни обладнання з низьким рівнем споживання електроенергії.

2.6.3. Модернізація системи освітлення населених пунктів громади

Одним із напрямків покращення благоустрою – є модернізація системи зовнішнього освітлення. Потреба у фінансуванні робіт з ремонту та утримання об'єктів зовнішнього освітлення значно перевищує фактичні обсяги фінансування, що не дає можливості проводити в повному обсязі регламентні роботи, впроваджувати енергозберігаючі технології з використанням нових економічних джерел світла, автоматизовані системи комерційного обліку електричної енергії та відповідного обладнання. Має місце відсутність мережі вуличного освітлення певних доріг, вулиць та площ в населених пунктах громади, недостатня освітленість вулиць та доріг впливає на можливе зростання кількості ДТП, погіршення криміногенної ситуації.

Заходи на виконання завдання:

- встановити додаткові джерел світла у громадських місцях (центральных площах, парках і скверах);
- здійснити будівництво, реконструкцію мереж вуличного освітлення у віддалених вулицях населених пунктів;
- провести повну модернізацію та розбудову системи зовнішнього освітлення із застосуванням сонячних джерел енергії на основі світлодіодних світильників.

2.6.4. Благоустрій території громади

Благоустрій території є важливою складовою розвитку населених пунктів та покращення якості життя їх мешканців. Тож в населених пунктах нашої громади постійно проводяться заходи з благоустрою територій, спрямовані на забезпечення та постійне підтримання чистоти і порядку, збереження зелених насаджень.

Для покращення благоустрою у стратегічному вимірі необхідно провести такі **заходи:**

- провести реконструкцію (капітальний ремонт) центральної площі у місті Заставна;
- закупити спецтехніку для КП ЗМР «Благоустрій плюс»;
- придбати вантажний автомобіль (спецмашину для збирання твердих побутових відходів);
- провести будівництво, реконструкцію і облаштування парків та скверів (будівництво туалету у парку – пам'ятці садово-паркового мистецтва місцевого значення «Заставнівський» та встановлення огорожі);
- здійснити повне облаштування території МКП «Заставнівський міський ринок» (заасфальтувати нижню територію ринку);
- провести ремонт огорожі на кладовищі №1 у місті Заставна та забезпечити благоустрій всіх кладовищ;
- щорічно проводити весняний та осінній місячники з благоустрою населених пунктів, підприємств, установ та організацій;
- запровадити конкурс на краще підприємство, установу, двір Заставнівської громади з благоустрою.

2.6.5. Вдосконалена інформаційно-телекомунікаційна інфраструктура

Інформаційно-телекомунікаційна інфраструктура передбачає забезпечення доступу до сучасних телекомунікаційних послуг для всіх мешканців громади, включаючи віддалені та малонаселені території, забезпечення доступу до швидкісного інтернету.

Також критично важливим аспектом розвитку є забезпечення кібербезпеки шляхом підвищення рівня обізнаності, навичок та цифрової грамотності жителів громади.

Заходи для виконання завдання:

- розширення покриття мережі;
- забезпечення доступності послуг;
- розвиток цифрових навичок у населення;

Очікувані результати від реалізації оперативної цілі:

- забезпечення безпечного та комфортного дорожнього руху для усіх учасників;
- проведення технічного обліку та паспортизації вулиць (доріг);
- покращення технічного стану вулично-дорожньої мережі населених пунктів громади;
- збільшення обсяг інвестицій у розвиток місцевої дорожньо-транспортної інфраструктури;
- забезпечення громади питною водою належної якості, збільшення кількості абонентів, приєднаних до існуючих мереж водопостачання і водовідведення ;
- забезпечення громади системою очистки стічних фекальних вод;
- покращення рівня благоустрою у громаді;
- поліпшення екологічної ситуації;
- поліпшення та розширення мережі вуличного освітлення, в т.ч. з застосуванням енергозберігаючих технологій;
- благоустроєні території населених пунктів, місць і об'єктів загального користування, дендропарку;
- впорядковані кладовища, належне утримання інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, природоохоронного, історико-культурного призначення;
- охайні будівлі та території підприємств, установ, організацій і прилеглих до них територій.
- оновлення матеріально-технічної бази комунальних підприємств;
- на належному рівні благоустрій громади;
- забезпечення вивезення сміття, бруду, побутових відходів, опалого листя на об'єкти поводження з відходами та організація роздільного збирання ТПВ;
- збереження зелених насаджень, квітників, газонів.
- розширення покриття інтернет – мережі;
- підвищення рівня цифрової грамотності населення, підвищення рівня надання послуг.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- протяжність відремонтованого дорожнього покриття, км.;
- обсяг інвестицій в розвиток місцевої дорожньо-транспортної інфраструктури;
- кількість встановлених (замінених) пристроїв регулювання споживання води, електроенергії, тепла;
- зменшення непродуктивних витрат та втрат води;
- збільшення кількості абонентів водопостачання та водовідведення, од.;
- протяжність нових та реконструйованих мереж водопостачання та водовідведення в населених пунктах, км;
- рівень очистки каналізаційних стоків;
- зменшення частки непридатних і аварійних інженерних мереж;
- протяжність нової, реконструйованої (оновленої) мережі зовнішнього освітлення, км;
- встановлена кількість світильників для освітлення вулиць та громадських місць;

- кількість встановлених світильників на сонячних джерелах енергії;
- кількість придбаної техніки для благоустрою, од.;
- кількість встановлених контейнерів для сміття;
- кількість заходів щодо ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ;
- кількість об'єктів по яких проведено благоустрій;
- розширення протяжності покриття інтернет – мережі у населених пунктах громади, км.;
- частка дворів (квартир), підключених інтернет-мереж.

Оперативна ціль 2.7 **Безпечне середовище**

Завдання для виконання оперативної цілі 2.7

1.7.1. Забезпечення цивільного захисту і громадської безпеки

У зв'язку з проведенням воєнних дій, економічної нестабільності, відсутності коштів на заходи з безпеки життєдіяльності людини, гостро стоїть питання створення безпечного середовища і, насамперед, забезпечення цивільного захисту і громадської безпеки. Вирішення цієї проблеми полягає у виконанні **комплексу заходів, зокрема:**

У сфері попередження та реагування щодо надзвичайної ситуації необхідно:

- забезпечувати систематичне проведення комплексу профілактичних та практичних заходів з попередження надзвичайних ситуацій військового, техногенного, природного та соціального характеру, особливо системи оповіщення та укриттів;

- підвищувати рівень готовності з реагування на надзвичайні ситуації військового, техногенного, природного та соціального характеру шляхом підвищення кваліфікації працівників та своєчасного проведення капітальних ремонтів, забезпечення підрозділів необхідною спецтехнікою, обладнанням та паливно-мастильними матеріалами.

У сфері дотримання принципу верховенства права сприяти:

- гарантування та забезпечення громадянам територіальної громади доступу до правосуддя, включаючи вразливі категорії населення;

- проведення превентивних заходів щодо сексуального гендернозумовленого та домашнього насильства;

- забезпечення соціального захисту та соціальної інтеграції ВПО до суспільного життя громади.

У сфері охорони громадського порядку здійснити:

- в разі потреби швидке відновлення громадських формувань для охорони громадського порядку та патрулювання території громади;

- проведення заходів з взаємодії поліції, ДСНС, офіцера громади з громадою на партнерських засадах;

- проведення публічних зустрічей з правоохоронними органами, створення цілодобової системи відеоспостереження;

- сприяння матеріальному забезпеченню офіцерів громади, поліції, ДСНС, впровадження спеціальних програм, для оперативного реагування та запобігання злочинності.

1.7.2. Зменшення екологічного навантаження на довкілля

Щоб зменшити екологічне навантаження на довкілля необхідні відповідні заходи як на рівні держави, регіону, так і на рівні громади. Тільки спільними зусиллями можна вирішити цілий комплекс проблем у цій галузі. Радикально змінити ситуацію на рівні громади неможливо, однак внести частку у збереження навколишнього природного середовища можна. Для цього у Стратегії розвитку громади до 2030 року передбачено **проведення таких заходів:**

- запровадження системи роздільного збору сміття;
- організація достатньої кількості місць для збору сміття, системне збирання сміття та його вивезення на території усієї громади (необхідна кількість сміттєвих контейнерів з кришками);
- запобігання утворенню стихійних сміттєзвалищ;
- реконструкція очисних споруд;
- проведення інформаційної та роз'яснювальної кампанії для населення, керівників підприємств та установ;
- забезпечення належного санітарного та екологічного стану на території громади, зокрема, щодо зменшення викидів диму і шкідливих газів в атмосферу, зокрема, від спалювання листя та сміття (створити реєстр забруднювачів довкілля громади) з залученням до контролю поліцейського офіцера громади

2.7.4. Створення енергоефективної та ресурсозаощадливої громади

Ощадливе використання енергії та ресурсів сприяє не тільки зменшенню шкідливості для навколишнього середовища, але й приводить до зменшення фінансових витрат на рівні держави та дає можливість заощадити кошти домогосподарствам, поліпшити їхній добробут. Тому так важливо у перспективі на території громади здійснити у цьому напрямку **такі заходи:**

- забезпечити енергомодернізацію об'єктів комунальної власності, бюджетних установ та організацій (зовнішнє утеплення приміщень, заміна вікон, тощо);
- розробити та впровадити на території громади енергоефективне зовнішнє освітлення з використанням альтернативних джерел енергії;
- проводити постійну інформаційну кампанію для жителів громади щодо ощадливого використання води, електроенергії, а також сприяти розвитку системи використання сонячної енергії у приватному секторі.

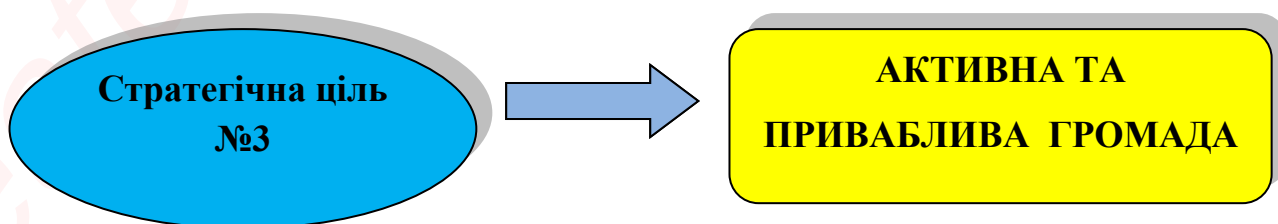
Очікувані результати від реалізації оперативної цілі:

- підвищення рівня безпеки громадян;
- забезпечення укриття населення в захисних спорудах усіх типів;
- поліпшення системи реагування на надзвичайні ситуації;
- забезпечення захисту населення, територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру;
- покращення стану протипожежного захисту, попередження травм і загибелі людей в об'єктах комунальної власності, соціальної сфери громади та приведення їх у належний стан;
- приведення в належний стан існуючих та облаштування нових захисних споруд цивільного захисту;

- налагоджена взаємодія усіх зацікавлених сторін з питань безпеки громади;
- збільшення кількості офіційно визначених та приведених до вимог законодавства місць відпочинку населення на водних об'єктах;
- організація достатньої кількості місць для збору сміття, системне збирання сміття та його вивезення на території усієї громади;
- відновлення роботи очисних споруд;
- забезпечення належного санітарного та екологічного стану на території громади(зменшення викидів диму і шкідливих газів в атмосферу);
- впровадження енергозберігаючих технологій на об'єктах комунальної власності;
- розробка Плану дій сталого енергетичного розвитку;
- використання альтернативних джерел енергії.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- рівень готовності сил та засобів цивільного захисту,%;
- ефективність системи оповіщення та інформування населення,%;
- зменшення випадків порушень громадського порядку та конфліктів у громадських місцях, одиниць;
- зменшення викидів парникових газів, адаптація до зміни клімату та пом'якшення наслідків надзвичайних ситуацій, %;
- реконструкція та ефективність роботи очисних споруд, витрат коштів на реконструкцію, рівень очистки каналізаційних стоків;
- кількість офіційно визначених та приведених до вимог законодавства місць відпочинку населення на водних об'єктах;
- достатність кількості місць для збору сміття, системне збирання сміття та його вивезення на території усієї громади, % від потреби;
- кількість об'єктів комунальної власності, де впроваджено енергозберігаючі технології;
- приведено в належний стан існуючих та кількість облаштованих нових захисних споруд цивільного захисту;
- кількість проведених інформаційних заходів з жителями громади щодо ознайомлення з кращими практиками екологічної роботи.

Оперативна ціль 3.1.
Співпраця на місцевому, регіональному, державному
та міжнародному рівнях

Завдання для виконання оперативної цілі 3.1

Громада для безпечного і комфортного життя

3.1.1. Розширення і підтримка співпраці на регіональному рівні та між територіальними громадами

Складність розвитку співробітництва на всіх рівнях та залучення інвестицій у громаду зумовлено такими тенденціями, як недосконалість законодавчих механізмів для ефективного розвитку міжнародного співробітництва та інвестицій, нестабільна ситуація, яка склалась в країні, а також проблемами, що безпосередньо виникають на місцевому рівні, зокрема у відсутності чітких і прозорих алгоритмів роботи з потенційними інвесторами, відсутність достатнього фінансування для формування іміджевої політики та промоційної підтримки.

Співпраця на регіональному рівні і між громадами передбачає **такі заходи:**

- розроблення та впровадження механізмів стимулювання співробітництва на регіональному рівні і між територіальними громадами у формі цільових програм або проектів співробітництва;
- проведення комунікаційних заходів для громади з метою просування та заохочення практики співробітництва між громадами, зокрема в освітній, культурній та медичній сферах;
- популяризація історій успіху та кращих практик співробітництва.

3.1.2. Налагодження співробітництва на державному та міжнародному рівнях

Максимальне врахування співпраці з громадами є передумовою реалізації програми співробітництва на державному та міжнародному рівнях, дозволяє реалізувати потенціал громади, що пов'язаний з розвитком механізмів міжнародної співпраці, євроінтеграції. Заставнівська міська територіальна громада співпрацює з благодійними організаціями Німеччини, однак гостро стоїть питання налагодження нових зв'язків з міжнародними організаціями та громадами з метою реалізації спільних проектів, спільного використання ресурсів, залучення успішних інвестицій і практик.

Для розвитку співпраці на державному та міжнародному рівні заплановано **здійснити такі заходи:**

- посилити співпрацю з державними фондами і банківськими структурами для вивчення можливості залучення інвестицій з державного бюджету через фонди чи банківські установи;
- сприяти ветеранам війни та ВПО у одержанні державних грантів на розвиток власного бізнесу чи придбання власного житла;

- сприяти розвитку благодійних громадських організацій з міжнародними благодійними фондами та організаціями;
- провести пошук міст-побратимів у Польщі, Румунії та Німеччині для укладення договорів про співпрацю між громадами.

Очікувані результати від реалізації оперативної цілі:

- активізація діалогу між представниками бізнесу, органів влади, громадськості громад-партнерів;
- покращення якості життя жителів громад-партнерів;
- підвищення спроможності, покращення ефективності роботи органів місцевого самоврядування;
- збільшення можливостей громад у вирішенні спільних проблем, використанні ресурсів, охороні довкілля, розвитку інфраструктури.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- кількість договорів на співпрацю;
- обсяги фінансових та інших ресурсів, залучених до спільних проєктів;
- кількість спільно проведених заходів;
- участь громадськості у процесі співробітництва.

Оперативна ціль 3.2.

Прозорість та ефективність управління

Завдання для виконання оперативної цілі 3.2

3.2.1. Формування механізмів розвитку у жителів лідерських якостей, мобілізації мешканців до вирішення місцевих проблем

Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» гарантує громадянам право на громадські слухання, право подавати проєкт рішення на розгляд місцевої ради в порядку місцевої ініціативи, проводити загальні збори мешканців, створювати органи самоорганізації населення та інші форми участі у виробленні рішень. Одночасно закон говорить, що детальну процедуру реалізації вказаних прав має визначити місцева рада. Саме наявність цих процедур дають можливість мешканцям громади бути щоденними партнерами і помічниками органам місцевого самоврядування задля розвитку рідної громади. Участь громадян є ключовим елементом у забезпеченні легітимності рішення органів місцевого самоврядування. Другим ключовим аргументом є той факт, що тільки тісна взаємодія з громадянами допомагає владі виробити оптимальні шляхи для самовдосконалення та покращення якості своєї роботи. Участь громадян має суттєву цінність для розвитку локальної ідентичності, належності до певної спільноти.

Заходами виконання завдання є:

- проведення спільних інформаційно-навчальних заходів для мешканців територіальних громад та представників влади;

- залучення громадян до розробки планувальних документів територіальної громади;
- підвищення рівня залученості громадськості до розвитку територіальної громади через організацію громадських заходів з благоустрою населеного пункту, очищення берегів річок;
- залучення молоді до вирішення місцевих проблем шляхом створення та надання підтримки молодіжним об'єднанням, їх участі в роботі органів місцевого самоврядування;
- запровадження відкритих майданчиків взаємодії мешканців громади з представниками влади (збори-зустрічі, діалоги, форуми, конференції).

3.2.2. Підвищення ефективності та прозорості роботи місцевих органів влади

Тісна взаємодія з громадянами допомагає владі виробити оптимальні шляхи для самовдосконалення та покращення якості своєї роботи.

З метою підвищення рівня прозорості органів влади планується здійснення таких заходів:

- покращення інтерактивності вебсайту міської ради;
- проведення онлайн трансляцій засідань органів місцевого самоврядування;
- покращення інструменту розміщення на офіційному вебсайті основних актів міської ради, що регламентують роботу ОМС та розвиток громади;
- сприяння забезпеченню прозорості роботи депутатів міської ради шляхом проведення звітів перед виборцями;
- забезпечення підзвітності органів і посадових осіб перед громадою.

Очікувані результати:

- прозорість діяльності ОМС;
- підзвітність органів і посадових осіб перед громадою;
- громада убезпечена від зловживання владою, корупції і неефективного врядування;
- співпраця має діловий, конкретний характер, а не формальний безрезультатний;
- спільно узгоджені завдання реалізуються на плановій основі.

Індикатори виконання оперативної цілі :

- кількість проведених інформаційно-навчальних заходів для мешканців територіальних громад та представників влади;
- кількість заходів щодо залучення молоді у вирішення місцевих проблем;
- кількість проведених інформаційних кампаній з поширення кращих практик співпраці влади і громади;
- кількість висвітлень через вебсайт міської ради та інших ЗМІ засідань ради, її виконавчих органів, досвіду роботи депутатів тощо.

Оперативна ціль 3.3.

Розвиток активного молодіжного громадського простору

Завдання для виконання оперативної цілі 3.3

3.3.1. Створення громадського молодіжного середовища

Активне і здорове молодіжне середовище є необхідною умовою успішного розвитку Заставнівської територіальної громади. Молоде покоління є найбільш мобільним, енергійним та перспективним прошарком населення.

Заходами виконання цього завдання є:

- розвиток місцевої інфраструктури з урахуванням думки та дотриманням прав дітей та молоді, відкриття на базі Палацу культури молодіжного центру для роботи з молоддю;
- забезпечення розвитку системи національно-патріотичного виховання дітей і молоді у закладах освіти, культури і спорту;
- формування навичок здорового способу життя, розвиток фізичної культури, культури здорового харчування та психогігієни;
- підвищення мобільності та інтеграції молоді в суспільне життя через участь представників влади у засіданнях учнівських парламентів, у роботі молодіжного центру;
- дотримання стандартів доступності та інклюзивності для молодих людей, які цього потребують.

3.3.2. Підтримка молодіжних ініціатив, поліпшення умов для самореалізації молоді, активізація патріотичного виховання серед учнівської молоді громади

Молодіжна політика є одним з найважливіших, пріоритетних і специфічних напрямів Стратегії розвитку громади. З цією метою необхідне проведення **ряду заходів, а саме:**

- сприяння інтелектуальному розвитку молодих людей, збагачення їх естетичного досвіду, розкриття творчих здібностей молоді шляхом проведення конкурсів та олімпіад;
- організація змістовного дозвілля і патріотичне виховання молоді через створення учнівських загонів та молодіжних громадських організацій;
- збільшення кількості та підвищення якості культурно-масових заходів за участю молоді;
- формування у молоді фінансової грамотності і розуміння державної податкової політики шляхом проведення виступів і дискусій, а також залучення її до планування та ухвалення рішень радою.

Очікувані результати:

- зростання частки молоді, яка турбується про своє здоров'я та здійснює заходи щодо здорового способу життя;
- зниження рівня правопорушень та злочинності серед молоді;
- зростання кількості молодіжних центрів та установ, що працюють з молоддю;
- зменшення бар'єрів для повного розкриття підприємницьких здібностей та потенціалу молоді;
- підвищення доступності усіх видів публічної інформації.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- кількість молоді, які беруть участь у роботі Центру молоді;
- кількість молоді з числа школярів стали лауреатами мистецьких конкурсів;
- кількість переможців спортивних регіональних, державних та міжнародних змагаль;
- кількість залученої молоді до активної участі у формуванні молодіжної політики на рівні громади;
- кількість реалізації молодіжних ініціатив Заставнівської міської територіальної громади;

Оперативна ціль 3.4. **Туризм та культурна спадщина**

Завдання для виконання оперативної цілі 3.4

3.4.1. Розвиток туристичної інфраструктури, брендингу та промоції

Позитивна динаміка економічного розвитку можлива за умови нарощування діяльності та потенціалу у сфері туризму, культури, поліпшення соціально-дорожньої інфраструктури, підвищення професійного рівня представників туристичних агентств, закладів культури, об'єктів культурної спадщини тощо.

В громаді налічується чимала кількість об'єктів, які мають історичну, архітектурну та культурну цінність, і є туристично привабливими. Проблемні питання, що заважають розвитку туристичної сфери у територіальній громаді:

- незначна поінформованість потенційних туристів про туристичну привабливість громади ;
- недосконалість туристичної інфраструктури, яка на сьогоднішній день потребує розвитку ;
- недостатня кількість закладів туристичної галузі (відсутність музеїв, галерей тощо);
- обмежена кількість застосування сучасних промоційних матеріалів .

Заходи на виконання завдання:

- розвиток туристичної інфраструктури;
- збільшення кількості та підвищення класу комфортності місць розміщення туристів;
- брендинг, маркетинг та промоція культурно-історичних можливостей громади;
- підготовка промоційних матеріалів та їх поширення серед цільової аудиторії.

3.4.2. Маркетингова діяльність у сфері туризму

Заходи з реалізації завдання:

- розробка туристичних маршрутів відповідно до інформаційної бази та видання інформаційних матеріалів щодо туристичної привабливості Заставнівської МТГ;
- створення туристично привабливих об'єктів;
- популяризація творчості відомих діячів, поетів, художників тощо;

- популяризація музичних фестивалів, конкурсів любительської риболовлі, відновлення традиційного свята громади «Заставнівська юшка».

3.4.3. Збереження і популяризація місцевих пам'яток архітектури та історико-культурної спадщини

Заходи на виконання завдання:

- вивчення та систематизація матеріалів щодо історичних і туристичних об'єктів на території;
- створення реєстру історико-культурних об'єктів та об'єктів природно-заповідного фонду (пам'яток природи тощо);
- відео та фото зйомка історико-культурних об'єктів та об'єктів природно-заповідного фонду (пам'яток природи тощо);
- придбання та встановлення пам'ятних знаків; складання супровідних текстів до культурно-історичних пам'яток та об'єктів природно-заповідного фонду (пам'яток природи тощо).

3.4.4. Розвиток зеленого туризму

Заходи з реалізації завдання::

- вивчення потенціалу щодо розвитку зеленого туризму на території Заставнівської МТГ;
- співпраця зі старостинськими округами та домогосподарствами щодо створення бази зеленого туризму;
- підтримка створення «зелених садиб» шляхом надання допомоги у організації, оформленні дозволів, визначення напрямку діяльності, тощо.

Очікувані результати:

- проведення інвентаризації та паспортизація пам'яток культурної спадщини;
- розвиток започаткованих та створення нових регіональних туристичних продуктів;
- створення якісної інфраструктури розміщення туристів;
- наявність місцевих фахівців туристичного супроводу/гідів;
- створення якісної інфраструктури для зеленого туризму;
- наявність садиб для зеленого туризму;
- збільшення кількості туристів, яких приваблює зелений туризм;
- ефективне використання економічного потенціалу культурної спадщини;
- збереження культурної спадщини та захист традиційного характеру середовища;
- розвиток туристичних продуктів (подієвий, історико-культурний, спортивний, «зелений туризм, тощо);
- туристична промоція громади, підтримка інноваційних проєктів, заходів, що формують імідж регіону громади;
- розвиток рекреаційно-курортних зон.

Індикатори виконання оперативної цілі:

- кількість проведених інвентаризацій пам'яток культурної спадщини, од.;
- кількість місцевих фахівців туристичного супроводу/гідів, од.;
- кількість туристичних маршрутів, од.;
- кількість інвестицій для розвитку туристичної інфраструктури;
- кількість заходів із популяризації туристичного потенціалу громади, од.;

- кількість туристичних продуктів, од.;
- кількість закладів готельно-ресторанного бізнесу, од.;
- кількість відвідувачів промоційних порталів, об'єктів туризму;
- обсяг надходжень до бюджету туристичного збору.

Розділ VI. Узгодженість Стратегії з програмними та стратегічними документами органів влади вищого рівня

Головні положення, стратегічні та оперативні цілі Стратегії розвитку громади повинні узгоджуватися зі стратегічними цілями документів державного планування вищого рівня.

У зв'язку з затвердженням 13 серпня 2024 року нової редакції Державної Стратегії регіонального розвитку, Чернівецька обласна рада 11 вересня 2025 року затвердила оновлену версію Стратегії розвитку Чернівецької області до 2027 року (версія розроблялася на 2021-2027 роки). Тому при підготовці Стратегії розвитку Заставнівської міської територіальної громади враховувались позиції нових редакцій Державної Стратегії регіонального розвитку та Стратегії розвитку Чернівецької області, а також проведено аналіз узгодження стратегічних цілей.

Стратегія розвитку Заставнівської громади передбачає реалізацію 3 стратегічних цілей, які тісно пов'язані основними завданнями.

Стратегічні цілі та завдання Стратегії *Заставнівської міської територіальної громади* до 2030 року **узгоджуються з:**

1. Цілями сталого розвитку України і відповідними завданнями щодо їх досягнення

Цілі сталого розвитку України	Цілі Стратегії розвитку Заставнівської міської територіальної громади		
	Конкурентоспроможна громада	Громада для безпечного і комфортного життя	Активна та приваблива громада
Формування згуртованої держави в соціальному, гуманітарному, економічному, кліматичному, екологічному, безпековому та просторовому вимірах	X	X	x
Підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів	X	X	X
Розбудова ефективного багаторівневого врядування	x	x	X

Примітка: Велика буква "X" означає значну узгодженість/зв'язок, а мала буква "x" – незначну узгодженість (лише за деякими показниками).

2. Основними аспектами Стратегії розвитку Чернівецької області

Узгодженість стратегічних цілей Чернівецької області з ключовими напрямками Стратегії розвитку громади була також врахована та проаналізована.

Стратегія розвитку області передбачає чотири стратегічні цілі, які в основному враховані у Стратегії громади, враховуючи такі фактори як розташування громади, її основні напрями реальної економіки, природні ресурси, людський капітал, особливості менталітету, традицій і культурної спадщини.

Узгодженість стратегічних цілей Заставнівської міської територіальної громади до 2030 року з оновленою Стратегією збалансованого регіонального розвитку Чернівецької області на період до 2027 року

Цілі збалансованого регіонального розвитку Чернівецької області	Цілі Стратегії розвитку Заставнівської міської територіальної громади		
	Конкурентоспроможна громада	Громада для безпечного і комфортного життя	Активна та приваблива громада
1	2	3	4
Підвищення конкурентоспроможності регіону шляхом сталого розвитку сільського господарства, переробної промисловості та туризму.	X	x	X
Просторове планування та розвиток інфраструктури	x	X	X
Створення комфортних та безпечних умов проживання на території Чернівецької області		X	X
Розвиток людського капіталу - як основа соціально-економічного зростання	X	x	X

Примітка: Велика буква "X" означає значну узгодженість/зв'язок, а мала буква "x" – незначну узгодженість (лише за деякими показниками).

Розділ VII. Управління Стратегією

Управління Стратегією – це система і процедури впровадження, фінансування, моніторингу при реалізації Стратегії, порядок її актуалізації і звітності.

7.1. Суть, організація і механізм впровадження стратегії

Впровадження Стратегії полягатиме у реалізації сформульованих у ній стратегічних, оперативних цілей та заходів внаслідок активної участі ключових зацікавлених сторін стратегії: органів влади громади, соціально та професійно активних мешканців і мешканок та підприємців і підприємниць, а також соціально-економічних організацій.

Ефективна та дієва реалізація стратегії розвитку є закликом для керівництва та усієї організаційної структури громади. Адже якість стратегічного управління насправді є результатом:

- керівництва/управління,
- управління персоналом, в тому числі кваліфікацією та компетентністю працівників і працівниць,
- організації та забезпечення відповідних матеріальних, нематеріальних та фінансових ресурсів,
- організаційної структури,
- наявності добре спроектованих, пов'язаних між собою процедур,
- наявності системи багаторічного планування.

Для ефективної та дієвої реалізації завдань Стратегії необхідно створити систему постійного моніторингу, контролю та оцінки результатів реалізації її положень.

Моніторинг реалізації Стратегії полягатиме в періодичній оцінці ступеня реалізації заходів, включених до плану заходів. Це дозволить в поточному порядку оцінювати рівень виконання окремих заходів та перевіряти, в якій мірі вдалося досягти окремих оперативних і стратегічних цілей. Оцінка реалізації стратегії дозволить також впровадити інноваційні зміни в саму систему стратегічного планування і матиме вплив на актуалізацію цілей.

7.2. Джерела фінансування заходів з реалізації Стратегії

Фінансування заходів, які проводяться в рамках Стратегії, здійснюватиметься, зокрема, з таких джерел:

- бюджет громади (власні кошти),
- державний бюджет, в тому числі: субвенція на розвиток інфраструктури, субвенція на соціально-економічний розвиток, Державний фонд регіонального розвитку (за умови відновлення його фінансування), державні програми розвитку та відновлення;
- регіональні бюджети, в тому числі обласний бюджет, обласні програми розвитку;
- цільові вітчизняні та зарубіжні фонди/дотації, в тому числі співфінансовані з фондів Євросоюзу та інших держав або міжнародних організацій та установ;

- позики та кредити, в тому числі Європейського банку реконструкції та розвитку;
- бюджети інших суб'єктів самоврядування – за умови реалізації проєктів на засадах співробітництва між громадами;
- кошти суб'єктів підприємницької діяльності, що здійснюють свою діяльність на території громади;
- приватні кошти (мешканців та зовнішніх інвесторів).

Основним джерелом фінансування стратегічних проєктів будуть кошти бюджету громади, державні субвенції та інші зовнішні фонди, які дозволять реалізувати більшу кількість завдань, згідно з визначеними органами влади громади пріоритетами. У разі подачі заявки щодо виділення коштів з зовнішніх державних фондів на реалізацію і співфінансування завдань, кожного разу буде проводитись аналіз вимог, які стосуються пропорції частки власних коштів громади у фінансуванні і принципів формально-правового врегулювання цих завдань.

У стратегічному і середньостроковому плануванні громади необхідно врахувати сценарії активного отримання фінансування не лише від державних чи громадських структур, але і від приватних господарських суб'єктів чи фізичних осіб-підприємців, або на основі партнерства з ними, особливо в ринково привабливих сферах.

Важливим є планування довгострокової співпраці з громадськими організаціями та органами самоврядування. Органи влади громади в окремому документі планування визначають галузі, плани та принципи такої співпраці в речовому та фінансовому вимірі.

7.3. Припущення та ризики

Загальні припущення, що впливають на хід реалізації Стратегії, полягають в ефективному проведенні в Україні реформ. Крім цього, має значення ефективність реагування на зовнішні виклики, пов'язані із воєнними діями в Україні. Не менш важливими припущеннями успішності реалізації Стратегії є доступність державних коштів на соціально – економічний розвиток у громаді. Залучення інвестицій в громаду на грантовій основі для формування сталого місцевого розвитку також сприятиме досягненню позитивних результатів.

Щоб якісно реалізувати Стратегію, необхідно залучити громадські організації, програми міжнародної технічної допомоги, державні організації, інвесторів тощо.

Деякі проєкти з плану реалізації Стратегії можуть бути більш ефективними при застосуванні конкурсних механізмів. Підвищення спроможності місцевого населення, установ, їх готовність взяти участь та надати підтримку у реалізації Стратегії є наступним важливим припущенням. Відповідно допомагає максимально використати промисловий, сільськогосподарський, туристичний і підприємницький потенціали громади.

Основні ризики, пов'язані з реалізацією Стратегії, включають:

- витрати значних ресурсів, що пов'язані з війною в Україні;
- зниження інвестиційного рейтингу країни і регіону;
- нераціональне використання природних ресурсів;
- низький рівень громадської активності в контексті реалізації проєктів;
- відсутність Державної субвенції на соціально-економічний розвиток та коштів Державного фонду регіонального розвитку;

- подальше делегування без фінансового забезпечення повноважень державою на органи місцевого самоврядування;
- підвищення тарифів, внаслідок чого лєвова частка коштів місцевого бюджету буде спрямована на оплату енергоносіїв;
- зниження обсягів державної освітньої субвенції, що приведе до збільшення видатків місцевого бюджету на оплату заробітної плати;
- невиключення місцевих доріг громади до переліку об'єктів будівництва, реконструкції, капітального та поточного середнього ремонтів автомобільних доріг загального користування місцевого значення за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам;
- внесення законодавчих змін стосовно бюджетоутворюючих прямих і непрямих податків, військового збору та акцизів.

7.4. Рекомендації

Для уникнення та мінімізації помилок у процесі реалізації Стратегії варто проводити консультації щодо стратегічного планування з фахівцями, особливо в питаннях відхилення від графіка реалізації проєктів і відсутності людського та фінансового ресурсу.

Необхідно використовувати досвід інших регіонів України, що може прискорити реалізацію проєктів і сприяти отриманню максимальної віддачі.

Структура завдань, прописаних в Стратегії, може дещо змінитись, враховуючи можливе залучення додаткових фінансових ресурсів на розвиток, або навпаки – зменшення стратегічних ресурсів у зв'язку з виникненням форс-мажорних обставин. Ключове значення для успішного подолання таких ситуацій має синергія зусиль міського голови, депутатського корпусу і працівників апарату та структурних підрозділів, відповідальних за реалізацію проєктів, прописаних у Стратегії.

7.5. Процедура управління і організація моніторингу: Координатор та Консультативна група

За моніторинг процесу впровадження Стратегії будуть відповідати Координатор і Консультативна група з трьох осіб. Координатором Консультативної групи може бути заступник міського голови з економічних питань, секретар ради або начальник відділу, у функції якого входять питання соціально-економічного розвитку, а її членами – працівники відділів, відповідальні за функціонування соціальних, комунальних та адміністративно-просторових послуг. Координатор і група мають призначатися розпорядженням міського голови.

Координатор і Група співпрацюватимуть зі спеціально призначеними проблемними групами, якщо потреба у створенні таких груп буде обґрунтована необхідністю проведення поглибленого аналізу обраного стратегічного питання. До складу груп будуть мати можливість увійти зовнішні експерти.

Відповідальність за скликання засідань Консультативної групи покладена на Координатора/Координаторку.

Координатор/Координаторка і Група будуть нести відповідальність за такі завдання:

- поточна оцінка стану реалізації заходів, запланованих на поточний рік (відносно до прийнятих в Стратегії показників продукту та результату);
- аналіз звітів про хід реалізації Стратегії, підготовлених особами та органами, відповідальними за окремі завдання;
- розробка пропозицій модифікацій, пов'язаних, наприклад, з умовами, що змінюються, появою нових шансів і загроз, що впливають на розвиток громади;
- підготовка річного звіту про моніторинг впровадження стратегічного документа,
- соціальні комунікації та просування стратегії.

Для належного виконання вищеназваних завдань Координатор/Координаторка і Консультативна група матимуть право:

- комунікувати з керівництвом, в тому числі також інформувати органи влади громади про проблеми, що виникли в реалізації Стратегії ;
- здійснювати нагляд за процесом і графіком актуалізації документа Стратегії, в тому числі взаємодіяти при створенні попередньої та остаточної версії актуалізації Стратегії;
- співпрацювати з цільовими групами, зовнішніми експертами/ тематичними консультантами;
- здійснювати нагляд за отриманням числових даних або експертиз, виконаних на внутрішнє замовлення.
- здійснювати нагляд за отриманням інформації та даних, доступних у інших суб'єктів самоврядування, або які можна отримати від зовнішніх суб'єктів;
- координувати процес узгодження нових стратегічних варіантів із зацікавленими особами /експертами/ тематичними групами;
- вживати заходів, пов'язаних з координацією та підтриманням внутрішньої єдності всіх стратегічних і планових документів;
- збирати інформацію про реалізовані в громаді або в сусідніх громадах чи у регіоні ключові заходи та інвестиції, пов'язані з предметом стратегії (варіанти: шукати потенційних інвесторів, хороший досвід, вчитись в інших, налагоджувати партнерські відносини);
- координувати (і, можливо, проводити) зустрічі та консультації з громадськістю;
- визначати цілі та пріоритети заходів щодо зниження стратегічного та операційного ризику.

7.6.Процедура актуалізації документа

Щоб забезпечити достатнє пристосування до соціально-економічної ситуації, Стратегія, в тому числі План заходів, при потребі буде оновлюватись один раз на два роки. Проект актуалізації документа стратегії готуватимуть Координатор і Консультативна група у співпраці з цільовими групами, до складу яких будуть входити представники секторів: соціального, громадського, економічного, охорони навколишнього середовища, а у разі потреби і зовнішні експерти.

Проект актуалізації стратегії буде представлений Голові громади для аналізу та погодження, після чого він буде направлений Раді громади для затвердження.

Важливим елементом процесу моніторингу та оцінювання є відповідний підбір показників та мірил, які обумовлюють ефективний моніторинг Стратегії та дають

зможу проводити порівняльний аналіз, надають достовірну інформацію про рівень соціально-економічного розвитку громади. Підставою для розробленої системи показників повинен бути каталог офіційних статистичних даних, доступних на рівні громади. В ситуації, коли неможливо підібрати один показник, який вимірює мету (оскільки його реалізація складається, наприклад, з кількох оперативних цілей чи дій), можуть бути сформульовані синтетичні показники. У процесі моніторингу та оцінювання показники повинні підбиратись відповідно до визначених стратегічних і оперативних цілей Стратегії та завдань таким чином, щоб вони ілюстрували вплив реалізації Стратегії на розвиток громади та показували конкретні результати.

7.7. Порядок моніторингу та подання звітності про реалізацію Стратегії

Підрозділи, які беруть участь у впровадженні стратегії (зацікавлені сторони), відповідно до визначеної в плані заходів відповідальності, будуть зобов'язані готувати річні звіти про рівень виконання заходів та передавати їх Координатору/Координаторці до 15 лютого наступного після звітного року. Звіт повинен бути розроблений з використанням форми звітності.

На підставі інформації, що міститься у звітах, Координатор/Координаторка і Консультативна група готуватимуть річні моніторингові звіти і до 30 березня передаватимуть їх Раді громади.

7.8. Система моніторингу та оцінки реалізації Стратегії

Система моніторингу та оцінки реалізації стратегії буде гнучко пристосована до специфічних потреб більшості громади і сконструйована таким чином, щоб витрати на впровадження і застосування інструментів моніторингу та оцінки/ актуалізації не були вищими за отримані завдяки ним вигоди.

Система моніторингу та оцінки надаватиме інформацію про: основні проблеми та успіхи в реалізації стратегічних і оперативних цілей і вказуватиме на необхідний обсяг і предмет актуалізації положень Стратегії.

Показники моніторингу будуть гнучко підібрані до соціальної, функціональної, технічної та технологічної специфіки заходів, записаних в плані заходів, і будуть пов'язані з системою та показниками оцінки стратегії.

Аналіз показників стосуватиметься кількісних, якісних та фінансових результатів заходів (досліджуваних на рівні діяльності, продуктів/послуг, результатів та впливу), які громада буде реалізовувати в межах окремих оперативних цілей.

Показники реалізації та оцінки реалізації стратегії будуть взяті переважно з таких джерел:

- звітність органів управління та структурних підрозділів громади,
- звітність соціальних партнерів, які реалізують свої завдання на основі планів співпраці і партнерських договорів,
- звітність про реалізовані проекти, в тому числі звітність та розрахунок по проектах, які додатково фінансуються із зовнішніх коштів,
- бюджет громади і бюджетна звітність,
- облік баз даних, які є в розпорядженні громади або інших уповноважених суб'єктів,
- публічна статистика.

Моніторинг та оцінка здійснюватимуться на підставі внутрішніх баз інформації та даних, які постійно розвиватимуться, а також зовнішніх баз, в тому числі банків та баз статистичних даних.

Перша оцінка реалізації стратегії розвитку (I-й звіт про оцінку) буде проведена наприкінці березня 2027 р. і вона буде елементом робіт по актуалізації Стратегії.

Система оцінювання включатиме такі елементи аналізу:

- вдалість – чи визначені цілі відповідають потребам,
- ефективність – співвідношення досягнутих результатів і понесених витрат,
- дієвість – чи реалізовані заплановані заходи, досягнуті цілі,
- корисність – чи досягнуті результати (продукти, послуги та ефект) відповідають потребам місцевого співтовариства,
- стійкість – чи результати, досягнуті внаслідок реалізації стратегії, є незмінними в довгостроковій часовій перспективі.

Підбір кількісних індикаторів для моніторингу стану реалізації Стратегії ускладнюється кількома факторами, кінцевою причиною яких є повномасштабна агресія проти України. По-перше, ситуація у громаді залежить від динаміки бойових дій, вона може зазнавати обстрілів та руйнувань, а тому частина найбільш вагомих показників та індикаторів динамічно змінюється, у залежності від ситуації, яка складається на полі бою, та не піддається об'єктивному прогнозуванню. По-друге, сам збір таких статистичних даних ускладнений через бойові дії та безпекову ситуацію. Тому система індикаторів для моніторингу стану реалізації Стратегії складається з абсолютних значень основних показників соціально-економічного стану громади, які доступні для визначення виконавцями Стратегії.

Показники оцінки реалізації Стратегії
(індикатори досягнення результату)

Показник	Значення по роках станом на 31.12.		
	2024	2027	2030
Кількість населення громади, тис. осіб			
Кількість зайнятих осіб усього по громаді, осіб			
Обсяг податкових надходжень у дохідній частині бюджету громади, млн грн			
Обсяг сплати єдиного податку (крім с/г виробників), млн грн			
Обсяг сплати єдиного податку с/г виробниками, млн грн			
Обсяг туристичного збору, грн			
Кількість зареєстрованих у громаді суб'єктів господарювання, одиниць			
Кількість фізичних осіб-підприємців, зареєстрованих у громаді, одиниць			
Наявність комплексного плану просторового розвитку громади, одиниць			
Наявність інвестиційного паспорту громади, одиниць			
Кількість діючих кооперативів, одиниць			
Кількість підприємств з переробки с-г продукції, одиниць			
Кількість закладів торгівлі, одиниць			
Кількість підприємств у сфері альтернативної енергетики, одиниць			
Частка площі дорожнього полотна на території громади у якісному стані, %			
Частка протяжності водопроводів, які потребують ремонту, %			
Протяжність відремонтованих та побудованих мереж централізованого водопостачання та водовідведення, км			
Частка повної очистки каналізаційних та стічних вод від загального обсягу, %			
Частка абонентів центрального водопостачання підключена до централізованих каналізаційних мереж, %			
Частка домогосподарств, охоплених централізованим збором сміття, %			
Частка видалення ТПВ, що здійснюється роздільним способом, %			
Кількість закладів освіти, які терміново потребують ремонту, одиниць			
Кількість закладів позашкільної освіти, які терміново потребують ремонту, одиниць			
Кількість закладів культури і спорту, які терміново потребують ремонту, одиниць			
Кількість дітей, що навчаються у закладах позашкільної освіти, осіб			
Кількість витрачених коштів на покращення умов життя і побуту для ВПО та учасників бойових дій, тис.грн			
Частка забезпеченості житлом ВПО та ветеранів від потреби, %			
Частка працевлаштованих осіб з числа ВПО та ветеранів від можливого,%			
Кількість наданих послуг Центром Дія, одиниць			
Кількість встановлених камер спостережень у громадських місцях, од.			
Економія коштів бюджету внаслідок запровадження у комунальних закладах заходів з теплозбереження, тис. грн			
Частка вуличного освітлення на джерелах сонячної енергетики, %			

Created in Master PDF Editor